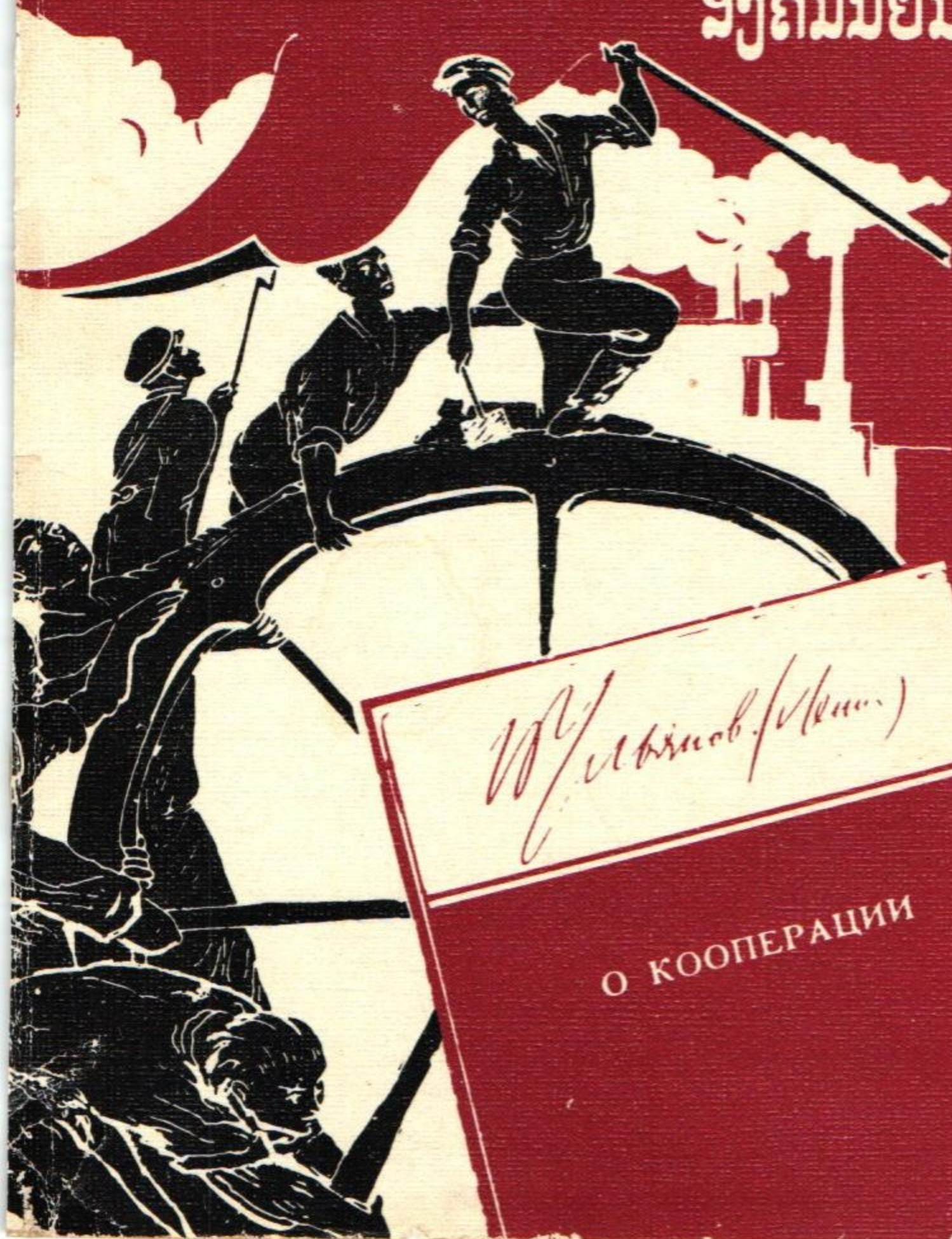

ບັນດາມູນຮາກ ທີ່ມີຊີວິດຊີວາ ຂອງ ລັດທິມາກ

"ລະບອບ
ການສະຫະກອນ
ທີ່ຊີວິດນັ້ນ -
ແມ່ນ ລະບອບ
ອັງຄານນິຍົມ"

В. В. Виноградов (Москва)

О КООПЕРАЦИИ

**"ລະບອບ
ການສະຫະກອນ
ທີ່ສິງໄລນັ້ນ -
ແມ່ນ ລະບອບ
ສັງຄົມນິຍົມ"**

ກຽວກັບລັກສະນະໜັກແໜ້ນ ທາງດ້ານ
ປະຫວັດສາດຂອງສະຫະກອນ

ບຸກຄົນ ສິງໄລນັ້ນ

ບຸກຄົນ ສິງໄລນັ້ນ

ບຸກຄົນ ສິງໄລນັ້ນ

ແປໂດຍ: ນ.ຊິນາ

ກວດກາໂດຍ: ສ.ຊະນະພານ

СТРОЙ ЦИВИЛИЗОВАННЫХ КООПЕРАТОРОВ —
ЕСТЬ СТРОЙ СОЦИАЛИЗМА

Серия: Живые формулы марксизма

на лаосском языке

Цена 25 к.

0302000000

©ສຳນັກງານຂ່າວສານ ໂນໂວສະຕີ, 1989

ກວດແລ້ວ 7.07.88

" . . . ລະບອບສັງຄົມນິຍົມມັນກໍຄືລະບອບ
ຂອງບັນດາສະມາຊິກສະຫະກອນທີ່ສົ່ງໄລ, ໃນ
ເມື່ອກຳມະສິດຕໍ່ພາຫະນະການຜະລິດເປັນຂອງ
ຮວມໝູ່, ໃນເມື່ອຊົນຊັ້ນກຳມາຊີບ ໄດ້ຮັບ ໄຊຊະ
ນະທາງດ້ານຊົນຊັ້ນຕໍ່ຊົນຊັ້ນນາຍທຶນ" .

(ວ.ອ.ເລນິນ)

ຄຳວ່າຂອງ ວ.ອ. ເລນິນທີ່ໄດ້ຄັດເອົາມາເພື່ອພາດຫົວເລື່ອງໃຫ້
 ແກ້ປົ່ມນ້ອຍຫົວນັ້ນ ເວົ້າໄດ້ວ່າ ແມ່ນສູດຊຶ່ງເປັນຜົນມາຈາກການຄົ້ນຄິດຂອງ
 ເພິ່ນເປັນເວລາຫລາຍປີ ກ່ຽວກັບການປະຕິບັດຕົວຈິງ ທາງດ້ານປະຫວັດສາດ
 ຂອງຂະບວນການສະຫະກອນ ຢູ່ໃນປະເທດລັດເຊຍ (ແລະຄວາມຈິງແລ້ວກໍບໍ່
 ແມ່ນພຽງແຕ່ຢູ່ໃນປະເທດລັດເຊຍ), ກ່ຽວກັບຄວາມອາດສາມາດບົ່ມຊ້ອນຂອງ
 ຂະບວນການດັ່ງກ່າວເຊິ່ງໃນເວລານັ້ນມັນຍັງເປັນສິ່ງທີ່ບໍ່ຈະແຈ້ງສຳລັບບັນດາ
 ນັກທິດສະດີມາກຫລາຍໆຄົນ, ແລະກ່ຽວກັບທິດທາງແຫ່ງການຂະຫຍາຍຮູບແບບ
 ການຜະລິດແບບສະຫະກອນໃນອະນາຄົດ. ຄຳວ່າຂອງເລນິນທີ່ວ່ານັ້ນ ແມ່ນ
 ໄດ້ຂຽນໄວ້ຕັ້ງແຕ່ວັນທີ ໔ ມັງກອນປີ ໑໙໒໓ ພູນ. ນັ້ນແມ່ນໄລຍະ(ແຕ່ເດືອນ
 ມັງກອນເຖິງເດືອນມີນາ), ເຊິ່ງເປັນເວລາທີ່ເລນິນພວມຂຽນບົດຕ່າງໆທີ່ເປັນ
 ບົດສູດທ້າຍຂອງຕົນຄື: ບົດ "ຈາກໜ້າເຈ້ຍຂອງບັນທຶກປະຈຳວັນ", "ກ່ຽວກັບ
ການປະຕິວັດຂອງພວກເຮົາ", "ພວກເຮົາຈະຈັດຕັ້ງຮາບກຣິນ* ຄືນໃໝ່ແນວ

* ອົງການກວດກາຂອງກຳມະກອນ-ຊາວນາ(ຮາບກຣິນ)ນັ້ນ ຄືອົງການກວດ
 ກາແຫ່ງລັດແຕ່ປີ ໑໙໒໐ ເຖິງປີ ໑໙໓໔; ຕັ້ງແຕ່ປີ ໑໙໒໓ ອົງການດັ່ງກ່າວ
 ໄດ້ເຄື່ອນໄຫວຮ່ວມກັນກັບອົງການຂອງພັກຄືຄະນະກຳມະການກວດກາສູນກາງ,
 ໜ້າທີ່ຕົ້ນຕໍຂອງອົງການກວດກາຂອງກຳມະກອນ-ຊາວນາ ແລະຄະນະກຳມະ

ໃດ", "ດີກວ່າເກົ່າຫນ້ອຍກວ່າເກົ່າ, ແມ່ນແລ້ວດີກວ່າເກົ່າ". ສູດທີ່ພວກເຮົາ
 ໄດ້ເວົ້າເຖິງນັ້ນ ແມ່ນເວົ້າອອກມາຈາກບົດ "ກ່ຽວກັບສະຫະກອນ" ເຊິ່ງເປັນ
 ບົດທີ່ນອນຢູ່ໃນຊຸດບົດຕ່າງໆ ເທິງນັ້ນ; ສູດດັ່ງກ່າວ ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງວິວັດ
 ທະນາການແຫ່ງການຕີລາຄາຂອງເລນິນເອງ ໂດຍອອກຈາກທັດສະນະທີ່ຖືວ່າ
ວິສາຫະກິດແບບສະຫະກອນເປັນພາກສ່ວນໜຶ່ງທີ່ຕັດຂາດອອກບໍ່ໄດ້ ຂອງລະ
 ບອບທຶນນິຍົມ (ຕັ້ງແຕ່ເດືອນມີນາປີ 1919 ພູນ ເລນິນໄດ້ເວົ້າວ່າ: "ສະຫະ
 ກອນຂອງຜູ້ຜະລິດສິນຄ້ານ້ອຍ... ບໍ່ອາດຈະຫລີກລ່ຽງຈາກການໃຫ້ກຳເນີດ
 ການພົວພັນແບບນາຍທຶນນ້ອຍແລະແບບທຶນນິຍົມ, ບໍ່ອາດຈະຫລີກລ່ຽງຈາກການ
 ຊ່ວຍຊູໃຫ້ການພົວພັນຕ່າງໆ ດັ່ງກ່າວຂະຫຍາຍຕົວ, ຈາກການຍົກສູງພວກ ນາຍ
 ທຶນ, ໃຫ້ພວກເຂົາໄດ້ຮັບຜົນກຳໄລຫລາຍກວ່າຫມູ່..."¹⁾ ມາເປັນທັດສະນະ
 ທີ່ຖືວ່າ ວິສາຫະກິດແບບສະຫະກອນນັ້ນກໍແມ່ນວິສາຫະກິດສັງຄົມນິຍົມຄືກັນ.

ແຕ່ວ່າກ່ອນທີ່ຈະເຂົ້າໄປສູ່ການຄົ້ນຄວ້າເຖິງທັງແລະບົດບາດຂອງ
 ວິສາຫະກິດແບບສະຫະກອນຢູ່ໃນການຂະຫຍາຍຕົວຂອງເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ,
 ແລະຍັງໄປກວ່ານັ້ນແມ່ນທັງແລະບົດບາດຂອງວິສາຫະກິດດັ່ງກ່າວຢູ່ໃນ ການ
 ຂະຫຍາຍຕົວຂອງສັງຄົມສັງຄົມນິຍົມເວົ້າລວມນັ້ນ, ພວກເຮົາຂໍລົ້ມຄວາມເຖິງ ລັກ

ການກວດກາສູນກາງນັ້ນກໍຄື: ກວດກາທຸກຂົງເຂດເສດຖະກິດແລະ
 ການຄຸ້ມຄອງລັດ, ສອດສ່ອງການນຳເອົາກິດໝາຍ ໂຊວຽດອອກຫມູນໃຊ້ໃນຕົວ
 ຈິງແລະຄົ້ນຄວ້າຄຳຮ້ອງທຸກແລະຄຳຮ້ອງຂໍຂອງຊາວຜູ້ອອກແຮງງານ ຢ່າງທັນ
 ການ; ຕໍ່ສູ້ຕ້ານກັບລັດທິອາດຍາສິດ.

1) ວ.ອ.ເລນິນ, ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ 40, ໜ້າ 445.

ສະນະລວມກ່ຽວກັບສະຫະກອນຄັ້ງນີ້:

ສະຫະກອນນັ້ນແມ່ນສັງລວມແຫ່ງສໍາພັນການຊ່ວຍເຫລືອຊຶ່ງກັນແລະກັນ ທີ່ມີການຈັດຕັ້ງຢ່າງເປັນທາງການ ແລະຢ່າງສະຫມັກໃຈຂອງຊາວກຳມະກອນ, ຂ້າລັດຖະກອນ, ຜູ້ຜະລິດນ້ອຍ, ໃນນັ້ນລວມທັງຊາວນາ, ເພື່ອບັນລຸເປົ້າຫມາຍລວມຢູ່ໃນຂົງເຂດຕ່າງໆ ຂອງການເຄື່ອນໄຫວດ້ານເສດຖະກິດ.* ກໍ່ສ້າງສະຫະກອນບົນຫລັກການເຂົ້າຮວມແບບມີຫຸ້ນສ່ວນ, ເຊິ່ງຕາມທັດສະນະຂອງການຈັດຕັ້ງແຮງງານນັ້ນແລ້ວ ຮູບແບບຂອງມັນກໍ່ມີລັກສະນະທີ່ວ່າຢູ່ໃນນັ້ນມີຄົນຈຳນວນຫລາຍສົມຄວນທີ່ເຂົ້າຮ່ວມກັນໃນຂະບວນວິວັດແຫ່ງການອອກແຮງງານຫນຶ່ງຫລືວ່າຕ່າງກັນ ແຕ່ພົວພັນກັນຢ່າງສະຫນິດແຫນ້ນ.

ແລະບາດນີ້ ພວກເຮົາເຂົ້າໄປສູ່ຫົວເລື່ອງຂອງພວກເຮົາ.

ວິວັດທະນາການຂອງການຕີລາຄາແບບ

ລັດທິມາກ

ດັ່ງນັ້ນ (ຈິ່ງຊິນ) ອີກເທື່ອຫນຶ່ງພວກເຮົາອໍ້ເນ້ນວ່າ: ຢູ່ໃນລັດທິມາກນັ້ນແນວຄິດກ່ຽວກັບສະຫະກອນແມ່ນບໍ່ໄດ້ຖືກຮັບຮູ້ໃນທັນໃດໂລດ. ສູດຂອງເລນິນທີ່ເອົາຄວາມສໍາພັນກ່ຽວກັບສັງຄົມນິຍົມມາເຂົ້າກັນກັບຄວາມສໍາພັນກ່ຽວກັບສະຫະກອນນັ້ນ ແມ່ນຜົນຂອງການຂະຫຍາຍຕົວເປັນເວລາຍາວນານ ຂອງຄວາມສໍາພັນທາງດ້ານທິດສະດີລວມກ່ຽວກັບລະບອບກອມມູນິດ.

* ມີຫລາຍຮູບແບບສະຫະກອນ. ໃນນີ້ພວກເຮົາອໍ້ຍົກມາເວົ້າແຕ່ພຽງສາມຮູບແບບສະຫະກອນດັ່ງນີ້: ກ) ສະຫະກອນການຜະລິດ. ຢູ່ໃນກະສິກຳນັ້ນ ແມ່ນການໄຖຄາດນາຮ່ວມກັນ, ການນຳໃຊ້ເຄື່ອງຈັກ, ການຜະລິດຜະລິດຕະພັນດ້ານ

ກາກມາກ ແລະ ຟຣີດຣິກ ອັງແກນ ໄດ້ເຄີຍຕໍາມິແນວຄວາມ ຄິດ
ກ່ຽວກັບສະຫະກອນໃນໄລຍະທໍາອິດຂອງການເຄື່ອນໄຫວດ້ານທິດສະດີຂອງຕົນ
(ທ້າຍຊຸມປີ ໔໐ ເລີ່ມຊຸມປີ ໕໐ ຂອງສັດຕະວັດກ່ອນເຊິ່ງແມ່ນໄລຍະ ເວລາ
ຂອງການຂຽນແລະເຜີຍແຜ່ "ປະກາດຖະແຫລງການພັກກອນມູນິດ"). ທັງນີ້
ກໍຍ້ອນວ່າຈິດໃຈຂອງຂະບວນການສະຫະກອນທີ່ມີລັກສະນະປະຕິຮູບຢ່າງ ຈະ
ແຈ້ງ ໃນສະໄຫມນັ້ນໄດ້ເຮັດໃຫ້ກາກມາກແລະອັງແກນບໍ່ຊຸ່ມອຽນໃຈໄດ້, ເຊິ່ງ
ຂະບວນການສະຫະກອນໃນເວລານັ້ນຫວັງວ່າຈະ "ກັບກາຍເອົາ" ລະບອບທິນ
ນິຍົມໃຫ້ເປັນລະບອບສັງຄົມນິຍົມເທື່ອລະກ້າວຢ່າງສັນຕິໂດຍອາໄສ "ການເຂົ້າ
ເປັນສະຫະກອນທົ່ວທັງໝົດ" ຊາວຜູ້ອອກແຮງງານ. ຄວາມພະຍາຍາມຂອງ
ບັນດາສະມາຊິກສະຫະກອນໃນສະໄຫມນັ້ນທີ່ຢາກຂ້າມຜ່ານລະບອບທິນນິຍົມ
ດ້ວຍການຈັດຕັ້ງສະມາຄົມຜູ້ໃຊ້ສອຍ, ຕະຫລາດຂອງກໍາມະກອນແລະອື່ນໆ ນັ້ນ
ເບິ່ງແລ້ວແມ່ນມີລັກສະນະຮູ້ເທົ່າບໍ່ເຖິງການ. ອີກສິ່ງໜຶ່ງທີ່ມີຜົນສະທ້ອນນັ້ນກໍ
ຄືຄວາມເຊື່ອໝັ້ນໃນເວລານັ້ນ ຂອງບັນດາຜູ້ທີ່ໃຫ້ກໍານົດລັດທິມາກ ກ່ຽວກັບ
ຄວາມອາດສາມາດຜ່ານຂ້າມແບບປະຕິວັດໂດຍກົງຈາກລະບອບທິນນິຍົມ ໄປສູ່

ການກະເສດ. ບົນພື້ນຖານຂອງພາຫະນະການຜະລິດທີ່ເປັນຂອງສ່ວນ
ລວມໃນບາງພາກສ່ວນຫລືເປັນຂອງສ່ວນລວມທັງໝົດ ແລະບົນພື້ນຖານ ຂອງ
ການອອກແຮງງານແບບລວມໝູ່. ຢູ່ ສສສຊ ນັ້ນ, ຮູບແບບສະຫະກອນ ການ
ຜະລິດຢູ່ໃນກະສິກໍານີ້ແມ່ນໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນເປັນພິເສດ ຢູ່ໃນຮູບແບບທີ່ສອງຄື
ຮູບແບບ ໂກນໂຄ; ສ່ວນສະຫະກອນການຜະລິດຢູ່ໃນອຸດສາຫະກໍານີ້ແມ່ນສະຫະ
ກອນຂອງກໍາມະກອນ (ສະຫະກອນອຸດສາຫະກໍາ) ແລະສະຫະກອນຊ່າງຫັດ ຖະ
ກໍາ (ສະຫະກອນຫັດຖະກໍາ), ສະຫະກອນຫັດຖະກໍານີ້ລວມເອົາຜູ້ຜະລິດ ສິນຄ້າ
ນ້ອຍເພື່ອຮວມກັນຜະລິດຜະລິດຕະພັນແລະຮັບໃຊ້. ໑) ສະຫະກອນກະເສດ

ລະບອບກອມມູນິດໂດຍບໍ່ຕ້ອງມີໄລຍະລະຫວ່າງກາງໃດໆເລີຍ; ໃນເວລານັ້ນ
ພວກເພິ່ນຄິດວ່າ ບໍ່ມີຄວາມຈຳເປັນຕ້ອງໄປຫຍຸ້ງນຳວຽກງານຂອງສະຫະກອນ
(ເຊັ່ນການຮັບປະກັນດ້ານການເງິນດ້ວຍຕົນເອງ, ການຖິ້ມຊຸມ ດ້ວຍຕົນເອງ
ແລະອື່ນໆ) ຢູ່ໃນສັງຄົມທີ່ທຸກສິ່ງທຸກຢ່າງຈະໄດ້ຕາມຄວາມຕ້ອງການນັ້ນ.

ແຕ່ວ່າ ເລີ່ມຕັ້ງແຕ່ຊຸມປີຫົກສິບ, ມາກແລະອັງແກນໄດ້ຄ່ອຍໆປ່ຽນ
ແປງທ່າທີຂອງຕົນໃນເມື່ອກ່ອນທີ່ມີຕໍ່ສະຫະກອນ. ພວກເພິ່ນໄດ້ເລີ່ມ ສັງເກດ
ດ້ວຍຄວາມສົນໃຈຫລາຍຂຶ້ນ ກ່ຽວກັບບົດຮຽນໃນເມື່ອກ່ອນຂອງສຳພັນ ສະຫະ
ກອນຂອງກຳມະກອນ ໂດຍສະເພາະໂຮງງານທີ່ໄດ້ສ້າງຂຶ້ນໃນໄລຍະປີທຳອິດ
ຫລັງຈາກການປະຕິວັດປະຊາທິປະໄຕທຶນນິຍົມ ຢູ່ເອີຣົບ (ປີ ໑໘໔໘-໑໘໕໙)
ແລະພວກເພິ່ນໄດ້ສັງເກດເຫັນວ່າ ບັນດາກຳມະກອນຢູ່ໃນໂຮງງານ ຕ່າງ ໆ
ເຫລົ່ານັ້ນໄດ້ບັນລຸຫມາກຜົນທາງດ້ານເສດຖະກິດສູງຢູ່ໃນເຫລັ້ມທີ່ສູງຂອງ "ທຶນ-
"ກາປິຕານ" ນັ້ນ, ມາກໄດ້ມີບາງບ່ອນທີ່ໄດ້ເນັ້ນເຖິງຄວາມຈິງທີ່ວ່າ ປົກກະຕິ
ແລ້ວ ວິສາຫະກິດແບບສະຫະກອນຂອງກຳມະກອນນັ້ນ " ໄດ້ນຳຜົນກຳໄລມາ
ໃຫ້ສູງກວ່າຈຳນວນຜົນກຳໄລປານກາງ " ໑) ປີ ໑໘໖໔, ຢູ່ໃນເອກະສານທີ່

ຮວມເອົາຜູ້ຜະລິດຜະລິດຕະພັນກະເສດ ເພື່ອຮວມກັນຜະລິດຜະລິດຕະ
ພັນຫລືວ່າເພື່ອການເຄື່ອນໄຫວແບບອື່ນໆ (ເຊັ່ນການປຸງແຕ່ງ, ການຮັບ ຈຳ
ຫນ່າຍຜະລິດຕະພັນ, ການສະໜອງພາຫະນະການຜະລິດ, ການຮັບໃຊ້ ທາງ
ດ້ານວັດຖຸເຕັກນິກແລະອື່ນໆ). ຄ) ສະຫະກອນໃຊ້ສອຍ. ແມ່ນຮວມເອົາຜູ້ໃຊ້
ສອຍທັງຫລາຍເພື່ອຮວມກັນທຳການຊື້, ທຳການຜະລິດແລະຂາຍສິນຄ້າ ຊະນິດ
ຕ່າງໆ. ດຳເນີນການຄ້າຢູ່ຊົນນະບົດ, ຜະລິດວັດຖຸດິບດ້ານການກະເສດ ແລະ
ຜະລິດຕະພັນ, ທຳການຜະລິດສິນຄ້າໃຊ້ສອຍມວນຊົນຈຳນວນໜຶ່ງ. - ບ.ກ.

໑) ກ. ມາກ, ອັງແກນ ຟ. ນິຍົມ, ເຫລັ້ມ ໒໖, ພາກ ຄ, ຫນ້າ ໓໖໘.

ຮັບຮອງເອົາໃນເວລາທີ່ສ້າງຕັ້ງແອັງແຕກນາໂຊນນານ * ຄື "ປະກາດຖະ
ແຫລງກ່ຽວກັບການສ້າງຕັ້ງສະມາຄົມກຳມະກອນສາກົນ" ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການຮ່າງ
ຂຶ້ນໂດຍມີການປະກອບສ່ວນຂອງມາກແລະອັງແກນນັ້ນ, ໄດ້ມີການຕີລາຄາການ
ຂະຫຍາຍຕົວຂອງກຳມະກອນໃນສະຫະກອນ- ໂຮງງານຕ່າງໆນັ້ນເປັນຄືຫນຶ່ງ
ໃນບັນດາຜົນສຳເລັດຕົ້ນຕໍທາງດ້ານສັງຄົມຂອງຊົນຊັ້ນກຳມາຊີບໃນໄລຍະ ສິບ
ຫ້າປີກ່ອນຜ່ານມາ. "ຄວາມໝາຍຂອງບົດຮຽນທາງດ້ານສັງຄົມທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່ດັ່ງ
ກ່າວ, ເຊິ່ງໄດ້ເວົ້າເຖິງຢູ່ໃນເອກະສານນັ້ນແມ່ນບໍ່ອາດຕີລາຄາຄົມໃຫມ່ໄດ້.
ໂຮງງານແບບສະຫະກອນທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂຂອງສັງຄົມນາຍທິນນັ້ນ ໄດ້
ຍິ່ງຍືນໃຫ້ເຫັນວ່າ ມັນບໍ່ມີຄວາມຕ້ອງການພວກນາຍທິນ. ພາຍຫລັງການປະຕິ
ວັດທີ່ຈະມາເຖິງ, ພາຍຫລັງທີ່ຊົນຊັ້ນກຳມາຊີບຍຶດເອົາອຳນາດທາງດ້ານ ການ
ເມືອງມາໄດ້ແລ້ວ (ຂີດໝາຍຂອງພວກເຮົາ), ໂຮງງານແບບສະຫະກອນ ນັ້ນ
ອາດໄດ້ຮັບການນຳໃຊ້ເພື່ອຈັດຕັ້ງການຜະລິດແບບສະຫະກອນຂອງທົ່ວປວງ
ຊົນ". ເບິ່ງຢູ່ໃນ "ຫລັກທິດສະດີມາກເລນິນກ່ຽວກັບລະບອບສັງຄົມນິຍົມ ແລະ
ຍຸກສະໄຫມ". ມິດສະກູ, ຈຸນ 1917, ຫນ້າ 16-17. ໃນເວລາທີ່ມາກແລະ ອັງ
ແກນພະຍາຍາມສະເໜີໃຫ້ເຫັນເຖິງເງື່ອນໄຂທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຕົວຈິງ
ແຫ່ງການຫັນໄປສູ່ການຜະລິດແບບລວມຫມູ່ຍິ່ງເລິກເຊິ່ງແລະຍິ່ງລະອຽດ ເທົ່າ

* ແອັງແຕກນາໂຊນນານ 1 (ສະມາຄົມສາກົນຂອງກຳມະກອນ) ແມ່ນ ອົງ
ການຈັດຕັ້ງສາກົນທຳອິດຂອງຊາວກຳມາຊີບ (1904-1905). ລາຍລະອຽດ
ກ່ຽວກັບການເຄື່ອນໄຫວຂອງສະມາຄົມດັ່ງກ່າວແມ່ນໃຫ້ເບິ່ງ ຢູ່ໃນປຶ້ມນ້ອຍ
"ຊາວກຳມາຊີບທຸກປະເທດຈົ່ງສຳພັນກັນເຂົ້າ !", ກໍຄືຢູ່ໃນປຶ້ມອຸດ "ສູດທີ່ມີ
ຊີວິດຊີວາຂອງລັດທິມາກ" - ບ.ກ.

ໃດ, ພວກເພິ່ນກໍຍັງເວົ້າເຖິງສະຫະກອນເລື້ອຍຂຶ້ນເທົ່ານັ້ນ. ຢູ່ໃນບົດຄວາມ
"ບັນຫາຊາວນາຢູ່ຝະລັ່ງແລະເຢຍລະມັນ" (ປີ ໑໘໙໒) ນັ້ນ, ອັງແກນໄດ້ວາງ
ທັດສະນະຫຼັກໜັ້ນອອກຢ່າງລະອຽດສົມຄວນ ກ່ຽວກັບເສັ້ນທາງຕ່າງໆ ຂອງ
ການນຳເອົາການຜະລິດກະສິກຳມາເປັນແບບສ່ວນລວມ, ເຊິ່ງໄປຄຽງຄູ່ ກັບ
ການນຳເອົາການຜະລິດນ້ອຍມາເປັນການຜະລິດແບບສະຫະກອນນັ້ນ, ໄດ້ຄຳ
ນຶງເຖິງການຍຶດເອົາທີ່ດິນຂອງພວກເຈົ້າທີ່ດິນໃຫຍ່ມາເປັນຂອງລັດ, ແລະ ສິ່ງ
ດັ່ງກ່າວ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ອັງແກນ ໄດ້ມີຄວາມຄິດທີ່ວ່າຢູ່ໃນສັງຄົມໃໝ່ (ຢ່າງໜ້ອຍກໍ
ແມ່ນໃນໄລຍະທຳອິດ), ຢູ່ໃນຂະແໜງການກະສິກຳຂອງມັນນັ້ນຈະມີສ່ອງ ຮູບ
ການຂອງກຳມະສິດແບບລວມໜູ່ພ້ອມກັນ, ນັ້ນກໍຄືສະມາຄົມແບບລັດແລະ ແບບ
ສະຫະກອນ.

ມີສິ່ງຢັ້ງຢືນໂດຍກົງທີ່ວ່າບັນດາຜູ້ໃຫ້ກຳເນີດລັດທີ່ສັງຄົມນິຍົມ ວິທະ
ຍາສາດອະນຸຍາດໃຫ້ມີຮູບການຂອງການອອກແຮງງານແບບສ່ວນລວມ ຊະນິດ
ຕ່າງໆ ຢູ່ໃນຂອບເຂດແຫ່ງ ໄລຍະທຳອິດຂອງລະບອບກອມມູນິດເຊິ່ງໃນນັ້ນ ແມ່ນ
ນອນວ່າ ຜົນປະໂຫຍດຂອງສັງຄົມຕ້ອງຢູ່ເໝືອນກວ່າ. ຕົວຢ່າງພວກເຮົາຂໍຍົກ
ເອົາຈິດໝາຍຂອງອັງແກນທີ່ສັງເກດເຫັນອາບກຸດສະຕາເບແບນເຊິ່ງເປັນ ຜູ້
ສ້າງຕັ້ງແລະຜູ້ນຳຂອງພັກສັງຄົມປະຊາທິປະໄຕເຢຍລະມັນນັ້ນ, ຈິດໝາຍ ດັ່ງ
ກ່າວຂຽນໃນເດືອນມັງກອນປີ ໑໘໘໖, ໃນນັ້ນໄດ້ເນັ້ນວ່າ: "... ໃນເມື່ອຫັນ
ໄປສູ່ເສດຖະກິດແບບກອມມູນິດຢ່າງສົມບູນນັ້ນ, ພວກເຮົາຈຳເປັນຕ້ອງນຳໃຊ້
ການຜະລິດແບບສະຫະກອນຢ່າງກວ້າງຂວາງໃນຖານະທີ່ເປັນຂອດລະຫວ່າງ
ກາງ... ແຕ່ວ່າ ຕ້ອງເຮັດແນວໃດຮັບປະກັນໃຫ້ສັງຄົມ, ເຊິ່ງໃນໄລຍະ ທຳ

ອິດກໍຄືລັດນັ້ນຮັກສາໄດ້ກໍາມະສິດຂອງຕົນຕໍ່ພາຫະນະການຜະລິດ, ແລະ ດ້ວຍ
 ເຫດນັ້ນຜົນປະໂຫຍດພິເສດຂອງສະມາຄົມແບບສະຫະກອນຄົງຈະບໍ່ສາມາດຂົ່ມ
 ຂູ່ຕໍ່ຜົນປະໂຫຍດຂອງສັງຄົມທັງໝົດ". ໑)

ເປັນເວລາດົນທີ່ວະລາດິເມຽ ອິລິດ ເລນິນ ບໍ່ໄດ້ຮູ້ເຖິງຄວາມຄິດ
 ຕ່າງໆດັ່ງກ່າວນັ້ນຂອງອັງແກນທີ່ກຽວກັບຄວາມອາດສາມາດຫມູນໃຊ້ ສະຫະ
 ກອນຢູ່ໃນໄລຍະທຳອິດຂອງລະບອບກອມມູນິດ. ຍ້ອນແນວນັ້ນ ເລນິນເອງຈຳ
 ເປັນຕ້ອງໄດ້ເດີນຕາມເສັ້ນທາງເຊັ່ນດຽວກັນກັບອັງແກນໃນການເຂົ້າໃຈແລະ
 ຕີລາຄາສະຫະກອນ.

"ການຜູກພັນສິ່ງທີ່ບໍ່ຜູກພັນກັນ" ຫລື

ຂົງເຂດການລວມເຂົ້າກັນຂອງບັນດາຫລັກການດ້ານເສດຖະກິດ

ທີ່ກົງກັນຂ້າມກັນ?

ຊີວິດຕົວຈິງ

ຢູ່ໃນບົດຄວາມອຸດສຸດທ້າຍຂອງຕົນນັ້ນ, ເລນິນ ໄດ້

ຕ້ານກັບສິ່ງທີ່

ເວົ້າເຖິງບັນຫາສະຫະກອນຈາກສອງດ້ານ: ດ້ານ

ໄດ້ວາດໄວ້ແລ້ວ

ທີ່ໜຶ່ງຖືວ່າສະຫະກອນເປັນເສັ້ນທາງ ທີ່ບໍ່ສົບສິນ,

ງ່າຍດາຍແລະທີ່ໃຜກໍເຂົ້າຮ່ວມໄດ້, ໄປສູ່"ລະບຽບ

ການ" ໒) ໃຫມ່ແບບສັງຄົມນິຍົມສຳລັບຊາວນາ(ແລະນັ້ນກໍບໍ່ແມ່ນ ໂດຍບັງ

ເອີນທີ່ຕ້ອງເວົ້າວ່າແມ່ນສຳລັບຊາວນານັ້ນ, ທັງນີ້ກໍເພາະວ່າໃນສະໄຫມນັ້ນປະ

໑) ມາກ ກ., ອັງແກນ ຟ. ນິພົນ, ເຫລັ້ມ ວໍຣ໌, ຫນ້າ ວໍຣ໌໑.

໒) ເລນິນ ວ.ອ. ປະນວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ ໔໕, ຫນ້າ ວໍຣ໌໐.

ເທດລັດເຊຍເປັນປະເທດທີ່ຊາວນາກວມອັດຕາສ່ວນເຖິງສອງສ່ວນສາມ ຂອງ
 ພົນລະເມືອງ). ສ່ວນດ້ານທີສອງນັ້ນ, ເລນິນຖືກສະຫະກອນເປັນປະຖົມ ປັດ
 ໄຈແລະໃນເວລາດຽວກັນກໍເປັນເປົ້າໝາຍຂອງລະບອບສັງຄົມນິຍົມ. ພວກ
 ເຮົາຂໍລົ້ມຄົນອີກເທື່ອໜຶ່ງເຖິງນິຍາມຂອງເລນິນທີ່ວ່າ: "ແລະລະບອບ ຂອງ
 ບັນດາສະມາຊິກສະຫະກອນໃນເມື່ອກຳມະສິດຕໍ່ພາຫະນະການຜະລິດເປັນຂອງ
 ສ່ວນລວມ, ໃນເມື່ອຊົນຊັ້ນກຳມາຊີບ ໄດ້ຮັບ ໄຊຊະນະທາງດ້ານຊົນຊັ້ນຕໍ່ຊົນ ຊັ້ນ
 ນາຍທຳມະຊາດ ກໍຄືລະບອບສັງຄົມນິຍົມ".^{໑)} ເລນິນໄດ້ເວົ້າວ່າ, ລະບອບສັງຄົມ
 ທີ່ຊົນຊັ້ນກຳມະກອນໄດ້ສ້າງຂຶ້ນ, ລະບອບສັງຄົມທີ່ຊາວກອມມູນິດ "ຕ້ອງຊ່ວຍຊູ
 ຍູ່ໜູນເຫນືອສິ່ງທຳມະດານັ້ນ ກໍຄືລະບອບສະຫະກອນ",^{໒)} ໝາຍຄວາມວ່າ
ລະບອບລວມໝູ່. ຄຳຖາມທີ່ວ່າເວົ້າລວມແມ່ນເລນິນຢາກໝາຍເຖິງຫຍັງແທ້
 ເມື່ອເພິ່ນເວົ້າກ່ຽວກັບສະຫະກອນຂອງພົນລະເມືອງລັດເຊຍທັງໝົດ, ນັ້ນເປັນ
 ຄຳຖາມທີ່ຕ້ອງໄດ້ສືບຕໍ່ຄົ້ນຄິດຢ່າງຮອບດ້ານ ແຕ່ເປັນອັນຈະແຈ້ງວ່າ ກ່ອນອັນ
 ໝົດແມ່ນເວົ້າເຖິງສະຫະກອນ ໃນຄວາມໝາຍທາງກວ້າງແລະທາງແຄບ
 ຂອງມັນ.

ຄວາມຈິງແລ້ວສະຫະກອນນັ້ນແມ່ນຫຍັງ? ໃນຄວາມໝາຍທາງກວ້າງ
 ແລ້ວມັນໝາຍເຖິງການຜູກພັນຄວາມພະຍາຍາມຂອງຫລາຍໆຄົນດ້ວຍ ຄວາມ
 ຕື່ນຕົວເມື່ອຮ່ວມກັນແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆທີ່ວາງອະນາຄົດຕໍ່ໜ້າພວກເຂົາເຈົ້າ. ໃນ
 ກໍລະນີນີ້ສະຫະກອນມີຄວາມໝາຍດຽວກັນກັບ "ສະຫະພັນ" ເຊິ່ງບັນດານັກສັງ

໑) ວ.ອ. ເລນິນ, ປະມວນບົດນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັມທີ 45, ຫນ້າ 373.

໒) ວ.ອ. ເລນິນ, ປະມວນບົດນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັມທີ 45, ຫນ້າ 371.

ຄົມນິຍົມ- ເພີ່ມທີ່ຍັງໃຫຍ່ ຊາກພູຮອດແລະ ໂຮມແບກແວນອັນເປັນຜູ້ເປີດທາງ ທີ່
 ໃກ້ທີ່ສຸດຂອງລັດທີ່ສັງຄົມນິຍົມວິທະຍາສາດນັ້ນໄດ້ຜູກພັນຄຳວ່າສະຫະພັນກັບການ
 ທ້ອນ ໂຮມຄວາມພະຍາຍາມແລະພາຫະນະສ່ວນຕົວຂອງຫລາຍໆຄົນຢ່າງຕື່ມຕົວ
 ເພື່ອຕອບສະໜອງເງື່ອນໄຂພັນຖານຂອງການດຳລົງຊີວິດ, ເພື່ອການ ຜະລິດ
 ຢ່າງເໝາະສົມຂອງສັງຄົມ, ເພື່ອຊີວິດການເປັນຢູ່ແລະເພື່ອຊີວິດສັງຄົມທັງຫມົດ
 ແລະກໍບໍ່ເປັນການບັງເອີນທັງແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນບົດຂຽນ "ກ່ຽວກັບສະຫະກອນ" ນັ້ນ,
 ເລນິນໄດ້ເວົ້າເຖິງພວກເຮົາຄືກັນກັບເວົ້າເຖິງ "ນັກສະຫະກອນແບບເກົ່າ"
 ແລະເພີ່ມໄດ້ຂຽນວ່າ: ປະຈຸບັນນີ້ ພາຍໃຕ້ອຳນາດການປົກຄອງໂຊວຽດນັ້ນ,
 "ຫລາຍໆຫລາຍຢ່າງທີ່ເຄີຍເປັນສິ່ງທີ່ບໍ່ອາດເປັນໄປໄດ້, ສິ່ງທີ່ລະເມີເພີ່ມ,
 ສິ່ງທີ່ເປັນຄວາມປາດຖະໜາອັນທຳມະດາສາມັນ ຂອງບັນດານັກສະຫະກອນ
 ແບບເກົ່ານັ້ນໄດ້ກາຍມາເປັນຄວາມຈິງຢ່າງຈະແຈ້ງແລ້ວ".^{໑)} ໃນກໍລະນີ ນີ້
 ແມ່ນເວົ້າເຖິງສະຫະກອນໃນຄວາມໝາຍທາງກວ້າງຂອງມັນ. ກ່ຽວກັບບັນຫາ
 ນີ້ຍັງໄດ້ຮັບການຢັ້ງຢືນໃນແນວຄວາມຄິດຂອງເລນິນທີ່ວ່າ "ສຳລັບພວກເຮົາ,
 ຄວາມຈິງແລ້ວ, ເມື່ອວ່າອຳນາດລັດໄດ້ຢູ່ໃນກຳມືຂອງຊົນຊັ້ນກຳມະກອນ, ເມື່ອ
 ວ່າພາຫະນະການຜະລິດທຸກຢ່າງເປັນຂອງອຳນາດລັດດັ່ງກ່າວ, ສຳລັບພວກ
 ເຮົາ, ຄວາມຈິງແລ້ວກໍມີພຽງຫນ້າທີ່ນຳເອົາພົນລະເມືອງເຂົາເປັນສະຫະກອນ
 ເທົ່ານັ້ນ".^{໒)} ແຕ່ໃນເວລາດຽວກັນນັ້ນ ຢູ່ໃນທົນ, ຢູ່ໃນບົດຂຽນທີ່ວ່ານີ້, ເພີ່ມ
 ກໍໄດ້ນຳໃຊ້ຄຳວ່າສະຫະກອນໃນຄວາມໝາຍທາງແຄບຂອງມັນຄືກັນ: ເພີ່ມໄດ້

໑) ເລນິນ ວ.ອ. ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ ໔໕, ຫນ້າ ໓໖໖.
 ໒) ເລນິນ ວ.ອ. ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ ໔໕, ຫນ້າ ໓໖໖.

ວາງໜ້າທີ່ການເຮັດໃຫ້ການອອກແຮງງານຂອງຊາວນາເປັນແບບສະຫະກອນ, ໄດ້ວາງບັນຫາກ່ຽວກັບການກໍ່ສ້າງວິສາຫະກິດແບບສະຫະກອນຢູ່ໃນຊົນນະບົດ.

ເປັນທີ່ຈະແຈ້ງເຊັ່ນກັນກ່ຽວກັບສາຍເຫດຕ່າງໆທີ່ພາໃຫ້ເລນິນເວົ້າ ເຖິງຄວາມຫມາຍອັນຍິ່ງໃຫຍ່ຂອງສະຫະກອນດັ່ງທີ່ໄດ້ກ່າວມາແລ້ວນັ້ນ ຢູ່ໃນ ບັນດາຜົນງານສິ້ນສຸດທ້າຍຂອງຕົນ. ການເຂົ້າສູ່ບັນຫາທີ່ສຳຄັນ ຢ່າງ "ມິບໍລິ ມາດ" ຄືດັ່ງກ່າວ (ຖ້າສາມາດເວົ້າແນວນັ້ນໄດ້) ນັ້ນ ແມ່ນເປັນສິ່ງທີ່ມີຢູ່ ປະຈຳ ໃນຕົວຂອງເລນິນ. ທັງນີ້ ກໍຍ້ອນຄວາມມຸ່ງຫມັ້ນຂອງເພິ່ນໃນການຫມູນໃຊ້ໃນ ລະດັບຄວາມອາດສາມາດສູງສຸດຂອງວັດຖຸນິຍົມສັດຈະວິພາກ, ໃນການຫມູນໃຊ້ ກິດເກ່ນທິດສະດີທີ່ວ່າດ້ວຍຄວາມເປັນເອກະພາບຂອງສິ່ງທີ່ກົງກັນຂ້າມກັນຢູ່ໃນ ຂະບວນວິວັດແຫ່ງການວາງຍຸດທະສາດການກໍ່ສ້າງສັງຄົມນິຍົມ. ແລະຢູ່ໃນທີ່ນີ້ ໃນການເຂົ້າສູ່ບັນຫາສະຫະກອນນີ້, ໄດ້ຄຳນຶງເຖິງຄວາມຄິດຂອງເລນິນ ກ່ຽວ ກັບຄວາມອາດສາມາດຜູກພັນບັນດາຫລັກການທີ່ກົງກັນຂ້າມກັນຢູ່ໃນຂະບວນການ ກໍ່ສ້າງເສດຖະກິດນັ້ນຢ່າງແມ່ນຢຳທີ່ສຸດ. ທັງນີ້ກໍເພາະວ່າສະຫະກອນເປັນ ຕົວ ຢ່າງທີ່ມີລັກສະນະກລາດຊິກຂອງການຜູກພັນເປັນອັນດຽວກັນທີ່ເກີດຂຶ້ນຢ່າງປົກ ກະຕິວິໄສລະຫວ່າງບັນດາຫລັກການເສດຖະກິດທີ່ກົງກັນຂ້າມກັນນັ້ນກໍຄືຫລັກການ ຂອງຜົນກຳໄລສ່ວນບຸກຄົນແລະຫລັກການແຫ່ງຜົນກຳໄລຂອງລັດສ່ວນລວມ, ຫມາຍຄວາມວ່າລະຫວ່າງຜົນປະໂຫຍດຂອງສ່ວນບຸກຄົນແລະຜົນປະໂຫຍດຂອງ ສ່ວນລວມ. ສະນັ້ນ, ເມື່ອພ້ອມກັນກັບການຫັນໄປສູ່ນະໂຍບາຍເສດຖະກິດໃຫມ່* ໄດ້ເກີດ ມີ ບັນຫາ _____ ການນຳໃຊ້ ແບບ ວິທີການ

* ນະໂຍບາຍເສດຖະກິດໃຫມ່ ແມ່ນນະໂຍບາຍເສດຖະກິດຂອງລັດ ໂຊວຽດ ເຊິ່ງໄດ້ຮັບການຕົກລົງຮັບຮອງເອົາຢູ່ໃນກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຄັ້ງທີ 10 ຂອງ ພັກ

ກ່ຽວກັບການອອກແຮງງານທີ່ເຄີຍມີປະເພນີມາແລ້ວນັ້ນຢ່າງກວ້າງຂວາງກວ່າ
ເກົ່າ ເພື່ອເປົ້າໝາຍແຫ່ງການກໍ່ສ້າງສັງຄົມນິຍົມນັ້ນ, ເລນິນເລີ່ມໃຫ້ຄວາມ
ໝາຍສໍາຄັນອັນດັບໜຶ່ງແກ່ບັນຫາດັ່ງກ່າວ. ເລນິນໄດ້ຂຽນໄວ້ວ່າລັກສະນະພິ
ເສດສະເພາະຂອງສະຫະກອນນັ້ນ ແມ່ນຢູ່ບ່ອນທີ່ວ່າ "ສະຫະກອນ ຮັບປະກັນ
"ລະດັບການຜູກພັນຜົນປະໂຫຍດຂອງເອກະຊົນ, ຜົນປະໂຫຍດ ຂອງການຄ້າ
ເອກະຊົນ, ຮັບປະກັນການຕິດຕາມກວດກາຂອງລັດຕໍ່ຜົນປະໂຫຍດດັ່ງກ່າວ, ຮັບປະ
ກັນລະດັບການເຮັດໃຫ້ຜົນປະໂຫຍດເຫລົ່ານັ້ນຂຶ້ນກັບຜົນປະໂຫຍດສ່ວນລວມ, ເຊິ່ງ
ບັນຫານີ້ເຄີຍເປັນຂໍ້ຂັດແຍ່ງກັນ ຂອງບັນດານັກສັງຄົມນິຍົມ ຫລາຍຕໍ່ຫລາຍຄົນ

ໃນປີ 1944. ນະໂຍບາຍດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ຖືກນໍາມາປ່ຽນແທນນະໂຍບາຍ
ຂອງ "ລະບອບກອມມູນິດຢ່າງສົງຄາມ", ເຊິ່ງໃນລະບອບກອມມູນິດຢ່າງ ສົງ
ຄາມນີ້ ແມ່ນມີການຄວບຄຸມການເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານເສດຖະກິດທຸກຢ່າງຂອງ
ປະເທດຢ່າງເຂັ້ມງວດທີ່ສຸດ ອັນມີການຫ້າມການຄ້າຂາຍເສລີ, ໃນເມື່ອການ
ບັງຄັບບັນຊາສູງສຸດແມ່ນຢູ່ໃນກໍາມີຂອງລັດ. ນະໂຍບາຍເສດຖະກິດໃຫມ່ນີ້
ແມ່ນແນໃສ່ກໍ່ສ້າງພື້ນຖານເສດຖະກິດສັງຄົມນິຍົມດ້ວຍການນໍາໃຊ້ຕະຫລາດ ,
ນໍາໃຊ້ການຄ້າແລະການໝູນເງິນຕາ. ຄວາມອາດສາມາດໄດ້ຂາຍຜະລິດຕະ
ພັນທາງດ້ານກະສິກໍາທີ່ເຫລືອໃຊ້ຢູ່ຕະຫລາດນັ້ນ ໄດ້ສ້າງຄວາມສົນໃຈ ທາງ
ດ້ານເສດຖະກິດໃຫ້ແກ່ຊາວນາ, ຊ່ວຍຍົກປະສິດທິພາບການອອກແຮງງານຂອງ
ຊາວນາໃຫ້ສູງຂຶ້ນ, ແລະຈາກນັ້ນກໍ່ຊ່ວຍຟື້ນຟູກະສິກໍາ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ຮັບປະ
ກັນການສະໜອງສະບຽງອາຫານໃຫ້ແກ່ຊາວຕົວເມືອງແລະວັດຖຸດິບ ໃຫ້ແກ່ອຸດ
ສາຫະກໍາ: ຖ້າປາສະຈາກການລິເລີ່ມທາງດ້ານເສດຖະກິດແລະການຄ້າແບບ
ເສລີ, ໃນນັ້ນ ລວມທັງຄວາມພະຍາຍາມຂອງບັນດາສະຫະກອນແລ້ວ ກໍ່ບໍ່ອາດ
ທີ່ຈະຟື້ນຟູກະສິກໍາ, ບໍ່ອາດຟື້ນຟູການຄ້າສ່ວນລວມຂອງລັດ, ບໍ່ອາດສ້າງ ອຸດສາ
ຫະກໍາອັນເປັນພື້ນຖານຂອງລະບອບສັງຄົມນິຍົມນັ້ນໄດ້. ບ.ກ.

ໃນເມື່ອກ່ອນ".^{໑)} ຄວາມສົນໃຈຂອງເລນິນກ່ຽວກັບຄວາມອາດສາມາດຂອງ
ສະຫະກອນນັ້ນ, ແນ່ນອນແລ້ວ ແນ່ນຍັງໄດ້ເກີດຂຶ້ນຢ່າງ "ຫັນຫີນໃດ". ໃນ
ເມື່ອກ່ອນເລນິນກໍ່ເຄີຍໄດ້ຄົ້ນຄິດຢ່າງເອົາຈິງເອົາຈັງກ່ຽວກັບຈຸດພິເສດຕ່າງໆ
ຂອງຮູບການຈັດຕັ້ງການອອກແຮງງານແບບສະຫະກອນນີ້. ຕັ້ງແຕ່ໄລຍະ ເວ
ລາແຫ່ງ "ລະບອບກອມມູນິດປາງສິງຄາມ" ອັນເປັນສະໄໝຂອງການຈຳກັດ
ແລະຄວບຄຸມການເຄື່ອນໄຫວຂອງສັງຄົມໃນທຸກໆດ້ານ ຢ່າງເຂັ້ມງວດທີ່ສຸດ,
ເຊິ່ງເນື່ອງມາຈາກສະພາບອັນຂ້ຽວຂາດຂອງການຕໍ່ສູ້ຕ້ານສັດຕູພາຍໃນ ແລະ
ພາຍນອກນັ້ນ, ໃນເວລາທີ່ທຳການຮ່າງໂຄງການຂອງພັກໃນລະດູບານໃໝ່ ຍີ
ຈຸດຈຸດ, ເລນິນກໍ່ໄດ້ໃຫ້ຄວາມສົນໃຈຕໍ່ບັນຫາສະຫະກອນ. (ແມ່ນຢູ່ວ່າ, ເວລາ
ນັ້ນກ່ອນອັນແມ່ນເລນິນຢາກເວົ້າເຖິງສະຫະກອນໃຊ້ສອຍ, ໂດຍບໍ່ຈຳແນກວ່າ
ເປັນ "ກົງຈັກທີ່ມີລັກສະນະມວນຊົນກົງຈັກຄຽວຂອງການແຈກຢາຍຢ່າງມີແຜນ
ການ" ^{໒)}. ແຕ່ວ່າ ໃນສະໄໝນັ້ນບໍ່ໄດ້ເກີດມີບັນຫາກ່ຽວກັບທິດສະດີຂອງ ສະ
ຫະກອນຢູ່ໃນລະບົບເສດຖະກິດ-ສັງຄົມໃໝ່, ທັງນີ້ ກໍ່ເພາະຖືວ່າມີຄວາມອາດ
ສາມາດຢ່າງບໍ່ຕ້ອງສົງໄສໃນການຫັນປ່ຽນໂດຍກົງຈາກລະບອບທຶນນິຍົມໄປ ສູ່
ຫລັກການຕ່າງໆ ຂອງລະບອບກອມມູນິດເອງ ກ່ຽວກັບການຈັດຕັ້ງ ການອອກ
ແຮງງານແລະການແຈກຢາຍ. "...ສຳລັບການເຄື່ອນໄຫວທີ່ຖືກຕ້ອງ ຂອງ
ໄລຍະທຳອິດແຫ່ງສັງຄົມກອມມູນິດ", ໃນໄລຍະນັ້ນຖືກັນວ່າກ່ອນອັນຫມົດຕ້ອງ
ເຮັດໃຫ້ພົນລະເມືອງທັງຫມົດກາຍເປັນຂ້າລັດຖະກອນແລະກຳມະກອນ ຂອງ
"ຊິງດີກາ" ແບບຫົວປວງຊົນ, "ໃຫ້ພວກເຂົາເຈົ້າເຮັດວຽກ ເທົ່າທຽມກັນ,

໑) ເລນິນ ໑.໑. ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ ໔໔, ຫນ້າ ໓໗໐.
໒) ເລນິນ ໑.໑. ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ ໔໘, ຫນ້າ ໑໒໑.

ໂດຍຮັກສາລະດັບຂອງວຽກງານຢ່າງຖືກຕ້ອງ, ແລະໄດ້ຮັບຄ່າແຮງງານເທົ່າ
ທຽມກັນ" ໑). ສ່ວນສະຫະກອນນັ້ນຊຳບໍ່ອາດຈະຢູ່ໃນຈຳນວນປັດໄຈຕ່າງໆທີ່
ຈະສາມາດຊ່ວຍແກ້ໄຂບັນຫາດັ່ງກ່າວໄດ້. ເພາະເຫດໃດ ?

ທັງນີ້ ກໍເພາະວ່າສະຫະກອນນັ້ນ ທາດແທ້ຂອງມັນ ແມ່ນບໍ່ເໝາະ
ສົມກັບການຈັດຕັ້ງການຜະລິດແບບທີ່ວ່າ ແຕ່ລະຫົວໜ່ວຍເສດຖະກິດຈະຕ້ອງຢູ່
ພາຍໃຕ້ຄຳສັ່ງ, ຄຳຊີ້ນຳຂອງສູນກາງການນຳຢ່າງຂາດຕົວນັ້ນ. ສະຫະກອນ
ອັນເປັນຄືສຳພັນຢ່າງສະໝັກໃຈຂອງບັນດາເຈົ້າຂອງພາຫະນະການຜະລິດຈຳ
ນວນໜຶ່ງນັ້ນ ແມ່ນມີຄວາມເປັນເຈົ້າຕົນເອງທາງດ້ານເສດຖະກິດຢ່າງພຽງພໍ
ແລະມີຄວາມສາມາດຖິ້ມຊຸມດ້ວຍຕົນເອງຢ່າງສົມບູນ. ມີພຽງແຕ່ ສະຫະກອນ
ແລະມີແຕ່ມັນເທົ່ານັ້ນທີ່ມີບົດບາດຕັດສິນໃນການກຳນົດໜ້າທີ່ຕ່າງໆຂອງ ການ
ເຄື່ອນໄຫວດ້ານເສດຖະກິດຂອງຕົນ. ຫລືເວົ້າອີກຢ່າງໜຶ່ງກໍແມ່ນວ່າການຮັກ
ສາບັນດາສະຫະກອນ (ໃນທຸກຮູບແບບທີ່ອາດມີໄດ້) ນັ້ນ ມັນຈຳເປັນຕ້ອງມີການ
ບໍ່ລວມສູນທາງດ້ານເສດຖະກິດສະເພາະຂອງມັນ, ຕ້ອງມີການຮັກສາແລະ ຂະ
ຫຍາຍບັນດາຫົວໜ່ວຍເສດຖະກິດທີ່ເປັນເອກະລາດ, ເຊິ່ງຫົວໜ່ວຍ ເສດຖະ
ກິດດັ່ງກ່າວຈະທຳການພົວພັນທາງດ້ານເສດຖະກິດຊຶ່ງກັນແລະກັນແລະກັບຜູ້ໃຊ້
ສອຍທັງຫລາຍ. ສ່ວນຢູ່ໃນຂອບເຂດຂອງທັດສະນະກ່ຽວກັບລະບອບສັງຄົມ ນີ
ຍົມທີ່ຄອບງຳຢູ່ໃນພັກໃນໄລຍະແຫ່ງ "ລະບອບກອມມູນິດປາງສົງຄາມນັ້ນຊຳຖື
ວ່າລັກສະນະຕົ້ນຕໍຂອງເສດຖະກິດກອມມູນິດແມ່ນອີກສິ່ງໜຶ່ງທີ່ກົງກັນຂ້າມຢ່າງ
ສິ້ນເຊີງ, ເຊິ່ງນັ້ນກໍຄື: ການຄຸ້ມຄອງໂດຍກົງຂອງລັດຕໍ່ທຸກໆຂະບວນວິວັດ ຂອງ

໑) ເລນິນ ໑.໑., ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ ສົງ, ໜ້າ ໑໐໑.

ການຜະລິດແລະການແຈກຢາຍ, ຫມາຍຄວາມວ່າການລວມສູນຢ່າງເຕັມສ່ວນ
ແລະຢ່າງເຂັ້ມງວດໃນຂອບເຂດທົ່ວທັງຊາດ ໑).

ສ່ວນສະຫະກອນຊຳພັດເປັນຄິວິສາຫະກິດທີ່ເປັນເອກະລາດ, ສະນັ້ນ
ມັນບໍ່ສາມາດຢູ່ໃນສະພາບທີ່ບໍ່ມີການພົວພັນດ້ານເສດຖະກິດຢ່າງເປັນເຈົ້າ ຕົນ
ເອງໄດ້, ສະຫະກອນນັ້ນ ຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນພູນແມ່ນມັນແນໃສ່ການໄດ້ຮັບລາຍໄດ້
ແລະກຳໄລ, ແລະຍ້ອນແນວນັ້ນມັນຈຶ່ງແນໃສ່ຕະຫລາດ. ໃນຄວາມຫມາຍ ນີ້
ແມ່ນສະຫະກອນມີການເລີ່ມຕົ້ນໃນຕົວຂອງມັນແບບທຶນນິຍົມ, ແບບຄ້າຂາຍລ້ອນ
ຈ້ອນ. ຄຸນລັກສະນະແຕກຕ່າງດັ່ງກ່າວນີ້ລະຫວ່າງທາດແທ້ ທາງດ້ານເສດຖະ
ກິດຂອງສະຫະກອນອັນເປັນຄືຮູບການຈັດຕັ້ງການອອກແຮງງານ ທີ່ມີລັກສະນະ
ຄ້າຂາຍ ກັບບັນດາຫລັກການເສດຖະກິດທີ່ປາສະຈາກຕະຫລາດເຊິ່ງມັນພົວພັນ
ກັບ ໄລຍະຂອງລະບອບກອມມູນິດປາງສິງຄາມນັ້ນ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ເລນິນ ໄປເຖິງ
ບ່ອນສະຫລຸບວ່າ ສະຫະກອນນັ້ນອາດຈະຖື ເປັນພິເສດວ່າ ແມ່ນຮູບການເສດ
ຖະກິດສະເພາະເທົ່ານັ້ນ, ເຊິ່ງຄຸນປະໂຫຍດຂອງມັນອາດຈະຖືກຮັບຮູ້ພຽງ ແຕ່
"ໃນຂອບເຂດອັນນອນ" ໒) ເທົ່ານັ້ນ, ແມ່ນແລ້ວແລະກໍພຽງແຕ່ໃນຂອບເຂດ
ຂອງ ໄລຍະຂ້າມຜ່ານຈາກລະບອບທຶນນິຍົມໄປສູ່ລະບອບສັງຄົມນິຍົມເທົ່ານັ້ນ.

ພາຍຫລັງມາ ເລນິນໄດ້ເອີ້ນທ່າທີ່ຕໍ່ສະຫະກອນດັ່ງກ່າວນັ້ນວ່າ "ມີ
ລັກສະນະດູຫມິ່ນ" ແລະຮັບຮູ້ວ່າການດູຫມິ່ນສະຫະກອນວ່າເປັນອົງການຂອງ "ພໍ່
ຄ້າ" ນັ້ນ ແມ່ນຜິດພາດ. ເລນິນໄດ້ໄປເຖິງຂໍສະຫລຸບດັ່ງກ່າວນັ້ນເທື່ອລະກ້າວ

໑) ເລນິນ ໑.໑., ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ ໓໘, ຫນ້າ ໙໘.

໒) ເລນິນ ໑.໑., ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ ໔໓, ຫນ້າ ໒໒໕.

ຕາມລະດັບແຫ່ງການປະຕິບັດຕົວຈິງຂອງແນວຄິດກ່ຽວກັບນະໂຍບາຍ ເສດຖະກິດໃຫມ່ນັ້ນ. ໃນໄລຍະທຳອິດ, ເມື່ອເບິ່ງຄືວ່າ ນະໂຍບາຍເສດຖະກິດໃຫມ່ຈະເປັນພຽງແຕ່ການນຳໄປສູ່ການປຽນແທນການແບ່ງປັນເອົາທັນຍາຫານມາເປັນພາສີທັນຍາຫານ*, ໄປສູ່ການແລກປຽນສິນຄ້າໂດຍກົງປາສະຈາກ ການຫມູນເງິນຕາ ແລະປາສະຈາກການຄ້າ. ເລນິນໄດ້ຮັກສາທຳທີ່ ໃນເມື່ອກ່ອນ ທີ່ມີລັກສະນະຕໍ່ກັບສະຫະກອນວ່າ ເປັນອົງການທີ່ມີລັກສະນະຄ້າຂາຍອ້ອຍຕ້ອຍ. ແຕ່ວ່າ ຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນປີ 1966 ພຸ່ນ, ໃນເມື່ອຊີວິດຕົວຈິງເອງໄດ້ຈຳໃຫ້ຕ້ອງຫັນໄປສູ່ຫຼັກການທີ່ມີລັກສະນະການຄ້າ (ການໄລ່ລຽງເສດຖະກິດ) ແລະວິສາຫະກິດແຫ່ງລັດ, ໃນເມື່ອສິ່ງທີ່ໄດ້ກາຍເປັນຄວາມຈິງນັ້ນ ແມ່ນການຫມູນວຽນເງິນຕາ ແຕ່ບໍ່ແມ່ນການແລກປຽນສິນຄ້າ, ເມື່ອນັ້ນທັດສະນະ ທີ່ມີຕໍ່ສະຫະກອນໄດ້ປ່ຽນແປງໄປຢ່າງຈະແຈ້ງ.

* ການແບ່ງປັນເອົາທັນຍາຫານ ນັ້ນແມ່ນວິທີການທີ່ຈຳເປັນພິເສດທີ່ລັດຖະບານໂຊວຽດໄດ້ວາງອອກໃນໄລຍະສົງຄາມກາງເມືອງ (1961-1960). ມັນແມ່ນການທີ່ຊາວນາຕ້ອງສົ່ງເຂົ້າຊີ້ແລະຜະລິດຕະພັນອື່ນໆ ເຊິ່ງເຫຼືອກິນນັ້ນໃຫ້ແກ່ລັດຕາມລາຄາທີ່ບັງໄວ້. ພາສີທັນຍາຫານ ນັ້ນກໍຄືພາສີຕົວຈິງທີ່ເກັບຈາກເສດຖະກິດຂອງຊາວນາ, ພາສີດັ່ງກ່າວຖືກວາງອອກໂດຍດຳລັດຂອງສະພາແຫ່ງຄະນະກຳມະການປະຊາຊົນໃນເດືອນມີນາປີ 1961, ຕາມການຕົກລົງ ຂອງກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງພັກກອມມູນິດລັດເຊຍ (ໂບນເຊວິກ) ເພື່ອປ່ຽນແທນການແບ່ງປັນເອົາທັນຍາຫານ. ການຫັນປ່ຽນໄປສູ່ພາສີທັນຍາຫານນັ້ນແມ່ນເຫດການ ທຳອິດຂອງນະໂຍບາຍເສດຖະກິດໃຫມ່, ເຊິ່ງແນໃສ່ການຮັບປະກັນການດຳເນີນການຜະລິດຂອງຊາວນາຢ່າງຖືກຕ້ອງ, ໃນນັ້ນຊາວນາຈະມີຄວາມອາດສາມາດ ນຳໃຊ້ແຫຼ່ງວັດຖຸຂອງການຜະລິດຂອງຕົນຢ່າງເສລີກວ່າເກົ່າຈຳນວນເສຍພາສີທັນຍາຫານນັ້ນຫນ້ອຍກວ່າຈຳນວນຂອງການແບ່ງປັນເອົາທັນຍາຫານ. ຫຼັງຈາກເສຍພາສີທັນຍາຫານແລ້ວ ຊາວນາສາມາດນຳໃຊ້ສ່ວນທີ່ເຫຼືອນັ້ນຢ່າງເສລີ.

2*

ການຜູກພັນຜົນ

ປະໂຫຍດຂອງສ່ວນບຸກຄົນ

ກັບຜົນປະໂຫຍດຂອງລວມຫມູ່

ປີ ໑໙໔໒ ເລນິນ ໄດ້ເວົ້າເຖິງ ການ
ອອກແຮງງານທີ່ມີລັກສະນະພິເສດກ່ຽວ
ກັບສະຫະກອນ, ເພິ່ນໄດ້ສຶກສາກ່ຽວກັບ
ບັນຫາດັ່ງກ່າວຢ່າງລະອຽດຖີຖວນແລະ

ກໍແມ່ນກ່ຽວກັບບັນຫານີ້ເອງທີ່ເພິ່ນໄດ້ໃຫ້ບັນທຶກກ່ຽວກັບຜົນງານທາງດ້ານເສດ
ຖະກິດສິນສຸດທ້າຍຂອງຕົນ. ຢູ່ໃນຜົນງານດັ່ງກ່າວ ທັດສະນະຂອງເລນິນແມ່ນ
ໄດ້ມີລັກສະນະຂອງທັດສະນະຄະຕິທາງດ້ານທິດສະດີ. (ບາດນີ້ເລນິນໄດ້ເນັ້ນ
ເຖິງດ້ານດີຂອງຮູບການທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງການຈັດຕັ້ງ ການອອກແຮງ
ງານແບບສະຫະກອນນີ້). ສະຫະກອນໄດ້ຮັກສາເງື່ອນໄຂເພື່ອຕອບສະຫນອງ
ຄວາມຮຽກຮອງຕ່າງໆ ການ "ແຫ່ງຜົນປະໂຫຍດຂອງສ່ວນບຸກຄົນ", "ແຫ່ງຜົນ
ປະໂຫຍດຂອງລາຍໄດ້", ຫມາຍຄວາມວ່າ ເພື່ອການກະຕຸ້ນໃຫ້ ອອກ ແຮງ
ງານດ້ວຍວິທີທາງເສດຖະກິດທີ່ເຄີຍມີມູນເຊືອ ແລະໃນເວລາດຽວກັນກໍຮັບປະ
ກັນລັກສະນະລວມຫມູ່ຂອງການອອກແຮງງານ, ຊ່ວຍຜູກພັນການ ອອກ ແຮງ
ງານນັ້ນ. ແລະ ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ຈະຊ່ວຍຂະຫຍາຍເສດຖະກິດຂອງທົ່ວທັງສັງຄົມ
ໂດຍທີ່ຍັງຄົງຮັກສາຄວາມອາດສາມາດຂອງການມີຄວາມຄິດລິເລີ່ມ ທາງດ້ານ
ເສດຖະກິດສຳລັບພະນັກງານແຕ່ລະຄົນ, ໂດຍທີ່ບໍ່ໄດ້ມີການມ້າງເພ ກົງ ຈັກ
ຕ່າງໆ ເຊິ່ງໄດ້ປະກອບຂັນມາໄດ້ຫລາຍສະຕະວັດ ແລະບໍ່ໄດ້ມ້າງເພການຕິດ
ຕໍ່ແລະການພົວພັນທີ່ເປັນມາຢ່າງຫມັ້ນຄົງນັ້ນ. ບັດນີ້ ສຳລັບເລນິນແມ່ນເປັນທີ່
ຈະແຈ້ງວ່າ: ຫນຶ່ງໃນບັນດາຮູບແບບທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດຂອງການກໍ່ສ້າງ ແລະການ
ເຄື່ອນໄຫວຂອງລະບອບສັງຄົມນິຍົມນັ້ນກໍຄືສະຫະກອນທີ່ຂະຫຍາຍຕົວສູງແລະທີ່

ແຕ່ກວ່າສາຂາຢ່າງກວ່າງຂວາງຂະບວນການສະຫະກອນພວກເຮົາອໍເນັ້ນໜັກ
ເປັນພິເສດກ່ຽວກັບສິ່ງໜຶ່ງທີ່ສໍາຄັນທີ່ສຸດເຊິ່ງເລນິນຖືວ່າຕ້ອງໄດ້ມີການຢັ້ງຢືນ
ຢ່າງຄັກແນ່ນັ້ນກໍຄື: ສະຫະກອນທີ່ເປັນຮູບການຈັດຕັ້ງການອອກແຮງງານແລະ
ການດໍາລົງຊີວິດນັ້ນໄດ້ໃຫ້ຄວາມອາດສາມາດແກ້ໄຂບັນຫາຕ່າງໆທາງດ້ານເສດ
ຖະກິດຂອງການກໍ່ສ້າງສັງຄົມນິຍົມໄປພ້ອມໆກັບການແກ້ໄຂບັນຫາທາງດ້ານວັດ
ທະນະທໍາ. ເລນິນໄດ້ຊຳແຈງວ່າ ມັນແມ່ນຍອນວ່າການພົວພັນແບບສະຫະກອນ
ນີ້ ໄດ້ຖືກສ້າງຂຶ້ນມາຢ່າງເປັນເຈົ້າຕົນເອງ ແລະໃນນັ້ນມັນບໍ່ພຽງແຕ່ ມີການ
ທໍາຜະລິດຄົນອີກເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ໂດຍປົກກະຕິແລ້ວຈະມີການຂະຫຍາຍ ອອກຕໍ່ມ
ອີກ, ດັ່ງນັ້ນ ມວນມະຫາຊົນຈະຕ້ອງໄດ້ເຂົ້າມີສ່ວນໃນຄວາມສິວິໄລ ແລະວັດ
ທະນະທໍາຢ່າງບໍ່ຫລີກລ່ຽງໄດ້. ສະຫະກອນໄດ້ເຮັດໃຫ້ຄົນມີຄວາມອາດສາມາດ
ເຂົ້າປະກອບສ່ວນໃນການແກ້ໄຂບັນຫາເສດຖະກິດດ້ວຍຕົນເອງໂດຍ ປາ ສະ
ຈາກຄໍາແນະນໍາຈາກຂັ້ນເທິງ, ແລະຜົນໄດ້ຮັບນັ້ນຈະຂັ້ນຢູ່ກັບການແກ້ໄຂ ບັນ
ຫາດັ່ງກ່າວໄດ້ແນວໃດ, ຖືກຕ້ອງຫລືຜິດພາດ. ດັ່ງນັ້ນ, ທໍາມະຊາດທາງດ້ານ
ເສດຖະກິດຂອງສະຫະກອນເອງໄດ້ຊຸກຍູ້ໃຫ້ຊາວນາກໍຄືສະມາຊິກສະຫະກອນຜູ້
ໃດກໍຕາມຕ້ອງໄປເຖິງບ່ອນບໍ່ພຽງແຕ່ຂະຫຍາຍຄວາມຮູ້ວິຊາສະເພາະເທົ່ານັ້ນ
ແຕ່ຍັງຂະຫຍາຍຄວາມຮູ້ຮອບຕົວເວົ້າລວມ, ເຮັດໃຫ້ເຂົາເຈົ້າກາຍເປັນຜູ້ທີ່ມີ
ວັດທະນະທໍາຫລາຍຂຶ້ນ. ຢູ່ໃນບົດ "ກ່ຽວກັບສະຫະກອນ" ນັ້ນ, ເລນິນໄດ້ຖື
ສະຫະກອນວ່າເປັນໜຶ່ງໃນບັນດາຮູບການທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້ຂອງການ ກະຕຸ້ນ
ຄວາມຫວັ່ນຫວາງດ້ານສັງຄົມ, ດ້ານຈິດໃຈຂອງພົນລະເມືອງ, ເປັນໜຶ່ງໃນ
ພາຫານະທີ່ເຊື່ອຖືໄດ້ໃນການຜ່ານພັນຈາກຄວາມຫລາຫລັງ ຫລາຍສັດຕະ ວັດ

ຂອງປະເທດລັດເຊຍ.

ໂດຍເນັ້ນໜັກເຖິງດ້ານສິວິໄລຂອງ "ມັນ" (ໝາຍເຖິງວຽກງານຂອງສະຫະກອນ) ນັ້ນ, ເລນິນໄດ້ຂຽນວ່າ: "ພວກເຮົາຕ້ອງໄດ້ເຮັດຕົ້ນ ບໍ່ຫລາຍປານໃດດອກໃນທັດສະນະທີ່ກ່ຽວກັບຄືນເອີຣົບ "ທີ່ສິວິໄລ" (ກ່ອນອິນຫມິດແມ່ນຄືນທີ່ມີຄວາມຮູ້ນັ້ນ) ເພື່ອເຮັດແນວໃດຈຳໃຫ້ຫມິດທຸກຄົນ ຕ້ອງເຂົາຮ່ວມບໍ່ແມ່ນແບບລອຍຕາມ, ແຕ່ແມ່ນແບບຫ້າວຫັນໃນວຽກງານ ຂອງ ສະຫະກອນນັ້ນ. ເວົ້າແຈງແລ້ວກໍແມ່ນວ່າ ພວກເຮົາຍັງອີກ "ພຽງແຕ່" ສິ່ງດຽວນັ້ນກໍຄື: ເຮັດໃຫ້ພົນລະເມືອງຂອງພວກເຮົາເປັນ "ຄືນສິວິໄລ" ເຖິງຂໍ້ນວ່າເຂົາເຮົາຈຳຮູ້ເຖິງຜົນໄດ້ທຸກຢ່າງຈາກການເຂົ້າຮ່ວມຂອງທຸກຄົນຢູ່ໃນສະຫະກອນແລະຈັດຕັ້ງການເຂົ້າຮ່ວມດັ່ງກ່າວຢ່າງເໝາະສົມ. "ພຽງແຕ່" ສິ່ງນັ້ນ. ບໍ່ມີສິ່ງທີ່ສະຫລາດສ່ອງໄສອັນໃດອີກທີ່ຕ້ອງການສຳລັບພວກເຮົາດຽວນີ້ເພື່ອກ້າວໄປສູ່ລະບອບສັງຄົມນິຍົມ. ແຕ່ວ່າ ເພື່ອທີ່ຈະປະຕິບັດສິ່ງທີ່ວ່າ "ພຽງແຕ່" ໃຫ້ສຳເລັດນັ້ນ ມັນຈຳເປັນຕ້ອງມີການຫັນປ່ຽນໃຫມ່ຢ່າງເປັນລະບົບ, ຈຳເປັນຕ້ອງມີຂອບເຂດອັນສົມບູນແຫ່ງການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານວັດທະນະທຳຂອງທົ່ວມວນຊົນ" ໑)

ຍອມເຫດນັ້ນບົດ "ກ່ຽວກັບສະຫະກອນ" ຈຶ່ງຕ້ອງຖືກຖືວ່າ ບໍ່ ເປັນພຽງລະບົບແນະນຳກ່ຽວກັບການຫັນເອົາການຜະລິດກະສິກຳມາເປັນແບບ ສະຫະກອນເທົ່ານັ້ນ. ແນວຄວາມຄິດຂອງບົດດັ່ງກ່າວທາງດ້ານສັງຄົມ ແລະເສດຖະກິດແມ່ນກວ້າງກວ່ານັ້ນຫລາຍ. ຄືດັ່ງທີ່ພວກເຮົາເຫັນແລ້ວນັ້ນ, ຢູ່ໃນບົດດັ່ງ

໑) ເລນິນ ວ.໑, ປະມວນນິພົນຄົບຮູດ, ເຫລັ້ມ ໔໔, ໜ້າ ໓໗໒.

ກ່າວ ເລນິນໄດ້ກັບຄືນມາເວົ້າເຖິງບັນຫາຜູ້ກັບສິ່ງທີ່ກົງກັນຂ້າມກັນທາງດ້ານ
ສັດຈະວິພາກ ເຊິ່ງນັ້ນກໍຄືບັນຫາຜົນປະໂຫຍດຂອງສ່ວນບຸກຄົນ ແລະ ຜົນ ປະ
ໂຫຍດຂອງຮວມໝູ່ໃນລະບົບສັງຄົມນິຍົມ. ສໍາລັບເລນິນນັ້ນກ່ອນອື່ນ ບັນ ຫາ
ແມ່ນຢູ່ບ່ອນວ່າເຮັດແນວໃດເພື່ອຮຽນຮູ້ປະສານສົ່ງທີ່ມີລັກສະນະສະເພາະຂອງ
ລະບອບສັງຄົມນິຍົມຄືການລວມສູນການຜະລິດ ແລະ ການດໍາເນີນຊີວິດ ການ
ເມືອງນັ້ນກັບ "ການເຂົ້າຮ່ວມ" ຈາກທາງລຸ່ມ, ກັບການຫ້າວຫັນ ທາງດ້ານ
ເສດຖະກິດ ແລະ ສັງຄົມຂອງພົນລະເມືອງເອງ.

ສະຫະກອນແບບເສດຖະກິດນີ້ມີຄວາມແຫ້ມແກ່ນຫລາຍກວ່າຮູບການ
ເຄື່ອນໄຫວຮວມໝູ່ໃດໆໃນດ້ານການພົວພັນລະຫວ່າງຜູ້ຜະລິດກັບຜົນ ໄດ້ ຮັບ
ຂອງການອອກແຮງງານຂອງເຂົາເຈົ້າ, ໃນການຮັກສາໃຫ້ເຂົາ ເຈົ້າ ໄດ້ ມີ
ຄວາມສໍາຜັດກ່ຽວກັບການເຂົ້າຮ່ວມທາງດ້ານສ່ວນຕົວໃນວຽກງານຂອງ ວິສາ
ຫະກິດຂອງຕົນ. ການໄດ້ຮັບຄວາມສໍາຜັດດັ່ງກ່າວນັ້ນແມ່ນຍອນມີການ ຮັບປະ
ກັນຄວາມເປັນເອກະລາດທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງວິສາຫະກິດແບບ ສະ ຫະ
ກອນ, ຍອນການປະຕິບັດການເລືອກຕັ້ງເອົາການນໍາຂອງມັນ, ຍອນຫລັກການ
ແຫ່ງການຖິ້ມຊຸມເອົາເອງທາງດ້ານເສດຖະກິດຢ່າງສົມບູນນັ້ນ.

ເລນິນ ໄດ້ເນັ້ນວ່າ, ມັນເປັນສິ່ງສໍາຄັນທີ່ສຸດທີ່ຮູ້ຈັກກໍ່ສ້າງ... ສັງ
ຄົມນິຍົມໃນຕົວຈິງແນວໃດເພື່ອໃຫ້ຊາວນານ້ອຍຕ່າງໆສາມາດເຂົ້າຮ່ວມໃນການ
ກໍ່ສ້າງດັ່ງກ່າວ" ໑) ແລະ ໃນຄວາມຫມາຍທີ່ "ມີລັກສະນະສະເພາະທີ່ສຸດ "
ເຊິ່ງເລນິນໄດ້ໃຫ້ແກ່ສະຫະກອນນັ້ນ, ກ່ອນອື່ນ, ເພິ່ນໄດ້ເຫັນກ່ຽວກັບຄວາມ

໑) ເລນິນ ວ.໑, ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ ໔໕, ຫນ້າ ໓໗໐.

ຈິງຂອງ "ການຫັນໄປສູ່ລະບອບໃຫມ່ດ້ວຍເສັ້ນທາງທີ່ອາດເປັນໄປໄດ້ອັນເປັນ
ເສັ້ນທາງທີ່ງ່າຍດາຍ, ບໍ່ສັບສົນ ແລະ ທີ່ໃຜກໍເຂົ້າຮ່ວມໄດ້ສຳລັບຊາວນາ"^໒

ຄົດທີ່ພວກເຮົາໄດ້ເວົ້າມາແລ້ວ, ໄລຍະກ່ອນທີ່ຈະມີນະໂຍບາຍເສດ
ຖະກິດໃຫມ່ນັ້ນຖືວ່າຂະບວນວິວັດແຫ່ງການຜະລິດທັງໝົດຢູ່ໃນສັງຄົມ ຈົນເຖິງ
ລາຍລະອຽດເລັກໆນ້ອຍໆ ແມ່ນຂຶ້ນກັບລັດໂດຍກົງ, ຫມາຍຄວາມວ່າ ລັດຈະ
ເປັນຜູ້ກຳນົດແຕ່ລະກໍລະນີດ້ວຍຕົນເອງວ່າ ຈະຜະລິດຫຍັງ, ຜະລິດແນວ ໃດ
ແລະ ຈະແຈກຢາຍຜົນຜະລິດແນວໃດ. ລັກສະນະລະບົບແຜນການ ຂອງການ
ຜະລິດແບບສັງຄົມນິຍົມນັ້ນມັນພົວພັນກັບວິທີການຄຸ້ມຄອງແບບບໍລິຫານຕໍ່ເສດຖະ
ກິດແຫ່ງຊາດຢ່າງເຂັ້ມງວດ ແລະມີລັກສະນະດ້ານດຽວ. ການທີ່ອະນຸຍາດໃຫ້
ມີວິສາຫະກິດແບບສະຫະກອນ (ຢູ່ໃນກະສິກຳ ແລະໃນອຸດສາຫະກຳ), ຫມາຍ
ຄວາມວ່າ ວິສາຫະກິດທີ່ມີລັກສະນະການຄ້າດ້ານໜຶ່ງ ແລະ ອີກດ້ານໜຶ່ງ
ແມ່ນການໄລ່ລຽງເສດຖະກິດ (ຢູ່ໃນອຸດສາຫະກຳ) ພາຍໃນຂອບເຂດ ຂອງ
ເສດຖະກິດສັງຄົມນິຍົມນັ້ນ ໄດ້ເຮັດໃຫ້ບໍ່ສາມາດນຳໃຊ້ສະເພາະແຕ່ ວິທີການ
ຄຸ້ມຄອງແບບບໍລິຫານ. ຍ້ອນແນວນັ້ນແລ້ວ ເລນິນ ຈຶ່ງບໍ່ພຽງແຕ່ໄດ້ເວົ້າເຖິງ
ການຄຸ້ມຄອງແຫ່ງລັດຕໍ່ເສດຖະກິດ, ແຕ່ຍັງໄດ້ເວົ້າເຖິງການລະງັບຂະບວນວິ
ວັດທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນສັງຄົມໂດຍອາໄສລັດ, ເວົ້າເຖິງການ
ຄວບຄຸມຂອງລັດຕໍ່ການພົວພັນທີ່ "ມີລັກສະນະການຄ້າ" ທັງຫລາຍ, ເວົ້າເຖິງ
ຄວາມຈຳເປັນຂອງການກວດກາຢ່າງເປັນປະຈຳກ່ຽວກັບບັນຫາທີ່ວ່າໃນແຕ່ລະ
ກໍລະນີຕ່າງຫາກນັ້ນແມ່ນມີການຮັບປະກັນຜົນປະໂຫຍດຂອງກຸ່ມຄົນ ແລະຜົນປະ

໒) ເລນິນ ໑.໑, ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ ໔໔, ໜ້າ ໓໗໑.

ໂຫຍດທາງສັງຄົມຫລາຍປານໃດ.

ຖ້າວ່າກວາງກວ່ານັ້ນກໍແມ່ນວ່າເຖິງວິທີການ ແລະ ແບບປະສານ
ສົມທົບລະຫວ່າງລະບອບລວມສູນ ແລະປະຊາທິປະໄຕ, ເຊິ່ງກໍ ຫມາຍ ເຖິງ
ການນຳໃຊ້ການຄວບຄຸມແບບປະຊາທິປະໄຕແຕ່ລຸ້ນຂຶ້ນມາຢ່າງກວາງຂວາງ ຢູ່
ໃນການຄຸມຄອງສັງຄົມ ສັງຄົມນິຍົມ. ໃນໄລຍະທ້າຍຂອງການເຄື່ອນໄຫວອັນ
ຍິ່ງໃຫຍ່ທາງດ້ານກ່າວຈັດຕັ້ງ ແລະ ດ້ານທິດສະດີຂອງຕົນໂດຍເລີ່ມຈາກກອງ
ປະຊຸມໃຫຍ່ຄັ້ງທີ 10 ຂອງພັກ (ເດືອນມີນາ ປີ 1960) ນັ້ນ, ເລນິນໄດ້
ຊຸດແຈງຢ່າງບໍ່ຮູ້ອິດເລື່ອຍ ແລະ ຢ່າງບໍ່ລິດລະເຖິງຄວາມສຳຄັນຂອງການ ຂະ
ຫຍາຍຄວາມຄິດລິເລີ່ມກັບທີ່ຢູ່ໃນສັງຄົມ ສັງຄົມນິຍົມ. ເລນິນຍາມໃດ ກໍ ໄດ້
ເນັ້ນວ່າ, ສັງຄົມນິຍົມນັ້ນຈະມີຄວາມຫມາຍກໍຕໍ່ເລື່ອມັນແມ່ນການປະດິດ ສ້າງ
ຂອງມວນຊົນເອງ, ແມ່ນການເລືອກເອົາຢ່າງຕົ້ນຕົວຂອງເຂົາເຈົ້າເທົ່ານັ້ນ.
ສິ່ງທີ່ເປັນຕົ້ນຕໍສຳລັບເລນິນນັ້ນກໍຄື ເຮັດແນວໃດເພື່ອນຳເອົາມວນຊົນ ຜູ້ອອກ
ແຮງງານອັນກວາງຂວາງ ແລະ ກ່ອນອັນຫມົດກໍຄືຊາວນານັ້ນໃຫ້ເຂົ້າຢູ່ໃນລະ
ບົບຂອງການພົວພັນແບບລວມຫມູ່ໂດຍຜ່ານຄວາມຄິດລິເລີ່ມ ແລະ ຫົວຄິດ ປະ
ດິດສ້າງຂອງເຂົາເຈົ້າເອງນັ້ນ. ຕາມທີ່ຜ່ານມານັ້ນສຳລັບເລນິນແມ່ນຍາມໃດ
ກໍພະຍາຍາມດັດແປງການຈັດຕັ້ງການຄຸມຄອງເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ ເພື່ອເຮັດ
ແນວໃດໃຫ້ມີແຕ່ຜູ້ທີ່ເຂົາໃຈບັນຫາ, ມີແຕ່ນັກຊຽວຊານເທົ່ານັ້ນທີ່ຮັບຜິດ ຊອບ
ການຄຸມຄອງດັ່ງກ່າວ. ຄວາມເອົາໃຈໃສ່ເນັ້ນຫນັກໃນບັນຫາສະຫະກອນຂອງ
ເລນິນນັ້ນກໍມີສິດຖືໄດ້ວ່າ ເປັນຄວາມພະຍາຍາມເຊິ່ງນຳມາເຊິ່ງນັ້ນ. ສະຫະກອນ
ພາຍໃຕ້ເງື່ອນໄຂຕ່າງໆນັ້ນໄດ້ມີປັດໄຈແຫ່ງຄວາມຄິດລິເລີ່ມຈາກລຸ້ນຂຶ້ນມາທີ່ມີ

ລັກສະນະເຂົ້າໃຈບັນຫາ.

ພູກວິສາຫະກິດແບບສະຫະກອນເຊິ່ງເປັນວິສາຫະກິດທີ່ມີລັກ ສະ ນະ ການຄ້າເອກະຊົນນັ້ນເປັນທີ່ຮູ້ກັນວ່າ ມັນໄດ້ຮັບການປົກປ້ອງອອກ ຈາກ ການ ເຂົ້າຫຍຸ້ງກ່ຽວຈາກພາຍນອກທີ່ບໍ່ເຂົ້າໃຈບັນຫາ, ໃນເວລາດຽວກັນຜູ້ທີ່ນຳພາ ສະຫະກອນນັ້ນແມ່ນຜູ້ທີ່ຮູ້ຈັກຫນ້າວຽກຂອງຕົນ, ເຊິ່ງເປັນຜູ້ທີ່ມີຫຼຸນ ສ່ວນ ໃນ ການກໍ່ຕັ້ງສະຫະກອນນັ້ນທັງທາງດ້ານສະຕິປັນຍາກໍຄືທາງດ້ານຊັບສິນ, ສະນັ້ນ ເຂົາເຈົ້າເອງຈຶ່ງມີຄວາມສົນໃຈໃນການດຳເນີນວຽກງານຢ່າງເໝາະ ສົມ, ໂດຍເຂົາເຈົ້າເອງມີຄວາມຮັບຜິດຊອບທາງດ້ານວັດຖຸຕໍ່ຜົນໄດ້ຮັບ ຂອງ ວຽກ ງານ.

ໃນຄວາມຫມາຍດັ່ງກ່າວແລ້ວ, ການຖືເອົາວິສາຫະກິດ ແບບ ສະຫະ ກອນເຂົ້າຢູ່ໃນ ພູມຖານຂອງວິທີການຜະລິດແບບສັງຄົມນິຍົມ ນັ້ນອາດຈະຖື ໄດ້ ວ່າເປັນຄືວິທີ ຕາມລັດທິອາດຍາສິດ ວິທີຫນຶ່ງ, ເປັນຄືພາຫານະ ເພື່ອຂະຈັດ "ຄວາມບໍ່ກະທັດຮັດ", ການມີຫລາຍຂັ້ນຕອນ, ແລະ ຈາກນັ້ນກໍຄື ຄວາມ ບໍ່ ຄ່ອງແຄ່ວພໍຂອງວິທີການຄຸ້ມຄອງແບບບໍລິຫານ.

ຕາມທັດສະນະຂອງເລນິນແລ້ວ, ດ້ານດີຂອງວິສາຫະກິດແບບສະຫະ ກອນທີ່ເກີດຂຶ້ນຢູ່ໃນຊົນນະບົດ ແລະ ຢູ່ໃນຕົວເມືອງ ໂດຍທຳມະຊາດ , ອັນ ເນື່ອງມາຈາກຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການຂອງມະນຸດທີ່ຢາກມີຊີວິດຢູ່ດີຂຶ້ນ ແລະ ຢາກເຮັດວຽກງານຢູ່ໃນສະພາບເງື່ອນໄຂທີ່ດີຂຶ້ນນັ້ນນອກຈາກສິ່ງອື່ນໆ ແລ້ວກໍ ແມ່ນຢູ່ບ່ອນວ່າ, ຍ້ອນມີຄວາມຫນັກແຫນ້ນທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ສະນັ້ນສະຫະ ກອນກະເສດແມ່ນຢູ່ໃນສະພາບທີ່ສາມາດຮັບປະກັນການພົວພັນທາງດ້ານ ເສດ

ຖະກິດຢ່າງຫມັ້ນທ່ຽງລະຫວ່າງຕົວເມືອງແລະຊົນນະບົດ. ໂດຍພາວະວິໄສນັ້ນ, ເມືອງມາຈາກທາດແທທາງດ້ານເສດຖະກິດ (ຫລັກການດ້ານການຄ້າ) ຂອງ ຕົນນັ້ນ, ວິສາຫະກິດແບບສະຫະກອນທັງຢູ່ໃນອຸດສາຫະກຳກໍຄືຢູ່ໃນກະສິກຳນັ້ນ ຕ້ອງນຳໄປສູ່ການຟື້ນຟູໂຄງປະກອບຂອງການພົວພັນດ້ານເສດຖະກິດທັງຫມົດ, ຢ່າງຫມ້ອຍກໍໃນຂອບເຂດຂອງທ້ອງຖິ່ນນັ້ນ, ນຳໄປສູ່ການຟື້ນຟູຕະຫລາດຂອງ ທ້ອງຖິ່ນ, ເຊິ່ງເປັນບ່ອນຮັບປະກັນການຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮອງ ຕ້ອງ ການພັດທະນາຂອງເຂດນັ້ນ. ສ່ວນຄວາມເປັນເອກະລາດທາງດ້ານເສດຖະກິດ ໃນສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງຂອງເຂດນັ້ນ, ຕາມທັດສະນະຂອງເລນິນແລ້ວແມ່ນເປັນ ໜຶ່ງໃນບັນດາເງື່ອນໄຂອັນຈຳເປັນຂອງຄວາມຫມັ້ນທ່ຽງທາງດ້ານເສດຖະກິດ ຂອງສັງຄົມທັງມວນ, ຄວາມເປັນເອກະລາດດັ່ງກ່າວບາງເທື່ອ ກໍ ມີ ຄວາມ ຫມາຍສຳຄັນຍິ່ງກວ່າຫລາຍຂະແໜງວຽກງານຂອງລັດຂັ້ນສູນກາງ^{໑)}.

ຢູ່ໃນທັດສະນະຄະຕິຂອງເລນິນກ່ຽວກັບລະບອບສັງຄົມນິຍົມ ອັນເປັນ ລະບອບຂອງບັນດາສະມາຊິກສະຫະກອນທີ່ສິວິໄລນັ້ນໄດ້ເວົ້າລະອຽດເຖິງຫລັກ ທິດສະດີມາກກ່ຽວກັບການຂະຫຍາຍຕົວທີ່ມີລັກສະນະທຳມະຊາດ ປະຫວັດສາດ ຂອງລະບອບສັງຄົມນິຍົມ, ກ່ຽວກັບການດັດສ້າງການເຄື່ອນໄຫວດ້ານເສດຖະ ກິດຂອງສັງຄົມເທື່ອລະກ້າວຄືດັ່ງອັງແກນໄດ້ເວົ້າໄວ້ນັ້ນ^{໒)}. ຫລັກທິດສະດີຂອງ ເລນິນກ່ຽວກັບສະຫະກອນນັ້ນ ອາດຈະຖືໄດ້ວ່າ ເປັນການເຮັດໃຫ້ແນວຄວາມ ຄິດຂອງເພິ່ນລະອຽດ ແລະເລິກເຊິ່ງ, ເຊິ່ງແນວຄວາມຄິດນັ້ນກໍຄືວ່າ ຖ້າຮູບ

໑) ເລນິນ ວ.ອ, ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ ໔໓, ຫນ້າ ໒໓໓.
 ໒) ມາກ ກ, ອັງແກນ ຟ, ນິພົນພິມຄັ້ງທີ ໒, ເຫລັ້ມ ໓໖, ຫນ້າ ໒໒໔.

ແບບເສດຖະກິດໃຫມ່ຫາກໄດ້ຮັບການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນຢ່າງຄ່ອຍເປັນຄ່ອຍໄປກວ່າ, ຢ່າງເປັນລະບົບກວ່າແລ້ວມັນກໍຈະຫມັ້ນທຽງກວ່າ ແລະການກໍ່ສ້າງສັງຄົມນິຍົມ ກໍຈະມີພຽງຖານກວ່າ. ສິ່ງທີ່ມີລັກສະນະ "ເຄິ່ງສັງຄົມນິຍົມ" ດັ່ງກ່າວ, ເຊິ່ງ ຕົວຢ່າງວ່າມັນເກີດມີຂຶ້ນຢູ່ໃນຊົນນະບົດອັນເປັນຜົນມາຈາກການສ້າງ ຕັ້ງ ຮູບ ແບບສະຫະກອນຊະນິດຕ່າງໆນັ້ນ, ສໍາລັບເລນິນແລ້ວແມ່ນມີລາຄາກວ່າ "ລະ ບອບກອມມູນິດທີ່ສົມບູນ" ເຊິ່ງເກີດມາຈາກຄໍາລັດຂອງຂັ້ນເທິງ (ແລະສິ່ງດັ່ງ ກ່າວນີ້ແມ່ນໄດ້ເຄີຍມີແລ້ວໃນສະໄຫມຂອງ "ລະບອບ ກອມມູນິດ ຢ່າງ ສົງ ຄາມ"), ເພາະວ່າຕ່າງຈາກກອມມູນແຫ່ງ "ການຜະລິດແລະໃຊ້ສອຍ" ນັ້ນ, ສິ່ງທີ່ມີລັກສະນະ "ເຄິ່ງສັງຄົມນິຍົມ" ແມ່ນເປັນຫມາກຜົນແຫ່ງການ ປະ ດິດ ສ້າງຂອງມວນຊົນຊາວໄຮນາເອງ.

ທາດແທແຫ່ງຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງເລນິນກ່ຽວກັບ "ລະບອບ ຂອງບັນ ດາສະມາຊິກສະຫະກອນທີ່ສົວໄລ" ນັ້ນ ອັນທໍາອິດ ແມ່ນຢູ່ບ່ອນວ່າວິວັດທະນາ ການແຫ່ງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງການລວມຫມູ່ທຸກຊັ້ນນັ້ນ ຕ້ອງໄປຈາກລຸ່ມຂຶ້ນ ເທິງ ຫມາຍຄວາມວ່າ ຜ່ານການຂະຫຍາຍກວ້າງຂຶ້ນຂອງການປະກອບ ສ່ວນ ຂອງບັນດາຜູ້ຜະລິດໂດຍກົງເຂົ້າໃນສະຫະກອນຂອງຕົນ (ສະຫະກອນການຜະ ລິດ, ສະຫະກອນບໍລິການ, ສະຫະກອນໃຊ້ສອຍ ແລະ ອື່ນໆ); ອັນທີ ສອງ ແມ່ນຢູ່ບ່ອນວ່າກໍາລັງແຮງ ແລະ ຄວາມຫມັ້ນທຽງຂອງລະບອບສັງຄົມນິຍົມອັນ ເປັນສັງຄົມທີ່ມີລັກສະນະລວມຫມູ່ນັ້ນມັນໄປພ້ອມໆກັບລະດັບ ແລະ ຂອບ ເຂດ ຂອງການເຂົ້າຮ່ວມຢ່າງຕົ້ນຕົວ (ແຕ່ບ່ອນນີ້ແລ້ວຈິ່ງໄດ້ເວົ້າເຖິງບັນຫາຄວາມ ມີວັດທະນະທໍາ ແລະຄວາມສົວໄລ) ຂອງບັນດາຜູ້ຜະລິດດັ່ງກ່າວໃນການປະຕິ

ບັດການນຳໃຊ້ທຸກລະບົບພາຫານະທີ່ແນໃສ່ຜູກພັນຄວາມພະຍາຍາມ ແລະການ
ເຄື່ອນໄຫວຕົວຈິງຂອງເຂົາເຈົ້າ; ກຳລັງແຮງ ແລະຄວາມຫມັ້ນທ່ຽງຂອງລະ
ບອບສັງຄົມນິຍົມນັ້ນຍັງໄປພ້ອມໆກັບຄວາມຫວັດຫນ້າທາງດ້ານສັງຄົມຂອງບັນດາ
ຜູ້ຜະລິດດັ່ງກ່າວ; ອັນທີສາມ ແມ່ນຢູ່ບ່ອນວ່າ ແຕ່ລະຄົນເມື່ອຢູ່ໃນລະບອບສັງ
ຄົມນິຍົມແລວຕອງຜູກພັນໂດຍກົງ ຫມາຍຄວາມວ່າຜູກພັນແບບລວມຫມູ່ ກັບລະ
ບອບສັງຄົມນິຍົມ, ຕ້ອງເປັນສະມາຊິກຂອງສຳພັນໃດຫນຶ່ງ, ເປັນ ສະມາຊິກ
ຂອງຫນ່ວຍຮວມຫມູ່ (ສະໂມສອນຕາມຄວາມສົນໃຈ, ສະມາຄົມເພື່ອນບ້ານ,
ຄະນະກຳມະການສະຖານທີ່ພັກ, ສະຫະກອນການຜະລິດ-ໃຊ້ສອຍແລະອື່ນໆ).

ທຸກຢ່າງທີ່ກ່າວມານັ້ນໄດ້ເປັນພັນຖານໃຫ້ແກ່ຂໍ້ສະຫລຸບທີ່ວ່າ ເລນິນບໍ່
ໄດ້ຈຳກັດເດັດຂາດກ່ຽວກັບສະຖານທີ່ ແລະ ຄວາມຫມາຍຂອງສະຫະກອນ ຢູ່
ໃນລະບອບສັງຄົມນິຍົມນັ້ນໄວ້ພຽງແຕ່ໃນຫນ້າທີ່ການທາງດ້ານເສດຖະກິດເທົ່າ
ນັ້ນ. ຕາມທັດສະນະຂອງເລນິນນັ້ນ, ສະຫະກອນຕ້ອງເຮັດແນວໃດ ເພື່ອນຳ
ເອົາວັດທະນະທຳມາສູ່ມວນຊົນ, ຕ້ອງຊ່ວຍຂະຫຍາຍກວ້າງ ກ່ຽວກັບ ຄວາມ
ຫວັດຫນ້າທາງດ້ານສັງຄົມຂອງມວນຊົນດັ່ງກ່າວ ແລະ ດ້ວຍເຫດນັ້ນຈະຊ່ວຍໃຫ້
ມີການເພີ່ມທະວີຄວາມເພິ່ງພໍໃຈຂອງເຂົາເຈົ້າທາງດ້ານສັງຄົມ. ໃນ ຄວາມ
ຫມາຍທາງກວ້າງຂອງຄຳວ່າ ສະຫະກອນນັ້ນ ກໍຄືລະບົບການຜູກພັນໂດຍ ກົງ
ແບບຮວມຫມູ່ນັ້ນ ເລນິນຖືວ່າເປັນເງື່ອນໄຂພັນຖານທີ່ມີຊັບຊ້ອນຊື່ວ່າຂອງລະບອບ
ສັງຄົມນິຍົມ.

"ການຄົ້ນພົບຄັ້ງທີສອງ" ຂອງສະຫະກອນ

ຄວາມເສຍຫາຍຂອງ

ການຟ້າວຟັ່ງທີ່

ບໍ່ສົມເຫດສົມຜົນ

ຫລັກທິດສະດີເລນິນກ່ຽວກັບສະຫະກອນນັ້ນບໍ່ໄດ້
ຖືກນຳໃຊ້ເຂົ້າໃນຕົວຈິງໃນທັນໃດໂລດ. ຕັ້ງແຕ່
ທາຍຊຸມປີ ໑໙໒໐, ຂະບວນການສະຫະກອນ
ເຊິ່ງໄດ້ເກີດມາຈາກຄວາມຄິດລິເລີ່ມຂອງຊາວ

ຜູ້ອອກແຮງງານນັ້ນໄດ້ຄ່ອຍໆຫົດຕົວເຂົ້າ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວນັ້ນມັນກໍມາຈາກຫລາຍ
ສາເຫດທີ່ມີລັກສະນະພາວະວິໄສ ແລະ ອັດຕະວິໄສ. ກ່ຽວກັບບັນດາສາເຫດ
ທີ່ມີລັກສະນະອັດຕະວິໄສນັ້ນພວກເຮົາບໍ່ໄດ້ຖືໂດຍເດັດຂາດວ່າ ມັນມາ ຈາກ
ແຮງຖ່ວງດຶງຂອງທາງທີ່ມີລັກສະນະຕໍ່ກັບສະຫະກອນວ່າມັນເປັນ ປາ ກົດ
ການທີ່ບໍ່ມີລັກສະນະ "ສັງຄົມນິຍົມ" ຢູ່ໃນສະໄຫມນັ້ນ. ຄວາມເລິກເຊິ່ງ ທັງ
ຫມົດແຫ່ງຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງເລນິນກ່ຽວກັບລະບອບສັງຄົມນິຍົມອັນເປັນ "ລະ
ບອບຂອງບັນດາສະມາຊິກສະຫະກອນທີ່ສິວິໄລ" ນັ້ນບໍ່ໄດ້ໄປເຖິງຄວາມສຳນຶກ
ຂອງບັນດາຜູ້ນຳການເມືອງ, ບັນດາຜູ້ນຳຂອງພັກຫລາຍໆຄົນທີ່ສຸດ, ບໍ່ວ່າບັນ
ດາສະມາຊິກທຳມະດາຂອງພັກ, ແລະ ຍິ່ງກວ່ານັ້ນແມ່ນບໍ່ວ່າມະຫາຊົນ ທີ່ບໍ່
ສັງກັດພັກ. ແນ່ນອນແລ້ວ, ຜູ້ທີ່ຢູ່ "ແຖວຫນ້າ" ຂອງຄວາມບໍ່ເຂົ້າໃຈ ແລະ
ຄວາມບໍ່ພໍໃຈດັ່ງກ່າວກໍຄື "ບັນດານັກປະຕິວັດຂັ້ນສູງ", ເຊິ່ງມີຈຳນວນ ຫນຶ່ງ
ນັ້ນແມ່ນຍອນຄວາມເຂົ້າໃຈຜິດໂດຍຈິງໃຈທີ່ມາຈາກລະດັບຄວາມຮູ້ຫນ້ອຍ, ອີກ
ຈຳນວນຫນຶ່ງແມ່ນມາຈາກຜົນສະທ້ອນຂອງຄວາມນຶກຄິດສ່ວນຕົວ ຫລື ເປັນກຸ່ມ
ເຊິ່ງບາງເທື່ອຄວາມນຶກຄິດເຫລົ່ານັ້ນກໍເປັນຄວາມນຶກຄິດທີ່ຫວັງຜົນ ອັນມັກຈະ
ມາຈາກຄວາມພະຍາຍາມຢາກ "ເດີນຂັ້ນມາ", ເປັນຜູ້ທີ່ມີແນວຄິດ "ຊາຍ

ກວ່າຊາຍອີກ". ສ່ວນການທຳມາຫາກິນແບບຮວມຫມູ່ຢູ່ໃນຊົນນະບົດ ທີ່ໄດ້ຮັບ
ການສ້າງຕັ້ງຂຶ້ນໂດຍສອດຄ່ອງໃນສ່ວນໃດສ່ວນໜຶ່ງກັບແຜນການສ້າງ ສະຫະ
ກອນຂອງເລນິນນັ້ນຊຳສູນເສຍລັກສະນະ ແລະ ທາດແທ້ຂອງສຳພັນ ການຜະ
ລິດແບບສະຫະກອນຢ່າງໄວວາທີ່ສຸດ ຫລື ບາງທີ ກໍແມ່ນຕັ້ງແຕ່ເລີ່ມຕົ້ນໂລດ,
ເຊິ່ງກ່ອນອັນກໍແມ່ນສູນເສຍລັກສະນະການແຫ່ງຄວາມເປັນເຈົ້າຕົນເອງທາງ ດ້ານ
ເສດຖະກິດ, ສູນເສຍການຄຸມຄອງດ້ວຍຕົນເອງ, ການກຸ້ມຕົນເອງທາງດ້ານ
ການເງິນ. ຜົນກໍຄືທາດແທ້ອັນເລີກເຊິ່ງຂອງແນວຄວາມຄິດກ່ຽວກັບ ສະ ຫະ
ກອນ, ເນື້ອໃນທາງດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງມັນ ແລະ ຮູບການທີ່ ແຕກ
ຕ່າງກັນຢ່າງຫລວງຫລາຍນັ້ນໄດ້ກາຍມາ ຍັງເຫລືອແຕ່ອັນດຽວ, ຮູບ ແບບ
ດຽວນັ້ນຄື ຮູບແບບ ໂກນໂຄ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ໄດ້ທຳຄວາມເສຍຫາຍຢ່າງເຫັນ
ໄດ້ຊັດທີ່ສຸດ, ເຫັນໄດ້ຊັດຈົນສູ່ມື້ນັ້ນຕໍ່ການສ້າງຕັ້ງ ແລະ ຂະຫຍາຍ "ການຫັນ
ເປັນສະຫະກອນຂອງປະເທດລັດເຊຍ" (ເລນິນ) ເຊິ່ງເປັນລັດທຳອິດທີ່ ໄດ້
ເຂົ້າສູ່ເສັ້ນທາງແຫ່ງການດັດສ້າງສັງຄົມນິຍົມ. "ການເອົາເປັນຂອງຮວມຫມູ່
ຢ່າງເດັດຂາດ" ກ່ຽວກັບພາຫານະການຜະລິດຢູ່ໃນທຸກຂົງເຂດເສດຖະ ກິດ
ແຫ່ງຊາດ, ໂດຍການອອກດຳລັດເພື່ອນຳເອົາພາຫານະເຫລົ່ານັ້ນໃຫ້ໄປຢູ່ໃນ
ກຳມະສິດຂອງລັດນັ້ນໄດ້ທຳຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ຮູບການຂອງກຳມະສິດແບບ
ສະຫະກອນຢ່າງຫລືກລ່ຽງ. ສຽງສະທອນແຫ່ງສະໄຫມທີ່ "ບໍ່ປະນີປະນອມ "
ດັ່ງກ່າວນັ້ນ ຍັງໄດ້ດັງກ້ວາມຢູ່ເປັນເວລາດົນນານ. ເຊັ່ນວ່າ, ໃນຕົ້ນຊຸມປີ
໑໙໖໐ ນັ້ນ ຄວາມຮ້ອນໃຈແບບບໍລິຫານຂອງ "ບັນດາຜູ້ປະຕິເສດ" ສະ ຫະ
ກອນນັ້ນ ໃນຕົວຈິງແລ້ວ ໄດ້ພາໄປເຖິງການຈົບສິ້ນຂອງສະຫະກອນຫັດຖະກຳ,

ໂດຍໄດ້ເຮັດໃຫ້ມັນກາຍເປັນວິສາຫະກິດແຫ່ງລັດຊະນິດຕ່າງໆທີ່ຂຶ້ນກັບກະຊວງ
ອຸດສາຫະກຳທອງຖິ້ມ. ແລະ ກໍບໍ່ມີໃຜຈະສະດູດໃຈໃນສະພາບທີ່ວ່າ ບໍ່ມີ ປະ
ເທດໃນວົງຄະນາຍາດສັງຄົມນິຍົມປະເທດໃດເລີຍທີ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນ ເຖິງ
ຄວາມຟ້າວຟັງດັ່ງກ່າວຢູ່ໃນ "ບັນຫາສະຫະກອນ", ເຖິງວ່າຢູ່ໃນ ບາງ ປະ
ເທດໃນນັ້ນ (ຕົວຢ່າງຢູ່ ສປປ) ລະດັບການປະກອບເຕັກນິກຂອງສະຫະກອນ
ຫັດຖະກຳໃນປະຈຸບັນນີ້ແມ່ນສູງກວ່າຢູ່ ສສສຊ ໃນປີ ໑໙໖໔. ກົງ ກັນ ຂ້າມ
ເຊັ່ນຢູ່ ເຊັກໂກສະໂລວາກີນັ້ນ ສ່ວນປະກອບຂອງສະຫະກອນຫັດຖະກຳ ຢູ່ໃນ
ການຜະລິດລວມທັງຫມົດຂອງອຸດສາຫະກຳນັ້ນແມ່ນເພີ່ມຂຶ້ນໃນແຕ່ລະປີ: ປະຈຸ
ບັນນີ້ ຢູ່ເຊັກໂກສະໂລວາກີ ມີສະຫະກອນຫັດຖະກຳຫລາຍຮ້ອຍແຫ່ງ ທີ່ ຮວມ
ເອົາສະມາຊິກສະຫະກອນເກືອບ ໔ ພັນຄົນ. ສະຫະກອນເຫລົ່ານັ້ນມີວິສາຫະ
ກິດຢູ່ເຖິງ ໘ ພັນແຫ່ງ.

ຢູ່ສະຫະພາບໂຊວຽດນັ້ນ, ການຫັນປ່ຽນກ່ຽວກັບທາງທີ່ມີຕໍ່ ສະ ຫະ
ກອນນັ້ນຫາກໍມີຫລັງຈາກກອງປະຊຸມຄົບຄະນະໃນເດືອນເມສາ(໑໙໘໔) ຂອງ
ຄະນະກຳມະການສູນກາງພັກກອມມູນິດ ແຫ່ງ ສະຫະພາບໂຊວຽດນີ້ເທົ່ານັ້ນ.
ຫນຶ່ງໃນບັນດາຂົດຫມາຍຂອງການເລີ່ມຕົ້ນການກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່ຢູ່ໃນປະເທດໃນ
ພູກຂົງເຂດທີ່ສຳຄັນຂອງການເຄື່ອນໄຫວທາງດ້ານເສດຖະກິດ ແລະ ສັງ ຄົມ
ການເມືອງນັ້ນກໍຄື "ການຟື້ນຊື່ສຽງ" ໃຫ້ແກ່ຮູບການຂອງການເຄື່ອນ ໄຫວ
ອອກແຮງງານແບບສະຫະກອນ. ຜ່ານໄປແລ້ວສາມສິບປີແຫ່ງການຕໍ່ສູ້ ເຊິ່ງ
ບາງໄລຍະກໍມີດມອດໄປ ບາງໄລຍະກໍລຸກໂຫມ່ຂຶ້ນ ອັນເປັນການຕໍ່ສູ້ທາງດ້ານ
ທິດສະດີ ແລະ ທີ່ອະນາດໃຈກວ່ານັ້ນກໍຄືການຕໍ່ສູ້ທີ່ມີລັກສະນະການທະຫານໃນ

ພາກປະຕິບັດຕົວຈິງ ເພື່ອຕ້ານກັບການຜະລິດແບບສະຫະກອນເຊິ່ງຖືວ່າ ເປັນ "ສິ່ງກົດຂວາງ" ບົນເສັ້ນທາງແຫ່ງການຂະຫຍາຍກຳລັງການຜະລິດຂອງ ປະເທດຄັ້ງທີ່ໄດ້ເຄີຍປະກາດໄວ້ໃນຕອນຕົ້ນຂອງອຸມປີ ໑໙໕໐ ນັ້ນ. ປະຈຸບັນນີ້ ເປັນທີ່ຍອມຮັບຮູ້ກັນແລ້ວວ່າ ສະຫະກອນບໍ່ພຽງແຕ່ບໍ່ຂັດຂວາງ ຂະບວນ ວິວັດ ດ້ານເສດຖະກິດອັນເປັນຄືສິ່ງທີ່ເອີ້ນວ່າ "ປະເພດທີສອງ" ແລະ "ບໍ່ມີລູກທາງ ກ່າວຫນ້າ", ແຕ່ກົງກັນຂ້າມສະຫະກອນສາມາດຖືໄດ້ຢ່າງມີພັນຖານສົມບູນວ່າ ເປັນຄືຫນຶ່ງໃນບັນດາເງື່ອນໄຂທີ່ຂາດບໍ່ໄດ້ຂອງຂະບວນວິວັດດ້ານ ເສດຖະກິດ ດັ່ງກ່າວ.

ຢ່າງໃດກໍວ່ານັ້ນ, ປະຈຸບັນນີ້ຕ່າງກໍເຫັນແຈ້ງກວ່າເກົ່າວ່າຂໍ້ຫຍຸ້ງຍາກ ໃນການດຳລົງຊີວິດຫລາຍຢ່າງ, ຄວາມຫລາຫລັງຂອງກະສິກຳນັ້ນແມ່ນພົວພັນ ໂດຍກົງກັບນະໂຍບາຍກ່ຽວກັບທີ່ດິນ ແລະ ສັງຄົມໃນເມື່ອກ່ອນທີ່ປະຕິເສດທ່າ ແຮງຂອງສະຫະກອນ^{໑)}.

ເປັນອັນວ່າ, ສະຫະກອນໄດ້ຄອຍໄຟ້ນຟູທັງຂອງຕົນຄືນຢູ່ໃນ ການ ເຄື່ອນໄຫວຂອງສັງຄົມ. ໄດ້ມີການກະກຽມຮ່າງວິທີທາງດ້ານກົດໝາຍ ເພື່ອ ປ້ອງກັນສະຫະກອນຈາກການໃຊ້ອຳນາດບໍລິຫານຕາມລຳພັງໃຈ; ໄດ້ມີ ບາດ ກ່າວຕົວຈິງໃນການຟື້ນຟູສະຫະກອນໃຊ້ສອຍ, ຟື້ນຟູບົດບາດຂອງມັນຢູ່ໃນການ ຕອບສະຫນອງຜະລິດພັນທັນຍາຫານໃຫ້ແກ່ພົນລະເມືອງ; ໄດ້ມີການຂະຫຍາຍ

໑) ເອກະສານຂອງກອງປະຊຸມຄົບຄະນະ ຂອງຄະນະກຳມະການສູນກາງພັກ ກອມມູນິດແຫ່ງ ສະຫະພາບໂຊວຽດ, ວັນທີ ໒໗ - ໒໘ ມັງກອນ, ປີ ໑໙໘໗, ມົດສະກູ: ໂປລິດອິດສະດາດ, ໑໙໘໗, ຫນ້າ ໙.

ກວ້າງການເປັນເຈົ້າຕົນເອງຂອງໂກນໂຄ, ເຮັດໃຫ້ມັນມີລັກສະນະຂອງ ສະ
ຫະກອນຫລາຍຂຶ້ນ, ຫມາຍຄວາມວ່າ ໃຫ້ມັນເປັນວິສາຫະກິດແບບຈັດຕັ້ງດ້ວຍ
ຕົນເອງ, ດຳເນີນການເຄື່ອນໄຫວບົນພື້ນຖານການກຸ້ມຕົນເອງທາງດ້ານການ
ເງິນ ແລະ ການຖືມູນດ້ວຍຕົນເອງ. ປະຈຸບັນນີ້ຫລາຍຄົນໄດ້ເຊື່ອແລ້ວ ວ່າ
ສະຫະກອນສາມາດລົບລ້າງສະພາບຂາດແຄນຂອງຕະລາດ ແລະ ຄວາມບໍ່ສະ
ດວກສະບາຍທາງດ້ານການດຳລົງຊີວິດ, ສາມາດເຮັດໃຫ້ຂະແໜງການ ຮັບ
ໃຊ້ຊີວິດປະຈຳວັນນັ້ນແກ້ໄຂລະບົບ "ການຮັບໃຊ້ອ່ອນ" ນັ້ນໄດ້...ມັນບໍ່ເປັນ
ສິ່ງບັງເອີນທີ່ຫນັງສືພິມ, ວິທະຍຸກະຈາຍສຽງ ແລະ ໂທລະພາບໄດ້ໃຫ້ຄວາມ
ສົນໃຈຢ່າງໃຫຍ່ຫລວງຕໍ່ການເປີດວິສາຫະກິດແບບສະຫະກອນ, ຮ້ານກາ ເຟ
ໃນແຕ່ລະເທື່ອ. ໃນກະໂຕຄຳວ່າ "ສະຫະກອນ" ນັ້ນ ຄວາມຈິງແລ້ວ ກໍໄດ້
ກາຍເປັນຫນຶ່ງໃນບັນດາສັນຍາລັກຂອງການກໍ່ສ້າງຄືນໃໝ່. ໃນສະພາບແນວ
ຄິດຈິດໃຈທີ່ມີຢູ່ໃນປະຈຸບັນນັ້ນແມ່ນມີສິ່ງຄ້າຍຄືກັບເວລາລໍຖ້າການ ເລີ່ມ ຕົ້ນ
ຂອງອຸມປີ ໑໙໒໐, ເຊິ່ງໃນເວລານັ້ນ, ຢູ່ໃນກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຄັ້ງທີ່ 10 ຂອງ
ພັກ, ຫລັງຈາກການໂຈມຕີສະຫະກອນເປັນເວລາສາມປີວ່າ ເປັນອົງການ ທີ່
ມີລັກສະນະພໍ່ຄ້າ, ເປັນອົງການທີ່ເຊື່ອມຊຶມແນວຄິດນາຍທຶນ ແລ້ວຈາກນັ້ນ ກໍ
ຄອຍໆເກີດມີທາທິມີສາລະຄະດີຕໍ່ທາແຮງທາງດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງສະ
ຫະກອນ. ແລະ ຖ້າວ່າໃນເວລານັ້ນ, ບົດປາໄສ, ບົດອອກຄວາມເຫັນ, ບົດ
ຂຽນຕ່າງໆຄັ້ງຫລັງສູດຂອງເລນິນໄດ້ມີຄວາມຫມາຍທີ່ມີລັກສະນະຕັດສິນ ໃນ
ການເກີດມີທາທິມີສາລະຄະດີດັ່ງກ່າວແລ້ວ, ໃນປະຈຸບັນນີ້ຄວາມຫມາຍທີ່ມີລັກ
ສະນະຕັດສິນຄືແນວນັ້ນ ແມ່ນອນແລ້ວກໍແມ່ນບົດລາຍງານການເມືອງ ຂອງຄະ

ນະກຳມະການສູນກາງພັກກອມມູນິດແຫ່ງສະຫະພາບໂຊວຽດ ຢູ່ໃນກອງປະຊຸມ
ໃຫຍ່ຄັ້ງທີ 27 ໑).

ຍຸກໃຫມ່ ແນ່ນອນແລ້ວວ່າ, ປະຈຸບັນນີ້, ໃນທ້າຍອຸມປີ ໑໙໘໐,
ຮຽກຮອງໃຫ້ ພວກເຮົາກໍ່ຕ່າງຈາກເມື່ອກ່ອນນີ້ ຊາວ, ສາມສິບ
ມີທ່າທີແບບໃຫມ່ ປີ, ຍັງບໍ່ເວົ້າເຖິງໄລຍະດົນກວ່ານັ້ນອີກໃນການອະ
ທິບາຍເຖິງສາເຫດຂອງການຮັກສາສະຫະກອນໄວ້ຢູ່

ໃນສັງຄົມ ສັງຄົມນິຍົມ.

ບັນດານັກອຸດົມການກ່ຽວກັບສະຫະກອນພູກຄົນໃນໄລຍະທ້າຍສະຕະ
ວັດທີ 19 ເຖິງເລີ່ມຕົ້ນສະຕະວັດທີ 20 ນັ້ນລວມແຕ່ສະຫລຸບກ່ຽວກັບ
ຄວາມຈຳເປັນຂອງສະຫະກອນນັ້ນວ່າ ແນ່ນອນມາຈາກຄວາມບໍ່ໄດ້ຮັບການ ກະ
ກຽມພໍທາງດ້ານຈິດໃຈ ແລະ ຄຸນສົມບັດຂອງຄົນ ທີ່ເກີດຂຶ້ນມາ ໃນ ສະພາບ
ເງື່ອນໄຂຂອງລະບອບທຶນນິຍົມ ແລະ ກ່ອນອັນຫນຶ່ງຄືບັນດາຜູ້ຜະລິດນ້ອຍເອ
ກະເທດໃນການທີ່ຈະໄປສູ່ການອອກແຮງງານແບບຮວມຫມູ່ສັງຄົມນິຍົມນັ້ນ. ແນ່
ນອນແລ້ວວ່າ, ແຕ່ລະແນວທາງຂອງຂະບວນການສະຫະກອນນັ້ນຕ່າງກໍ ອະທິ
ບາຍ ກ່ຽວກັບທາດແທ ແລະ ເນື້ອໃນທາງດ້ານສັງຄົມການເມືອງ ຂອງ ລະ
ບອບຮວມຫມູ່ນັ້ນໄປຕາມຄວາມເຫັນຂອງຕົນ; ແຕ່ຄວາມເຫັນລວມນັ້ນກໍຄືລວມ
ແຕ່ເຊື່ອວ່າ "ສັງຄົມໃນພາຍຫນ້າ" ບໍ່ອາດຈະສາມາດດັບສູນສະພາບ ຈິດໃຈ
ທີ່ມີມາແລ້ວຕັ້ງເປັນຫລາຍໆສະຕະວັດນັ້ນດ້ວຍການຕີບາດດຽວດ້ວຍ "ໄມ້ຄອນ

໑) ເອກະສານຂອງກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຄັ້ງທີ 27 ຂອງ ພັກກອມມູນິດ
ແຫ່ງສະຫະພາບໂຊວຽດ, ມິດສະກູ, ປີ ໑໙໘໖, ໜ້າ ໔໐.

ເທົ່າວິເສດ" ໃດຫນຶ່ງໄດ້. ສິ່ງຄົມນັ້ນຈຳຕ້ອງເຂົ້າສູ່ເສັ້ນທາງ ແຫ່ງການອົບ
ຮົມບັນດາສະມາຊິກສະຫະກອນຢ່າງເປັນລະບົບ ແລະ ເວົ້າລວມ, ເມື່ອ ມີ
ຄວາມກຽມພ້ອມທາງດ້ານຈິດໃຈນັ້ນພົນລະເມືອງຈະຜັນເວົ້າກຳໄລສ່ວນຫລາຍ
ເຂົ້າເປັນກຳມະສິດສ່ວນລວມຕາມຄວາມອາດສາມາດ. ໄດ້ມີການຄາດກັນວ່າ
ຫລັກການສູງສຸດຂອງສະຫະກອນຈະສາມາດແກ້ໄຂຫນ້າທີ່ການອົບຮົມ ດັ່ງກ່າວ
ນັ້ນໄດ້, ເຊິ່ງຫລັກການສູງສຸດຂອງສະຫະກອນນັ້ນກໍຄື "ຜົນໄດ້ທຸກຢ່າງ ຂອງ
ສ່ວນບຸກຄົນບໍ່ຕັດຂາດຈາກຄວາມສົມບູນພູນສຸກຂອງທຸກຄົນ"^{໑)} ແລະ ການຕັ້ງ
ບັນຫາແບບຫ່ວາມີ ແມ່ນມີພົນຖານສົມບູນຢູ່.

ແລະເລນິນໄດ້ເຫັນຄວາມເດັ່ນຂອງສະຫະກອນຢູ່ບ່ອນວ່າ ດ້ານຫນຶ່ງ
ມັນເຫມາະກັບຈິດຕະສາດ, ເຫມາະກັບລະດັບຂອງຊາວນາສາມັນທີ່ສຸດນັ້ນ ,
ສະຫະກອນຮັກສາເງື່ອນໄຂທາງດ້ານເສດຖະກິດ ເພື່ອຕອບສະຫນອງ " ຜົນ
ປະໂຫຍດສ່ວນບຸກຄົນ" ຂອງບັນດາຜູ້ຜະລິດນ້ອຍ, ຫມາຍຄວາມວ່າ ເພື່ອຮັກ
ສາສິ່ງກະຕຸ້ນທາງດ້ານເສດຖະກິດທີ່ເຄີຍມີມູນເຊືອ, ສ່ວນອີກດ້ານຫນຶ່ງ ນັ້ນ,
ສະຫະກອນສາມາດດຶງດູດເອົາບັນດາຜູ້ຜະລິດນ້ອຍດັ່ງກ່າວເຂົ້າສູ່ຄວາມ ສີ ວິ
ໄລ, ສູ່ຄວາມຮູ້, ສອນໃຫ້ຊາວນາທີ່ຫລາຫລັງຮູ້ຈັກດຳເນີນວຽກງານ ຢ່າງ
ເຫມາະສົມ^{໒)}. ສະຫະກອນໃນກໍລະນີນີ້ຖືວ່າ ເປັນຫນຶ່ງໃນບັນດາກົນໄກຂອງ

໑) ແນວຄວາມຄິດນີ້ໄດ້ເປັນຄືເສັ້ນຟ້າຍສີແດງທີ່ສອດຮອຍຜ່ານປົມຂອງ ຫນຶ່ງ
ໃນບັນດານັກອຸດົມການຂອງສະຫະກອນໃຊ້ສອຍ ຟ.ສະເຕີ້າດິງເກີ "ລັດ
ທິມາກ ແລະ ສະຫະກອນໃຊ້ສອຍ", ເຊິ່ງປົມນີ້ເລນິນໄດ້ອ່ານໃນເວລາ
ຂຽນບົດ "ກຽວກັບສະຫະກອນ". ບ.ກ.

໒) ເລນິນ ໑.໑, ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ ໔໔, ຫນ້າ ໓໗໗.

ການປະຕິວັດວັດທະນະທຳ ທີ່ຊ່ວຍຂະຈັດ ຂໍ້ຂັດແຍ່ງລະຫວ່າງເນື້ອໃນ ການ
ເມືອງ ທີ່ມີລັກສະນະປະຕິວັດ ແລະນຳໜ້າຂອງການປະຕິວັດເດືອນຕຸລາແລະ
 ເງື່ອນໄຂທີ່ຈຳເປັນທາງດ້ານວັດທະນະທຳຂອງມັນ ເຊິ່ງເກີດຈາກຄວາມຫລາ
 ຫລັງທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງຈັກພົບລັດເຊຍເກົ່າ. ເລນິນ ໄດ້ຂຽນໄວ້ວ່າ:
 " ແລະວຽກງານດ້ານວັດທະນະທຳຢູ່ໃນຊາວນາອັນເປັນຄື ເປົ້າໝາຍ ດ້ານ
 ເສດຖະກິດນັ້ນ, ສິ່ງທີ່ແນໃສ່ເປົ້າໝາຍດັ່ງກ່າວກໍຄືການຫັນເປັນສະຫະກອນນີ້
 ເອງ" ໑). ພິເສດໃນຕອນທ້າຍຂອງບົດ "ກ່ຽວກັບສະຫະກອນ" ນັ້ນ ເລນິນ
 ໄດ້ຕຳນິການຕີລາຄາຕໍ່ ໃນຄວາມອາດສາມາດອຸກຍູງການຂະຫຍາຍວັດທະນະ
 ທຳຂອງປະເທດໃຫ້ໄວຂຶ້ນ, ບັນລຸເຖິງ "ຄວາມສີວິໄລ" ຂອງການຂະຫຍາຍ
 ວັດທະນະທຳດັ່ງກ່າວດ້ວຍການກະຕຸ້ນ "ແຕ່ເທິງ", ດ້ວຍອຳນາດລັດສັງຄົມນິ
 ຍົມ, ດ້ວຍການກະຕຸ້ນຂອງຂະບວນການສະຫະກອນ ໒).

ປະຈຸບັນນີ້ພວກເຮົາຢັ້ງຢືນເຖິງຄວາມຈຳເປັນຮັກສາ ແລະຂະຫຍາຍ
 ສະຫະກອນໂດຍອີງໃສ່ "ສະພາບຈິດໃຈ" ແບບໜຶ່ງອີກຕ່າງຫາກ, ອີງໃສ່ຄຸນ
 ລັກສະນະດ້ານຈິດໃຈແບບໜຶ່ງອີກຕ່າງຫາກ. ຖ້າວ່າ ໃນເມື່ອກ່ອນນີ້ ສະຫະ
 ກອນຜູກພັນກັບຄວາມ ບໍ່ພຽງພໍດ້ານຄວາມສີວິໄລ, ກັບຄວາມຖ່ວງດິ່ງ, ກັບຄວາມ
 ບໍ່ເຄື່ອນເຫນັງ ຂອງການຄິດອ່ານແບບຊາວນາຫລາຫລັງນັ້ນ, ດຽວນີ້ ສະຫະ
 ກອນຜູກພັນກັບບັນດາຄຸນລັກສະນະທີ່ ກົງກັນຂ້າມກັບໃນເມື່ອກ່ອນຢ່າງສິ້ນເຊີງ:
ປະຈຸບັນນີ້ຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການຂອງຄົນ ໃນການເປັນເຈົ້າຕົນເອງຫລາຍ

໑) ເລນິນ ໑.໑, ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ 45, ໜ້າ 376.
 ໒) ເລນິນ ໑.໑., ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ 45, ໜ້າ 371-377.

ຂຶ້ນຢູ່ໃນການອອກແຮງງານ, ພ້ອມກັບຄວາມພະຍາຍາມໃນຕົວຈິງເພື່ອ ເປັນ
ເຈົ້າຂອງໃນການຜະລິດ, ຮັບຜິດຊອບທາງດ້ານວັດຖຸ ແລະ ຈິດໃຈຕໍ່ການຜະ
ລິດ, ສິ່ງຜົນສະທ້ອນຕໍ່ການຈັດຕັ້ງການຜະລິດນັ້ນໄດ້ຟື້ນຟື້ນຂຶ້ນ (ທັງນີ້ກໍ ຍ້ອນ
ຜົນສຳເລັດຂອງນະໂຍບາຍດ້ານການສຶກສາຂອງລັດໂຊວຽດ) .

ຢູ່ໃນຂ່າວສານໂຊວຽດໄລຍະຫລັງນີ້ໄດ້ມີບົດຕ່າງໆຫລາຍບົດ ທີ່ເວົ້າ
ກ່ຽວກັບວິສາຫະກິດແບບສະຫະກອນ ເຊິ່ງຕ່າງກໍລົມຄົນເຖິງແນວຄວາມຄິດ ທີ່
ວ່າ: ຜູ້ຄົນສ່ວນຫລາຍເລືອກເອົາສະຫະກອນຂະໜາດນ້ອຍ, ເພາະວ່າ ມັນ
ໃຫ້ຄວາມເປັນເຈົ້າຕົນເອງໃນການອອກແຮງງານຫລາຍກວ່າ, ໃຫ້ຄວາມ ຮູ້
ສຶກເປັນເຈົ້າຂອງຫລາຍກວ່າ, ມັນສ້າງເງື່ອນໄຂອັນດີເລີດໂດຍກົງ ເພື່ອໃຫ້
ເກີດຄວາມຊຳນິຊຳນານ, ຄວາມຊຽວຊານ. ບໍ່ເປັນການບັງເອີນທ້ວາໃນປະ
ຈຸບັນນີ້ ປົກກະຕິແລ້ວຜູ້ທີ່ລົງມືສ້າງວິສາຫະກິດແບບສະຫະກອນນັ້ນແມ່ນຜູ້ທີ່ຊຽວ
ຊານວຽກງານ, ຜູ້ທີ່ມີຫວັດສິດເລີ່ມຊອກຄົນຫາຄວາມອາດສາມາດແຫ່ງ ການ
ແກ້ໄຂດ້ວຍຕົນເອງ ໂດຍມີການປະດິດສ້າງຢ່າງໃຫຍ່ຫລວງ. ສາມາດ ເຊື່ອ
ຫມັ້ນບັນດາຜູ້ຈັດຕັ້ງສະຫະກອນສະໄໝໃໝ່ຢ່າງບໍ່ຕ້ອງສົງໄສວ່າ ຢູ່ ໃນວຽກ
ງານໃໝ່ດັ່ງກ່າວນີ້ ພວກເຂົາເຈົ້າຈະຖືກດຶງດູດຈາກຄວາມອາດສາມາດ ໃນ
ຄວາມຮູ້ສຶກວ່າ ຕົນເປັນເຈົ້າຢູ່ໃນການອອກແຮງງານ, ຈາກຄວາມອາດ ສາ
ມາດອອກຄວາມຄິດລິເລີ່ມສ່ວນຕົວ, ຄວາມຊຽວຊານນັ້ນຫລາຍກວ່າ ການໄດ້
ຮັບຄ່າແຮງງານສູງ.

ສິ່ງຕ່າງໆດັ່ງກ່າວທັງຫມົດນັ້ນ ໄດ້ເປັນຄືການບອກກ່າວທີ່ຊົງ ພະລັງ
ໃຫ້ແກ່ບັນດານັກປາດອາຈານຝ່າຍວິທະຍາສາດສັງຄົມ ເຖິງແນວທາງການຄົ້ນ

ຄວາມໃຫມ່ທີ່ສຳຄັນກ່ຽວກັບສາເຫດແຫ່ງຄວາມຫນັກແຫນ້ນຂອງສະຫະກອນເຊິ່ງ
ຍັງບໍ່ທັນໄດ້ຮັບການສຶກສາເບິ່ງເທື່ອ, ກ່ຽວກັບການຄົ້ນຄິດເຖິງການທີ່ຍັງ ຮັກ
ສາຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການຂອງສິ່ງຄົມຕໍ່ສະຫະກອນນັ້ນຢ່າງເລິກເຊິ່ງ ກວ່າ
ເກົ່າ. ມັນບໍ່ເປັນການບັງເອີນທີ່ວ່າ ຢູ່ໃນເອກະສານຂອງພັກໄລຍະຫລັງນີ້ໄດ້
ຕັ້ງບັນຫາຂັ້ນຢ່າງຮີບດ່ວນກ່ຽວກັບການສຶກສາ ແລະ ຄຳນວນເຖິງດ້ານຈິດຕະ
ວິທະຍາຂອງການຜະລິດຢ່າງຮອບດ້ານກວ່າເກົ່າ^{໑)}. ເຫັນວ່າ, ເຖິງເວລາ
ແລ້ວທີ່ຈະສົມທົບຮູບແບບຕ່າງໆຂອງການຈັດຕັ້ງການອອກແຮງງານທີ່ຮູ້ຈັກດີສຳ
ລັບລະບອບສິ່ງຄົມນິຍົມຄືການຄຸ້ມຄອງການຜະລິດດ້ວຍຈິດຕະສາດຂອງສ່ວນບຸກ
ຄົນໃນສະໄຫມໃຫມ່, ດ້ວຍຈິດຕະສາດແຫ່ງການປະດິດສ້າງທາງດ້ານເສດຖະ
ກິດ, ດ້ວຍຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການພັນທຸທາງສິ່ງຄົມທີ່ມີມາແຕ່ ກຳ ເນີດ
ຂອງມະນຸດ. ສິ່ງດັ່ງກ່າວນັ້ນສຳຄັນບໍ່ພຽງແຕ່ວ່າ ເພື່ອເຮັດໃຫ້ຄວາມສຳນຶກ
ທີ່ມີຢູ່ກ່ຽວກັບຫນ້າທີ່ການທາງດ້ານເສດຖະກິດສິ່ງຄົມຂອງຮູບການຈັດຕັ້ງ ການ
ອອກແຮງງານແບບສະຫະກອນນັ້ນເລິກເຊິ່ງຂຶ້ນຕໍ່ມອກເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ ຍັງແມ່ນ
ເພື່ອພິສູດເຖິງລັກສະນະພິເສດດ້ານໂຄງປະກອບຂອງລະບອບສິ່ງຄົມນິຍົມ, ພິ
ສູດເຖິງວິທີການແບບສັດຈະວິພາກແຫ່ງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງມັນ. ການສືບຕໍ່
ຫນັ້ນປະໝາດສິ່ງທີ່ຄຽວນັ້ນພວກເຮົາເອີ້ນວ່າ ປັດໄຈດ້ານມະນຸດນັ້ນ ແມ່ນບໍ່ສົມ
ຄວນອີກແລ້ວ. ຈຳເປັນຕ້ອງຮັບຮູ້ວ່າ ພວກເຮົາໄດ້ຕີລາຄາຄວາມຮູ້ຂອງ ຕົນ
ກ່ຽວກັບມະນຸດນັ້ນສູງເກີນໄປ, ບໍ່ແມ່ນວ່າຍາມໃດພວກເຮົາກໍຄຳນວນເຖິງກິນ

໑) ເອກະສານຂອງກອງປະຊຸມໃຫຍ່ຂອງພັກກູອມມູນິດ ແຫ່ງສະຫະພາບ ໂຊ
ວຽດລັງທີ່ ໒໗, ມິດສະກູ, ໑໙໘໖, ຫນາ ໘໕.

ໄກແຫ່ງການກະຕຸ້ນການອອກແຮງງານມີຢູ່ນັ້ນ, ເຖິງທາດແທທາງດ້ານຈິດໃຈ
ທີ່ມີລັກສະນະຂັດແຍ່ງ, ສັບສິນຂອງມະນຸດ. ຈິດຕະສາດຂອງການ ອອກແຮງ
ງານ, ໂຄງປະກອບຂອງຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການທາງດ້ານສັງຄົມຂອງສ່ວນ
ບຸກຄົນໃນສະໄຫມໃຫມ່ໄດ້ໃຫ້ຄວາມຮູ້ຫລາຍຢ່າງຫລາຍແນວກວ່າທີ່ໂຄງ ປະ
ກອບດ້ານສັງຄົມ-ຊົນຊັ້ນຂອງສັງຄົມໄດ້ໃຫ້ແກ່ນັກຄົນຄວ້າ ເພື່ອເຂົ້າໃຈ ເຖິງ
ທາດແທຂອງສະຫະກອນນັ້ນ. ແລະ ຢູ່ໃນບັນຫາດັ່ງກ່າວນີ້ກໍມີຄວາມແຕກຕ່າງ
ກັນຢ່າງຈະແຈ້ງລະຫວ່າງຄວາມເຂົ້າໃຈໃນປະຈຸບັນນີ້ກ່ຽວກັບສາເຫດ ຂອງ
ການຍັງຄົງຮັກສາສະຫະກອນໄວ້ ກັບການອະທິບາຍກ່ຽວກັບທາດແທຂອງ ປາ
ກົດການດັ່ງກ່າວຢູ່ໃນໄລຍະເລີ່ມຕົ້ນຂອງອຸມປີ ໑໙໒໐. ໃນເມື່ອກ່ອນນັ້ນ, ກ່ອນ
ອັນຫມົດສະຫະກອນຖືກເອົາໄປຜູກພັນກັບລັກສະນະພິເສດ ຂອງ ໂຄງປະກອບ
ທາງດ້ານຊົນຊັ້ນຂອງສັງຄົມໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານ, ເຊິ່ງຢູ່ໃນປະເທດ ຍັງຄົງມີ
ບັນດາເຈົ້າຂອງທຸລະກິດຂະໜາດນ້ອຍຕັ້ງເປັນລ້ານໆຄົນ^{໑)}, ສະນັ້ນ ຈິ່ງມັນ
ຖືກນຳ ເສັ້ນທາງແຫ່ງການຂັດສູ່ສັງຄົມນິຍົມໂດຍຜ່ານສະຫະກອນທີ່ຄົງຕົວ ຢູ່
ຮ່ວມກັນກັບລະບອບສັງຄົມນິຍົມນັ້ນເປັນຄື ການປະນີປະນອມອັນເນື່ອງມາຈາກ
ຄວາມຫລາຫລັງຂອງປະເທດລັດເຊຍ, ເປັນຄືເສັ້ນທາງພິເສດທີ່ບໍ່ມີລັກສະນະ
ທົ່ວໄປຂອງການອອກຈາກລະບອບທີ່ນິຍົມໄປສູ່ສັງຄົມແບບລວມຫມູ່. ຈາກບ່ອນ
ນັ້ນຈິ່ງໄປເຖິງການເຊື່ອຫມັ້ນວ່າ ອັດຕາສ່ວນຂອງສະຫະກອນຢູ່ໃນ ປະເທດທີ່
ເຂົ້າສູ່ເສັ້ນທາງແຫ່ງສັງຄົມນິຍົມນັ້ນຈະເປັນໄປແບບກົງກັນຂ້າມກັບລະດັບການ
ຂະຫຍາຍຕົວຂອງອຸດສາຫະກຳຢູ່ໃນປະເທດນັ້ນ, ແລະ ກໍຄົງກັນຂ້າມກັບ ລະ

໑) ເລນິນ ໑.໑, ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ 43, ຫນ້າ 226, 227.

ດ້ວຍການເຂົ້າເຖິງຫມາກຜົນແຫ່ງຄວາມສິວິໄລຂອງພົນລະເມືອງ, ເຊິ່ງກໍຫມາຍ
 ຄວາມວ່າ ຖ້າອຸດສາຫະກຳຂະໜາດໃຫຍ່ນັ້ນຫາກ "ດັດສ້າງ" ຜູ້ຜະລິດນ້ອຍ
 ໄດ້ຍິ່ງຫນ້ອຍເທົ່າໃດ, ການປະນີປະນອມໃຫ້ມີເສລີພາບແກ່ຜູ້ຜະລິດນ້ອຍນັ້ນກໍຍິ່ງ
 ຈະຕ້ອງມີຫລາຍເທົ່ານັ້ນ ¹⁾ ແລະດ້ວຍເຫດນັ້ນຈຶ່ງໄປເຖິງຂໍ້ສະຫລຸບທົ່ວວ່າ: "ຢູ່
 ໃນປະເທດທີ່ມີການຜະລິດຂະໜາດໃຫຍ່ນັ້ນ, ການກໍ່ສ້າງລັດແຫ່ງຊົນຊັ້ນ ກຳ
 ມາຊົບແມ່ນປະຕິບັດສຳເລັດໄດ້ງ່າຍກວ່າຢູ່ໃນປະເທດທີ່ມີການຜະລິດນ້ອຍເປັນ
 ສ່ວນຫລາຍ" ²⁾.

ອີກເທື່ອຫນຶ່ງພວກເຮົາຂໍລົມຄືນວ່າ ຢູ່ໃນບົດ "ກຽວກັບສະຫະກອນ"
 ຢູ່ໃນທັດສະນະຄະຕິດັ່ງກ່າວນີ້ຂອງເສັ້ນທາງທີ່ເນັ້ນໄປສູ່ການຜະລິດ ແບບອຸດ
 ສາຫະກຳສັງຄົມນິຍົມຂະໜາດໃຫຍ່ນັ້ນໄດ້ມີການປ່ຽນແປງໃຫມ່ຢ່າງຈະແຈ້ງ,
 ແລະ ຫລັກທິດສະດີກຽວກັບສະຫະກອນນັ້ນກໍໄດ້ມີລັກສະນະຮອບດ້ານຢ່າງໝວງ
 ຫລາຍ. ແຕ່ເຖິງຢ່າງໃດກໍຕາມ, ໃນເວລານັ້ນການເອົາສະຫະກອນ ໄປພູກ
 ພັນກັບລັກສະນະກະແຈກກະຈາຍຂອງຜູ້ຜະລິດນ້ອຍນັ້ນຍັງຄົງມີຢູ່, ຍັງຄົງ ມີ
 ຄວາມເຊື່ອຖືທົ່ວໄປວ່າ, ຢູ່ໃນເງື່ອນໄຂອັນທີ່ດີກວ່ານັ້ນສາມາດທີ່ຈະບໍ່ໃຫ້ມີ ສະຫະ
 ກອນກໍໄດ້ (ເວົ້າແລ້ວ, ຈົນເຖິງປະຈຸບັນນີ້ຍັງມີນັກຄົນຄວ້າ, ນັກເສດຖະ
 ສາດຫລາຍຄົນ ທີ່ບໍ່ທັນປະຖິ້ມຄວາມເຫັນທົ່ວວ່າ, ເສັ້ນທາງອອກຈາກ ລະບອບ
 ທິນນິຍົມໄປສູ່ລະບອບສັງຄົມນິຍົມໂດຍຜ່ານການຂະຫຍາຍສະຫະກອນ ຢ່າງ
 ກວ້າງຂວາງນັ້ນ ແມ່ນເສັ້ນທາງສະເພາະສ່ວນຫລວງຫລາຍຂອງ ບັນດາ ປະ

1) ເລນິນ ໑.໑, ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ ໔໓, ຫນ້າ ໒໖.
 2) ເລນິນ ໑.໑, ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ ໔໓, ຫນ້າ ໓໐.

ເທດກະສິກຳເທົ່ານັ້ນ) .

ແຕ່ມັນເຖິງເວລາແລ້ວທີ່ຈະຕ້ອງໄດ້ຮັບຮູ້ວ່າຢູ່ໃນຊີວິດຕົວຈິງນັ້ນ ມັກ
ຈະມີສິ່ງທີ່ເກີດຂຶ້ນແບບກົງກັນຂ້າມກັນໂດຍກົງ. ຢູ່ໃນບັນດາປະເທດ ສັງຄົມນິ
ຍົມເອີຣົບທີ່ຂະຫຍາຍຕົວສູງກວ່າຫມູ່ (ຕົວຢ່າງຢູ່ ສປປ) ນັ້ນ ຂະບວນ ວິວັດ
ແຫ່ງການຫັນເອົາພາຫານະການຜະລິດໄປເປັນຂອງຮວມຫມູ່ນັ້ນຊື້ແຮງສັບສົນ
ກວ່າຫມູ່; ຈົນເຖິງປີ 1991 ຢູ່ໃນປະເທດ ສ ປ ຢ ນີ້ ການຜະລິດດ້ານອຸດ
ສາຫະກຳເຖິງ 14% ຍັງເປັນຂອງພາກສ່ວນເອກະຊົນ ຫລືມີລັກສະນະ ເຄິ່ງ
ລັດ. ຖ້າທຽບໃສ່ບັນດາປະເທດສັງຄົມນິຍົມເອີຣົບອື່ນໆນັ້ນ, ຢູ່ ສ ປ ຢ ນີ້
ແມ່ນການຜະລິດດ້ານຫັດຖະກຳຂະໜາດນ້ອຍຂອງເອກະຊົນທີ່ມີ ຄວາມ ຫມັ້ນ
ທຽງຫລາຍກວ່າຫມູ່, ຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການ ຄວາມມີເສລີພາບຂອງຜູ້ຜະ
ລິດນ້ອຍນັ້ນກໍມີຫລາຍກວ່າຫມູ່. ດັ່ງນັ້ນ, ໂດຍກົງກັນຂ້າມກັບການກະຕວງໃນ
ຕອນທຳອິດ, ສະຫະກອນແມ່ນໄດ້ຖືກແຜ່ຂະຫຍາຍຫລາຍກວ່າຫມູ່ກໍແມ່ນ ຢູ່ໃນ
ບັນດາປະເທດສັງຄົມນິຍົມທີ່ມີສະພາບເງື່ອນໄຂຂອງການເລີ່ມຕົ້ນທຸກດ້ານເອງ.

ຈາກນັ້ນ, ດຽວນີ້ ພວກເຮົາໄດ້ເຫັນແຈ້ງກວ່າເກົ່າກ່ຽວກັບ ຂອບ
ເຂດທີ່ແທ້ຈິງຂອງການເຮັດໃຫ້ການຜະລິດມີລັກສະນະຂອງທົ່ວລັດ, ເຂົ້າໃຈ
ແຈ້ງກວ່າເກົ່າວ່າ ເປັນຫຍັງສັງຄົມນິຍົມຈຶ່ງບໍ່ສາມາດປາສະຈາກສະຫະ ກອນ
ໄດ້.

ແມ່ນແລ້ວ, ບົດຮຽນຂອງສັງຄົມນິຍົມໄດ້ຢັ້ງຢືນຢ່າງສົມບູນໃນຄວາມ
ຫມາຍທີ່ມີລັກສະນະຕັດສິນຂອງຮູບການກຳມະສິດຮວມຫມູ່ຂອງລັດຢູ່ໃນຊີວິດຕົວ
ຈິງແຫ່ງສັງຄົມ ສັງຄົມນິຍົມ. ຮູບການດັ່ງກ່າວນີ້ຮັບປະກັນເຖິງຄວາມ ຫມັ້ນ

ທຽງທາງດ້ານການເມືອງຂອງສັງຄົມ ສັງຄົມນິຍົມ, ເພາະວ່າມັນ ສາ ມາດ
ຊ່ວຍປະຕິບັດການຜະລິດຄົນຢ່າງມີແຜນການຢູ່ໃນທຸກໆສະພາບເງື່ອນໄຂ ພ້ອມ
ຖານແຫ່ງຊີວິດຕົວຈິງ ແລະ ຕັດສິນເຖິງເນື້ອໃນ ແລະ ທິດທາງດ້ານເສດຖະ
ກິດສັງຄົມຂອງທຸກຮູບການຈັດຕັ້ງ ການອອກແຮງງານອັນໜັ້ນແບບ ລັດ.
ແຕ່ວ່າໃນອີກດ້ານໜຶ່ງນັ້ນ, ບົດຮຽນດັ່ງກ່າວຂອງລະບອບສັງຄົມນິຍົມ ທີ່ເປັນ
ຈິງໄດ້ຊື້ໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມພະຍາຍາມອັນເປົ່າປະໂຫຍດໃນການຢາກ ບັນ ລຸ
ເຖິງການເຮັດໃຫ້ການຜະລິດມີລັກສະນະຂອງທົ່ວລັດຢ່າງຮອບດ້ານ, ຢ່າງເດັດ
ຂາດ (ຫມາຍຄວາມວ່າ ສ້າງຕັ້ງການຜະລິດຂອງສັງຄົມທັງຫມົດ ຕາມ ຫລັກ
ການຂອງໂຮງງານອັນມະຫັມາໜຶ່ງ): ຫລັງຈາກທີ່ໄດ້ບັນລຸເຖິງລະດັບ ການ
ເຮັດໃຫ້ການຜະລິດມີລັກສະນະຂອງທົ່ວລັດ ໃນບັນຫາໃດບັນຫາໜຶ່ງ ແລ້ວນັ້ນ
ການສືບຕໍ່ຍົກສູງລະດັບດັ່ງກ່າວນັ້ນບໍ່ພຽງແຕ່ບໍ່ເຮັດໃຫ້ມີການເພີ່ມປະສິດທິພາບ
ແຫ່ງການຜະລິດຂອງສັງຄົມເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ກົງກັນຂ້າມຍັງຈະພາໄປສູ່ການລົດປະ
ສິດທິພາບດັ່ງກ່າວຊື້. ຍ້ອນເຫດນັ້ນແລ້ວ, ຫລັງຈາກຄວາມພະຍາຍາມທີ່ຈະ
ໃຫ້ບັນລຸເຖິງການເຮັດໃຫ້ອຸດສາຫະກຳ, ການຄ້າ, ຂະແໜງ ການ ຮັບໃຊ້
ແລະແມ່ນແຕ່ພາກສ່ວນກະສິກຳກາຍເປັນຂອງທົ່ວລັດນັ້ນ ເກືອບວ່າໃນ ທັນໃດ
ນັ້ນກໍຈະເລີ່ມມີຂະບວນເຄື່ອນໄຫວໄປໃນທິດກົງກັນຂ້າມນັ້ນກໍຄື: ການຟື້ນກິດຈະ
ການຂອງສະຫະກອນທີ່ໄດ້ຖືກລົບລ້າງໄປໃນເມື່ອກ່ອນນັ້ນຄືນມາ, ທຸລະກິດສຳ
ຮອງຂອງສ່ວນບຸກຄົນກໍເລີ່ມຂະຫຍາຍຕົວອັນອີກ, ໄດ້ມີຂໍ້ກຳນົດກົດຫມາຍແລະ
ຮູບແບບຕ່າງໆຂອງການເຄື່ອນໄຫວຂອງສ່ວນບຸກຄົນ, ຂອງນັກທຸລະກິດ. ເປັນ
ຄວາມຈິງທີ່ວ່າ ກົດຫມາຍແຫ່ງສັດຈະວິພາກນັ້ນ ມີອຳນາດທຸກຢ່າງ. ບໍ່ມີ ວິທີ

ການອອກຄຳສັ່ງໃດໆທີ່ຈະສາມາດ "ເອົາຊະນະ" ທ່າອຽງພັນຖານຂອງການ
ເຄື່ອນໄຫວດ້ານເສດຖະກິດນັ້ນ ກໍຄືການດຶງດູດໄປສູ່ຮູບແບບການ ອອກ ແຮງ
ງານທີ່ມີຫລາຍຮູບຫລາຍແບບຂອງມັນ. ບໍ່ເປັນການບັງເອີນທີ່ວ່າ ໃນໄລຍະປີ
ຫລ້າງໆນີ້ ໄດ້ມີການເຊື່ອວ່າ ບໍ່ມີແບບແຜນຕົວຢ່າງເອກະພາບໃດໜຶ່ງ ທີ່ ບໍ່ມີ
ການປ່ຽນແປງ ແລະ ຂັ້ນກັບຊີວິດສັງຄົມທັງຫມົດນັ້ນ ເວົ້າລວມຈະ ສາມາດຖື
ໄດ້ວ່າ ເປັນຄືເປົ້າຫມາຍຂອງການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານປະຫວັດສາດ. ໂດຍ
ສະເພາະຢ່າງຍິ່ງແມ່ນການຂະຫຍາຍຕົວແບບສັງຄົມນິຍົມນັ້ນ.

ເປັນອັນວ່າ, ຍ້ອນມີບົດຮຽນແຫ່ງການດຳເນີນທຸລະກິດສັງຄົມນິຍົມທີ່
ໄດ້ສະສົມໄວ້ນັ້ນ ຈຶ່ງເປັນອັນຈະແຈ້ງວ່າ ວິທີຂອງການວາງແຜນການ, ການ
ລວມສູນ ແລະ ການປະສານວຽກງານການຜະລິດທີ່ເປັນລັກສະນະ ສະເພາະ
ສຳລັບໂຮງງານອຸດສາຫະກຳຂະໜາດໃຫຍ່ນັ້ນບໍ່ສາມາດຈະນຳມາໃຊ້ ຢູ່ ໃນ
ຂອບເຂດຂອງທົ່ວທັງສັງຄົມໄດ້. ການເພີ່ມຈຳນວນເປົ້າຫມາຍແຫ່ງ ການລຸ້ມ
ຄອງນັ້ນບໍ່ອາດຈະເປັນໄປຢ່າງບໍ່ມີຂອບເຂດໄດ້. ຍ້ອນສາເຫດດັ່ງກ່າວ ນັ້ນ
ແລ້ວ ຈຶ່ງພາໃຫ້ມີເຫດການທີ່ວ່າ ໂດຍເປັນໄປຕາມລະດັບແຫ່ງການຂະຫຍາຍ
ຕົວຂອງເສດຖະກິດນັ້ນ, ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງວິສາຫະກິດ ອຸດ ສາ ຫະກຳ
ຕ່າງໆ, ການເພີ່ມທະວີການພົວພັນກັນດ້ານການຜະລິດ ຍິ່ງເຜີຍໃຫ້ເຫັນເຖິງ
ຄວາມບໍ່ມີປະສິດທິພາບນັບມື້ນັບຫລາຍຂຶ້ນຂອງວິທີການລຸ້ມຄອງເສດຖະກິດແຫ່ງ
ຊາດ ແບບແຂງກະດ້າງ, ແບບສັ່ງການນັ້ນ.

ຄວາມປັນປ່ວນຂອງ

ແນວຄິດ "ການຜູກຂາດແຫ່ງ

ລັດຢ່າງສິ້ນເຊີງ "

ການວາດພາບກ່ຽວກັບຄວາມອາດ ສາ

ມາດຂອງການຈັດຕັ້ງການຜະລິດ ລວມ

ຫມູ່ຂອງລັດທີ່ມີລັກສະນະຕິດແທດຕົວຈິງ

ກວ່າໃນປະຈຸບັນນັ້ນໄດ້ມີຄວາມຫມາຍ

ທີ່ມີລັກສະນະຕິດສິ້ນໃຫ້ແກ່ການສ້າງທັດສະນະໃຫມ່ທີ່ທັນສະໄຫມກ່ຽວກັບ ທາດ

ແທຂອງສະຫະກອນ, ກ່ຽວກັບຫນ້າທີ່ການທາງດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມຂອງມັນ

ຢູ່ໃນສັງຄົມ ສັງຄົມນິຍົມສະໄຫມປະຈຸບັນ. ທັງຫມົດນີ້ກໍເພາະວ່າທາທິທົມຕໍ່ສະ

ຫະກອນໃນທຸກໄລຍະແຫ່ງການຂະຫຍາຍຕົວຂອງສັງຄົມ ສັງຄົມນິຍົມນັ້ນ ແມ່ນ

ເກີດມາຈາກທາທິທົມຄວາມອາດສາມາດເປັນໄປໄດ້ຂອງຮູບແບບຕ່າງ ໆ ແຫ່ງ

ການຈັດຕັ້ງການອອກແຮງງານຂອງລັດ. ໃນກໍລະນີທີ່ຄວາມເຫັນທີ່ຖືວ່າ ຮູບ

ແບບການຈັດຕັ້ງ "ການອອກແຮງງານລວມຢູ່ໃນເສດຖະກິດລວມ" ນັ້ນກໍຄືຮູບ

ແບບຂອງລັດນັ້ນ ເປັນຮູບແບບດຽວທີ່ຮັບເອົາໄດ້ ແລະ ເປັນຮູບແບບດຽວ ທີ່

ມີປະສິດທິພາບນັ້ນໄດ້ຮັບໄຊຊະນະແລ້ວ, ປົກກະຕິກໍຈະເລີ່ມມີການຫນີບ ເຕັງ

ແລະ ຫມິ່ນປະຫມາດບັນດາສະມາຊິກສະຫະກອນ. ຄືພວກເຮົາໄດ້ຮູ້ນັ້ນ, ສິ່ງ

ດັ່ງກ່າວນີ້ ໄດ້ເຄີຍມີຢູ່ໃນປະເທດລັດເຊຍໂຊວຽດໃນສະໄຫມ "ລະບອບກອມ

ມູນິດປາງສິງຄາມ".

ໂດຍສອດຄ່ອງຕາມການວາດພາບທີ່ຮັບຮູ້ກັນຢ່າງກວ້າງຂວາງ ຢູ່ໃນ

ພັກ ໃນເວລານັ້ນ ກ່ຽວກັບສັງຄົມນິຍົມວ່າ ເປັນຄືຊິງດີກາທີ່ເປັນເອກະ ພາບ

ທີ່ໂປ່ງຊື່ນ, ເຊິ່ງໃນນັ້ນ ສະມາຊິກຂອງສັງຄົມທຸກຄົນແມ່ນເຮັດວຽກ ງານ

ຕາມການວ່າຈາກລັດຂອງກຳມະກອນ ແລະ ຊາວນາ, ແລະ ເຮັດວຽກ

ໃນພູດທີ່ເທົ່າກັນ, ໂດຍມີການປະຕິບັດຕາມລະດັບຂອງວຽກງານຢ່າງຖືກຕ້ອງ ແລະໄດ້ຮັບຄ່າແຮງງານເທົ່າທຽມກັນ. ແນ່ນອນແລ້ວວ່າ ສະຫະກອນແມ່ນບໍ່ມີ ຢູ່ໃນນັ້ນໄດ້. ຍິ່ງກວ່ານັ້ນ, ບໍ່ແມ່ນພຽງແຕ່ສຳລັບສະຫະກອນຂອງ ຕົວເມືອງ (ຕົ້ນຕໍແມ່ນສະຫະກອນຫັດຖະກຳ) ເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຍັງແມ່ນສຳລັບສະຫະກອນ ຊົນນະບົດນຳອີກ. ຢູ່ໃນສະພາບເງື່ອນໄຂຂອງການຜູກຂາດເຂົ້າຊີ້, ຂອງການ ຫາມຄາຂາຍແບບເອກະຊົນ ແລະ ໂດຍສະເພາະແມ່ນຫຼັງຈາກການອອກກົດ ຫມາຍແບ່ງປັນທັນຍາຫານໃນເດືອນມັງກອນປີ ໑໙໑໙ ນັ້ນແລ້ວກໍໄປເຖິງບ່ອນ ທີ່ວ່າ ສະຫະກອນໃນທຸກຮູບທຸກແບບໄດ້ຖືກລຶບລ້າງໄປ. ແລະ ສິ່ງທີ່ ຈະເປັນ ໄປໃນຕໍ່ໜ້າກໍຄືການຈະປາສະຈາກເງິນຕາໂດຍສິ້ນເຊີງ ແລະ ບໍ່ມີການຫມູນ ເງິນຕາອີກ ເຊິ່ງຄວາມອາດສາມາດເປັນໄປຄືແນວນັ້ນແມ່ນບໍ່ໄດ້ມີ ການຄາດ ຄະເນມາກອນ.

ດຽວນີ້ໃຜໆກໍຮູ້ແຈງແລ້ວວ່າ ການວາດພາບແບບທີ່ກ່າວມາແລ້ວ ນັ້ນ ຢ່າງໜ້ອຍກໍແມ່ນມີລັກສະນະເພີ່ນ.

ແຕ່ວ່າ ຄວາມເຂົ້າໃຈຂອງພວກເຮົາໃນປະຈຸບັນນີ້ ກ່ຽວກັບ ທີ່ ຕັ້ງ ຂອງສະຫະກອນຢູ່ໃນສັງຄົມ ສັງຄົມນິຍົມນັ້ນແມ່ນມີຕົ້ນກຳເນີດມາຈາກການຕຳ ນິ ຄວາມລະເມີເພີ່ນຊະນິດໜຶ່ງອີກ ເຊິ່ງຄວາມຈິງແລ້ວກໍແມ່ນກ່ຽວກັບການ ຜູກຂາດຂອງລັດຕໍ່ການເຄື່ອນໄຫວແຫ່ງການຜະລິດເຊັ່ນກັນ. ຖ້າວ່າ ໃນ ສະ ໄຫມເລີ່ມຕົ້ນຂອງຊຸມປີ ໑໙໒໐ ນັ້ນ, ຂອບເຂດຂອງການເອົາຂັ້ນກັບລັດແມ່ນ ພົວພັນເຖິງປັດໄຈຕ່າງໆນອກຕົວ, ໂດຍບັງເອີນ (ຕົວຢ່າງ, ມັນພົວພັນເຖິງ ການບໍ່ທັນຂະຫຍາຍຕົວສູງທາງດ້ານອຸດສາຫະກຳຂອງປະເທດລັດເຊຍສະໄຫມ

ກ່ອນການປະຕິວັດ) ແລະ, ໃນສະໄໝປະຈຸບັນນີ້ ຂອບເຂດທີ່ວ່ານັ້ນມີຕົ້ນກຳ
ເນີດມາຈາກທາດແທຂອງຂະບວນວິວັດຕັ້ງກ່າວເອງ, ມາຈາກ ຄວາມບໍ່ອາດ
ສາມາດທາງດ້ານຫຼັກການຂອງສູນກາງ, ຂອງກົງຈັກແຫ່ງລັດ ທີ່ຈະນຳເອົາ
ການພົວພັນທາງດ້ານເສດຖະກິດຢູ່ໃນສັງຄົມທຸກໆຢ່າງມາຂັ້ນກັບ ການຄຸ້ມຄອງ
ກວດກາຂອງຕົນ * .

ຍອນວ່າມີບົດຮຽນແຫ່ງການສ້າງສາ ສັງຄົມນິຍົມ ເຊິ່ງ ໄດ້ມາຈາກ
ການສະສົມຂອງສະຫະພາບໂຊວຽດ ແລະ ບັນດາປະເທດອື່ນໆຫລາຍປະເທດ
ໂດຍສະເພາະກໍແມ່ນບັນດາປະເທດທີ່ມີການຂະຫຍາຍຕົວທາງດ້ານ ອຸດສາຫະ
ກຳໃນເວລາກ່ອນການດັດສ້າງແບບປະຕິວັດນັ້ນ (ສ.ປ.ຢ, ເຊັກໂກສະໂລ
ວາກີ), ປະຈຸບັນນີ້ໄດ້ເປັນທີ່ເຂົ້າໃຈແຈ້ງເຖິງຂອບເຂດແຫ່ງການຍົນມີເຂົ້າ
ກ່ຽວຂອງໂດຍກົງຂອງລັດ ຢູ່ໃນຂະບວນວິວັດທາງດ້ານເສດຖະກິດ ເຊິ່ງມີທັງ
ຂອບເຂດດ້ານການຈັດຕັ້ງ (ດ້ານເຕັກໂນໂລຊີ) ກໍຄືດ້ານຄົນ (ຈິດຕະສາດ
ສັງຄົມ) . ຕົວຢ່າງໃນສະພາບທີ່ວ່າ ເມື່ອມີການວາງແຜນຈາກສູນກາງ ກ່ຽວ
ກັບພຽງແຕ່ບໍ່ເທົ່າໃດສ່ວນຮອຍຂອງຈຳນວນບັນຫາຕົວຈິງຂອງການ ຫມຸນວຽນ

* ໃນເວລາຕໍ່ກຳນີ " ຄວາມເຊື່ອຖືແບບງົມງວາຍ ຕໍ່ຄວາມມີອຳນາດທຸກຢ່າງ
ຂອງກົງຈັກລັດ ", ໃນກອງປະຊຸມຄົບຄະນະ ຂອງ ຄະນະກຳມະການສູນ
ກາງພັກກອມມູນິດແຫ່ງ ສະຫະພາບໂຊວຽດ ໃນ ເດືອນ ໖/໑໙໘໖ ນັ້ນ,
ສະຫາຍ ນ.ຊ. ກອກບາຊົບ ໄດ້ເນັ້ນວ່າ " ຢູ່ໃນສະພາບເງື່ອນໄຂຂອງ
ສະໄໝປະຈຸບັນນີ້ບໍ່ອາດທີ່ຈະແກ້ໄຂທຸກໆ ບັນຫາຈາກສູນກາງໄດ້, ແລະ
ຄວາມຈິງແລ້ວ ມັນກໍບໍ່ສາມາດເປັນໄປແນວນັ້ນໄດ້" . (ເອກະສານຂອງ
ກອງປະຊຸມຄົບຄະນະຂອງຄະນະກຳມະການສູນກາງພັກກອມມູນິດ ແຫ່ງສະ
ຫະ ພາບໂຊວຽດ, 16/06/86 . ມິດສະກູ, 1986 , ຫນ້າ 10-11) . ບ.ກ.

ເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດນັ້ນ, ບໍລິມາດຂອງວຽກງານດັ່ງກ່າວນີ້ກໍເກີນຄວາມອາດ
ສາມາດຂອງອົງການທີ່ເຮັດແຜນການຢ່າງຫລວງຫລາຍແລ້ວ. ຖ້າຫາກແມ່ນວ່າ
ມີຄວາມອາດສາມາດເພີ່ມຈຳນວນນີ້ກວາງແຜນການຂັ້ນທົ່ວຫລາຍເທົ່າ, ແລະ
ດ້ວຍເຫດນັ້ນກໍແມ່ນສາມາດເພີ່ມບໍລິມາດຂອງວຽກງານທີ່ໄດ້ຮັບການວາງແຜນ
"ຈາກຂັ້ນເທິງ" ຂຶ້ນ, ຖ້າຫາກແມ່ນວ່າສາມາດບັນລຸເຖິງ "ການວາງແຜນ
ໄດ້ຢ່າງສົມບູນຈາກສູນກາງ" ກໍຕາມ, ການບັນລຸດັ່ງກ່າວນີ້ຍັງຈະເຮັດໃຫ້ມີ
ການຫຍຸ້ງຍາກຕໍ່ມື້ຂຶ້ນອີກໃນການຕອບສະໜອງໄດ້ຕາມຄວາມຮຽກຮອງ ຕ້ອງ
ການຂອງສັງຄົມ. ໃນຂອບເຂດຂອງໂຄງການແຫ່ງການຜະລິດທີ່ "ແຂງກະ
ດ້າງ", ເຊິ່ງຖືກປະກອບຂຶ້ນໄວ້ກ່ອນນັ້ນ ໂດຍຫລັກການແລ້ວຈະບໍ່ສາມາດ
ໄຫວຕອບຕໍ່ການປ່ຽນແປງຂອງສະພາບຕະລາດ ອັນຄຳຄວນເຖິງ ການເຄື່ອນ
ເຫນັງຂອງຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການໃນປະຈຸບັນ, ຍັງບໍ່ເວົ້າໃນ ອະນາຄົດ.
ແລະ ຍັງສັບສົນກວ່ານັ້ນອີກ ຖ້າວ່າພາຍໃນຂອບເຂດຂອງໂຄງການ ຜະລິດ
ຂອງລັດແບບແຂງກະດ້າງດັ່ງກ່າວນັ້ນ ມີການຄຳນວນເຖິງໄລຍະເປັນຫລາຍປີ
ບາງທີ່ກໍເປັນສິບໆປີ, ໂດຍໄຫວຕອບຕໍ່ຄວາມກ້າວໜ້າທາງດ້ານເຕັກນິກວິທະ
ຍາສາດ, ນຳໃຊ້ຜົນສຳເລັດຂອງມັນເຂົ້າໃນການຜະລິດ.

ຍອນຄວາມເຂົ້າໃຈທີ່ໄດ້ມີຂຶ້ນໃນໄລຍະຫລັງໆນີ້ ເຖິງຂອບເຂດພາຍ
ໃນ, ພາວະວິໄສແຫ່ງການ "ຂັ້ນກັບລັດ" ຂອງຂະບວນວິວັດດ້ານເສດຖະກິດ
ນັ້ນເອງທີ່ໄດ້ກາຍເປັນເຫດຜົນຕົ້ນຕໍທີ່ມີຜົນຕໍ່ໃຫ້ແກ່ສະຫະກອນ. ສະຫະກອນ
ໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຄວາມຫມັ້ນທ່ຽງດ້ານປະຫວັດສາດ, ເພາະວ່າມີຫນ້າ
ທີ່ຕ່າງໆດ້ານເສດຖະກິດທີ່ສະຫະກອນສາມາດແກ້ໄຂໄດ້ຢ່າງງ່າຍດາຍກວ່າ.

ຖ້າວ່າໂດຍຫຼັກການແລ້ວ ບໍ່ສາມາດສ້າງການຄຸ້ມຄອງການຜະລິດ ທຸກຢ່າງ
"ຕາມລອງຕັ້ງ", ຈາກສູນກາງແລ້ວ, ກໍຄວນຮັກສາການຈັດຕັ້ງ ເສດຖະກິດ
ຮວມໝູ່ແບບດັດສິມດ້ວຍຕົນເອງເຊິ່ງມັນສາມາດສ້າງການພົວພັນ "ລວງນອນ"
ອັນເປັນທັງການສຳລັບຊີວິດສັງຄົມ. ສະຫະກອນເປັນອົງການຈັດຕັ້ງທີ່ເປັນ
ເຈົ້າຕົນເອງນັ້ນແມ່ນມີຄວາມອາດສາມາດໄຫວຕອບຢ່າງວ່ອງໄວຂອງການພົວ
ພັນເສດຖະກິດແບບລວງນອນຕໍ່ການຂາດແຄນທີ່ເກີດຂຶ້ນ.

ແລະ ອີກອັນໜຶ່ງທີ່ສຳຄັນທີ່ສຸດນັ້ນ ກໍຄືຕາມລະດັບຂອງການ ປັບປຸງ
ກົງຈັກເສດຖະກິດທັງໝົດນັ້ນ, ຈະໄປເຖິງບ່ອນບໍ່ມີຄວາມແຕກຕ່າງທາງດ້ານ
ເສດຖະກິດການເມືອງລະຫວ່າງບັນດາວິສາຫະກິດແຫ່ງລັດທີ່ສາມາດ ຖືມ ຊຸມ
ດ້ວຍຕົນເອງ, ທີ່ມີຄວາມເປັນເຈົ້າຕົນເອງທາງດ້ານເສດຖະກິດ, ເຊິ່ງພາຫາ
ນະການຜະລິດຂອງມັນເປັນກຳມະສິດຂອງສັງຄົມທັງໝົດກັບສະຫະກອນ ເຊິ່ງ
ພັນຖານການເຄື່ອນໄຫວຂອງມັນໃນທີ່ສຸດແລ້ວກໍແມ່ນກຳມະສິດລວມໝູ່ ເຊັ່ນ
ກັນ*. ສິ່ງດັ່ງກ່າວນີ້ເອງທີ່ໄດ້ຊ່ວຍໃຫ້ ເລນິນ ກຳນົດລະບອບສັງຄົມນິຍົມວ່າ
ເປັນ "ລະບອບຂອງບັນດາສະມາຊິກສະຫະກອນທີ່ສິວິໄລ".

ຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງການຜະລິດແບບສະຫະກອນສັງຄົມນິຍົມ ທີ່
ແທ້ຈິງທີ່ອົງໃສ່ກຳມະສິດແບບຮວມໝູ່ກັບວິສາຫະກິດແບບຫົວປວງຊົນທີ່ໄລ່ລຽງ
ທຸລະກິດນັ້ນ ສ່ວນຫລາຍແລ້ວແມ່ນ ຢູ່ບ່ອນວິທີການຈັດຕັ້ງ. ໃນກໍລະນີ ສະຫະ

* ຕົວຢ່າງທີ່ຈະແຈ້ງກວ່າໝູ່ກໍຄື ໂກນໂຄ ອັນເປັນຮູບແບບຕົ້ນຕໍຂອງ ສະຫະ
ກອນຢູ່ໃນກະສິກຳ. ມັນເປັນວິສາຫະກິດທີ່ເປັນເຈົ້າຕົນເອງແບບ ໄລ່ລຽງ
ທຸລະກິດ, ພາຫານະການຜະລິດຕົ້ນຕໍຂອງມັນ(ທີ່ດິນ)ແມ່ນເປັນກຳມະ ສິດ
ຂອງທົ່ວສັງຄົມ. ບ.ກ.

ກອນນັ້ນ, ຄວາມຄິດລິເລີ່ມແມ່ນ "ມາຈາກລຸ່ມ", ໂດຍອີງໃສ່ການ ສະຫນັບ ສະຫນູນທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງລັດ, ສ່ວນໃນກໍລະນີວິສາຫະກິດ ແບບ ທົ່ວ ປວງຊົນນັ້ນ, ຜູ້ລິເລີ່ມກໍສ້າງວິສາຫະກິດນັ້ນກໍຄິດເອງ.

ຄວາມແຕກຕ່າງລະຫວ່າງຮູບການຈັດຕັ້ງການອອກແຮງງານແບບສະ ຫະກອນ ແລະແບບຂອງລັດນັ້ນ ກ່ອນອັນຫມົດແມ່ນກຳນົດຂັ້ນຈາກລັກສະນະ ພິເສດ ຂອງຂົງເຂດການຜະລິດຕົວຈິງຕ່າງໆ, ຈາກລັກສະນະສະເພາະ ທີ່ມີ ຢູ່. ໃນກໍລະນີທີ່ວ່າ ເນື້ອໃນຂອງການອອກແຮງງານເອງ, ເງື່ອນໄຂ ຂອງ ມັນ, ຜົນຜະລິດຂອງມັນຕ້ອງການຮັກສາໃຫ້ມີຄວາມອາດສາມາດສູງສຸດ ຂອງ ການເປັນເຈົ້າຕົນເອງທາງດ້ານເສດຖະກິດນັ້ນ, ຄວນສ້າງຕັ້ງສະຫະກອນ , ນຳໃຊ້ການຄ່ອງຕົວທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງມັນ. ຢູ່ບ່ອນໃດທີ່ການປະຕິ ບັດ ຕາມຄວາມຮຽກຮອງຕ້ອງການຂອງສິ່ງຄົມນັ້ນຈຳເປັນຕ້ອງມີການ ສ້າງ ລາຍ ການຜະລິດທີ່ວາງໄວ້ຕາຍຕົວແລ້ວນັ້ນຢ່າງເປັນລະບົບ (ເຊິ່ງສາມາດເຮັດໄດ້ ຢູ່ແຕ່ໃນລະດັບລັດເທົ່ານັ້ນ) ນັ້ນ, ຕ້ອງກໍສ້າງວິສາຫະກິດແບບທົ່ວປວງຊົນສິ່ງ ຄົມນີ້ຢືນ.

<u>ພາລະດານ</u>	ເປັນອັນຈະແຈ້ງແລ້ວວ່າ "ການຜູກຂາດຂອງລັດ" ຕໍ່
<u>ມະນຸດສະທຳ</u>	ຂະບວນວິວັດທາງດ້ານເສດຖະກິດການຜະລິດ ທັງ
<u>ຂອງສະຫະກອນ</u>	ຫມົດຢູ່ໃນຂອບເຂດທົ່ວທັງຊາດນັ້ນບໍ່ພຽງແຕ່ ບໍ່ ສາ
	ມາດເປັນໄປໄດ້, ແຕ່ເວົ້າງ່າຍໆແລ້ວແມ່ນມັນບໍ່ຈຳ
	ເປັນ. ທັງນີ້ບໍ່ແມ່ນແຕ່ຍອນລັກສະນະຮອບດ້ານ, ລັກສະນະບໍ່ສຸດສິ້ນເປັນຂອງ
	ການພົວພັນທີ່ນອນຢູ່ບົນພື້ນຖານຂອງການຜະລິດແບບຫັນສະໄຫມນັ້ນ ເທົ່ານັ້ນ,

ແຕ່ຍັງຍອມຊື່ຂັດແຍງທີ່ມີມາຕັ້ງແຕ່ທຳອິດລະຫວ່າງທາດແທ້ທາງດ້ານສັງຄົມ ,
ດ້ານຈິດໃຈຂອງຄົນກັບຮູບແບບການຈັດຕັ້ງ , ການຊຸມຄອງການຜະລິດ ເຊິ່ງການ
ປະຕິບັດສຳເລັດແນວຄວາມຄິດທີ່ວ່າຢ່າງເຖິງຖອງນັ້ນ ຈະຕ້ອງນຳໄປສູ່ ຮູບ
ແບບຕ່າງໆດັ່ງກ່າວ . ການແບ່ງປັນຢ່າງເຕັມສ່ວນຢູ່ໃນການອອກແຮງງານ ,
ການມອບໝາຍເງື່ອນໄຂຕ່າງໆໃນການອອກແຮງງານ ແລະ ແມ່ນແຕ່ ການ
ໃຫ້ຄ່າບຳເໜັດທີ່ເທົ່າທຽມກັນນັ້ນກໍບໍ່ສາມາດດຶງດູງຈິດໃຈຄົນໄດ້ . ຄົນ ເຮົາ
ຢາກທີ່ຈະເພິ່ງພິໃຈໃນບົດບາດຂອງການເປັນພຽງເຫລັກຕະປູ , ແມ່ນວ່າເຂົາ
ເຈົ້າຈະເຊື່ອຢູ່ວ່າ ບົດບາດນັ້ນແມ່ນມີເຫດຜົນ ແລະ ມີຜົນປະໂຫຍດ ກໍຕາມ .
ຄົນເຮົາຢາກທີ່ຈະຮັກສາສິດໃນການມີຄວາມຄິດລິເລີ່ມທີ່ເປັນຂອງຕົນເອງ , ສິດ
ໃນການມີເງື່ອນໄຂສຳລັບໄດ້ມີສ່ວນປະກອບ , ສິດໃນການເປັນເຈົ້າຕົນ ເອງ
ໃນລະດັບໃດລະດັບໜຶ່ງ . ດັ່ງນັ້ນ ຄົນຈຶ່ງຕ້ານທານຢ່າງຕົ້ນຕົວຫລື ໂດຍ ສັນ
ຊາດຍານຕໍ່ການຈັດຕັ້ງການອອກແຮງງານແບບມີການບັນຊາມາຈາກ ສູນກາງ
ເຊິ່ງເປັນການຈັດຕັ້ງການອອກແຮງງານທີ່ບໍ່ອະນຸຍາດໃຫ້ຄົນໄດ້ມີຫົວຄິດລິເລີ່ມ
ມີແຕ່ກຳມະກອນທີ່ບໍ່ແມ່ນຊຽວຊານ ເຊິ່ງຮັບໃຊ້ຢູ່ໃນການຜະລິດແບບເປັນສາຍ
ພານນັ້ນຈຶ່ງຈຳເປັນ ສົມຍອມກັບການຂາດຄວາມເປັນເຈົ້າຕົນເອງໃນ ການ
ອອກແຮງງານ . ທົ່ວສັງຄົມອາດສົມຍອມຕໍ່ການຂາດຄວາມເປັນເຈົ້າ ຕົນເອງ
ດັ່ງກ່າວກໍຄືການສະເລ່ຍລາຍໄດ້ເທົ່າທຽມກັນນັ້ນໃນສະພາບເງື່ອນໄຂພິເສດ ,
ທີ່ມີລັກສະນະວິກິດ . ແຕ່ວ່າຄວາມອາດສາມາດຂອງການສົມຍອມແບບທີ່ວ່າ ນີ້
ຂອງສັງຄົມຕໍ່ລະບົບຈຳກັດຂອງລັດຢ່າງເຕັມສ່ວນນັ້ນ ແມ່ນແຕ່ໃນກໍລະນີນີ້ ກໍບໍ່
ຂະຈັດລັກສະນະຕາມທຳມະຊາດຂອງມັນໄດ້ .

ແນ່ນອນຄືດັ່ງທີ່ໄດ້ເວົ້າມາແລ້ວນັ້ນ, ຈາກສິ່ງດັ່ງກ່າວກໍບໍ່ຄວນທີ່ຈະມີ
ຄວາມຈຳເປັນຫັນເອົາວິສາຫະກິດແບບລັດນັ້ນໄປເປັນແບບສະຫະກອນ. ເລື່ອງ
ຂອງມັນມີຢູ່ວ່າ ເຮັດແນວໃດຈະນຳເອົາບົດຮຽນທີ່ສະສົມຢູ່ໃນສະຫະກອນກ່ຽວ
ກັບການກະຕຸ້ນ ຄວາມຄິດລິເລີ່ມສ່ວນບຸກຄົນ ຢູ່ໃນການອອກແຮງງານ, ຄວາມ
ຮັບຜິດຊອບຂອງສ່ວນບຸກຄົນ ຕໍ່ຜົນແຫ່ງການເຄື່ອນໄຫວຂອງວິສາຫະກິດທັງຫມົດ
ນັ້ນເຂົາໄປຫມູນໃຊ້ຢູ່ໃນການຜະລິດແຫ່ງລັດ. ຄວນຕ້ອງຂະຫຍາຍຄວາມ ຮູ້
ສຶກເປັນເຈົ້າຂອງຊາວຜູ້ອອກແຮງງານເຊິ່ງໃນນັ້ນລວມທັງການອີງໃສ່ ຫລັກ
ການທີ່ວ່າເຂົາໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນເຖິງຈຸດດີຂອງຕົນຢູ່ໃນສະຫະກອນ. ຍ້ອນວ່າ
ການເຄື່ອນໄຫວຢ່າງມີປະສິດທິພາບນັ້ນບໍ່ແມ່ນຈຸດເດັ່ນຂອງຮູບແບບກຳມະ ສິດ
ສັງຄົມນິຍົມໃດໜຶ່ງ, ແລະມັນມີຄວາມອາດສາມາດສຳລັບການແລກປ່ຽນ ບົດ
ຮຽນ, ເພີ່ມພູນຊຶ່ງກັນແລະກັນ. ນັ້ນແຫລະຄືສັດຈະວິພາກໃນຕົວຈິງ. ປະຈຸບັນ
ນີ້ ຢູ່ສະຫະພາບໂຊວຽດແມ່ນຮູບແບບກຳມະສິດລວມຫມູ່ສັງຄົມນິຍົມທີ່ພົ້ນ ເດີນ
ຂຶ້ນນັ້ນພວມໄດ້ຮັບການປັບປຸງດ້ວຍການປະສານສົມທົບຫລັກການຕ່າງໆ ຫລາຍ
ຢ່າງທີ່ເອົາມາຈາກຮູບແບບກຳມະສິດທີ່ຂຶ້ນຕໍ່.

ດັ່ງນັ້ນ ທ່າທີແບບໃຫມ່ທີ່ມີຕໍ່ສະຫະກອນແມ່ນຍັງພົວພັນກັບການຮັບຮູ້
ເຖິງຄວາມອາດສາມາດຂອງການປະສານສົມທົບ, ຂອງການຄົງຢູ່ຮ່ວມກັນ ລະ
ຫວ່າງຮູບແບບເສດຖະກິດທີ່ແຕກຕ່າງກັນ, ຂອງການນຳໃຊ້ຈຸດເດັ່ນແຫ່ງ ການ
ເຄື່ອນໄຫວຮ່ວມກັນ ຂອງບັນດາຮູບການເສດຖະກິດນັ້ນ. ເປັນອັນວ່າ ບັນຫາ
ຕ່າງໆດ້ານສັງຄົມແລະເສດຖະກິດນັ້ນສາມາດຈະຖືກແກ້ໄຂດ້ວຍວິທີການທີ່ແຕກ
ຕ່າງກັນ, ແຕ່ບໍ່ແມ່ນພຽງດ້ວຍວິທີການທີ່ຮູບແບບເສດຖະກິດໜຶ່ງກັນກິນຮູບແບບ

ເສດຖະກິດອື່ນ. ແລະ ເວົ້າແລ້ວມັນຈຳເປັນທີ່ຈະຕ້ອງ "ປິດຊີວິດ" ທຸກ ໂຄງ
ປະກອບດ້ານເສດຖະກິດ, ຈິດຕະສາດສັງຄົມແລະດ້ານສິນທຳທີ່ເຄີຍຮັບໃຊ້ ລະ
ບອບສັງຄົມໃນເມື່ອກ່ອນນັ້ນ. ເພາະວ່າມີຫລາຍສິ່ງຫລາຍແນວໃນນັ້ນ, ກ່ອນ
ອື່ນແມ່ນການກະຕຸ້ນໃນທາງດີໃຫ້ອອກແຮງງານເຊິ່ງພົ້ນຖານຂອງການ ກະຕຸ້ນ
ເຫລົ່ານັ້ນ ກໍຄືຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການໃນການແຂ່ງຂັນກັນ, ການສະແດງ
ອອກດ້ວຍຕົນເອງ, ໃນການປັບປຸງເງື່ອນໄຂການດຳລົງຊີວິດຂອງຕົນ, ສິ່ງ
ຕ່າງໆດັ່ງກ່າວນັ້ນອາດຈະເອົາໄປຫມູນໃຊ້ໃນການເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດສັງຄົມນີ້
ຍືນ, ຊີວິດສັງຄົມທັງຫມົດເຄື່ອນໄຫວຢ່າງສະຫມ່ຳສະເໝີຫລາຍຂຶ້ນ. ຍິ່ງໃນ
ການຂະຫຍາຍຕົວຂອງສັງຄົມນີ້ຍືນສະໄຫມປະຈຸບັນນີ້ແລ້ວ ແຮງຕ້ອງການ ສິ່ງ
ກະຕຸ້ນຕ່າງໆດັ່ງກ່າວທີ່ສຸດ. ເພາະວ່າການບັງຄັບດ້ວຍວິທີການທາງດ້ານການ
ເມືອງຫລືດ້ານກົດໝາຍເພື່ອໃຫ້ຄົນສ້າງເຕັກນິກໃໝ່, ທຳການປະດິດສ້າງ, ຫລື
ແມ່ນແຕ່ເພື່ອເພີ່ມລະດັບວິຊາສະເພາະນັ້ນແມ່ນຍາກທີ່ສຸດ, ໃນຕົວຈິງ ແລ້ວ
ແມ່ນບໍ່ເປັນໄປໄດ້. ການກະຕຸ້ນໃນທາງດີນັ້ນຈະພາໃຫ້ເກີດມີເຕັກນິກ ແລະ
ເຕັກໂນໂລຊີທີ່ກ້າວຫນ້າ, ເກີດມີຄວາມຮຽກຮ້ອງຕ້ອງການໃນການແກ້ໄຂດ້ວຍ
ຕົນເອງຢ່າງມີຫົວຄິດປະດິດສ້າງ, ເກີດມີຄວາມສົນໃຈໃນການຂະຫຍາຍ ເສດ
ຖະກິດ.

ແລະ ແກ່ນແທ້ຂອງແນວຄິດສະຫະກອນກໍແມ່ນຫລັກການແຫ່ງການຄົງ
ຢູ່ຮ່ວມກັນ, ແຫ່ງການປະສານສົມທົບຂອງການກະຕຸ້ນໃຫ້ອອກແຮງງານ ແບບ
ເກົ່າແລະແບບໃໝ່, ຫລັກການຈັດຕັ້ງການຜະລິດແບບເກົ່າແລະແບບໃໝ່. ຄື
ດັ່ງເລນິນໄດ້ເວົ້າໄວ້ນັ້ນ, ສະຫະກອນຮູ້ຈັກຜູກພັນເອົາ "ຫລັກການຕ່າງໆຂອງ

ຫລາຍລະບອບ"໑). ລັກສະນະສົມບອນພິເສດຂອງສະຫະກອນດັ່ງກ່າວນັ້ນໄດ້
ຖືກນຳໃຊ້ເພື່ອແກ້ໄຂຫນ້າທີ່ຕ່າງໆທາງດ້ານສັງຄົມຢູ່ໃນໄລຍະຕ່າງໆແຫ່ງການ
ຂະຫຍາຍຕົວຂອງລະບອບສັງຄົມນິຍົມ. ຢູ່ໃນໄລຍະຂ້າມຜ່ານນັ້ນ ສະຫະກອນ
ສົມບອນກັບວິທີການຈັດຕັ້ງການອອກແຮງງານສັງຄົມນິຍົມແບບເກົ່າແບບ ງ່າຍ
ດາຍທີ່ໄດ້ເກີດມີຂຶ້ນພາຍໃຕ້ສະພາບເງື່ອນໄຂອັນວິກິດຂອງບັນດາແຜນການຫ້າ
ປີສະໄຫມກ່ອນສົງຄາມ (ໃນເມື່ອຈຳເປັນຕ້ອງນຳເອົາປະເທດອອກຈາກຄວາມ
ຫລ້າຫລັງທາງດ້ານເສດຖະກິດ), ໂດຍມີຮູບແບບຄ່ອງຕົວກວ່າຂອງການພູກພັນ
ຜູ້ທຳການຜະລິດກັບພາຫະນະການຜະລິດເຊິ່ງສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ເຂົາເຈົ້າ ມີ
ຄວາມເປັນເຈົ້າຕົນເອງຢູ່ໃນການອອກແຮງງານຫລາຍຂຶ້ນ. ໃນກໍລະນີທີ່ຫນຶ່ງ
ນັ້ນ ສະຫະກອນມັກຈະສະແດງອອກໃຫ້ເຫັນພາຍໃຕ້ຮູບແບບທີ່ຈະແຈ້ງນັ້ນ ກໍຄື
ຮູບແບບຂອງການດຳເນີນທຸລະກິດ, ປະຈຸບັນນີ້ ເພິ່ນມັກຈະນຳໃຊ້ ປັດຊະຍາ
ຂອງສະຫະກອນດັ່ງກ່າວນຳໃຊ້ການແນ່ໃສ່ຄົນຄວ້າດ້ານເສດຖະກິດຢ່າງເປັນປະ
ຈຳຂອງມັນ, ແນວຄວາມຄິດຖົມຊຸມດ້ວຍຕົນເອງ, ຮັບປະກັນດ້ານການເງິນດ້ວຍ
ຕົນເອງ ກໍຄືຮູບແບບຈ່າຍຄ່າແຮງງານທີ່ຄ່ອງຕົວຂອງມັນແລະອື່ນໆ. ແລະ ຢູ່
ໃນກໍລະນີໃດກໍຕາມ, ສະຫະກອນຍາມໃດກໍອິດທິນ, ເອົາໃຈໃສ່ແລະ ໃຫ້ຄວາມ
ສົນໃຈຕໍ່ປາກົດການທີ່ແຕກຕ່າງກັນທີ່ສຸດຂອງຊີວິດມະນຸດ, ຍາມໃດກໍນັບຖື ມູນ
ເຊື້ອແຫ່ງການອອກແຮງງານ. ເຊັ່ນດຽວກັບໃນຊຸມປີ ໑໙໒໐ ນັ້ນ, ການປ່ຽນ
ແປງທາງດ້ານທັດສະນະທີ່ມີຕໍ່ສະຫະກອນນັ້ນຈະ ໄປພ້ອມກັບການມີທຳທີ່ທີ່ປາສະ
ຈາກຄວາມຫມາງໃຈທີ່ເຄີຍມີຕໍ່ການຄ້າ. ສັງຄົມໄດ້ຄ່ອຍໆພັນອອກຈາກ ທຳທີ່ທີ່

໑) ເລນິນ ວ.ອ., ປະມວນນິພົນຄົບຊຸດ, ເຫລັ້ມ ສົງ, ຫນ້າ ໑໒໑.

ຮຸນແຮງໃນເມື່ອກ່ອນທີ່ມີຕໍ່ການພົວພັນສິນຄ້າ-ເງິນຕາ ໂດຍຖືກຈັດວ່າມັນເປັນ
ປາກົດ ການທີ່ແປກປະຫລາດສໍາລັບສັງຄົມນິຍົມ, ວ່າມັນທໍາຄວາມເສຍ ໃຫ້
ແກ່ຄວາມຍຸຕິທໍາທາງດ້ານເສດຖະກິດແລະສັງຄົມ. ປະຈຸບັນນີ້ ເປັນທີ່ຈະແຈ້ງ
ແລ້ວວ່າ ຖ້າປາສະຈາກການພົວພັນສິນຄ້າ-ເງິນຕາແລ້ວ ແມ່ນບໍ່ສາມາດຈະກໍ່
ສ້າງສັງຄົມນິຍົມທີ່ມີປະສິດທິພາບທາງດ້ານເສດຖະກິດໄດ້, ແລະແນວຄິດທີ່ຢາກ
ຄ່ອຍໆຂະຈັດຮູບແບບທາງດ້ານເສດຖະກິດເພື່ອບັງຄັບໃຫ້ອອກແຮງງານ ທໍາ
ການຜະລິດ (ຮູບແບບ ໄມ້ງັດທາງດ້ານເສດຖະກິດແລະການກະຕຸ້ນທາງດ້ານເສດ
ຖະກິດ) ເຊິ່ງຮູບນອກແລ້ວ ແນວຄິດດັ່ງກ່າວນີ້ເບິ່ງຄືວ່າເປັນແນວຄິດທີ່ສູງ ສິ່ງ
ແຕ່ໃນພາກປະຕິບັດຕົວຈິງແລ້ວ ມັນພັດກຽວໄປສູ່ການທໍາລາຍບາງເງື່ອນ ໄຂ
ແຫ່ງການຜະລິດຄົນຊົງມີມາຕັ້ງແຕ່ຕົ້ນຂອງຊີວິດສັງຄົມ. ການຕີລາຄາຕໍ່ຮູບ
ແບບທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງການກວດກາກຽວກັບຄຸນນະພາບຂອງການອອກ
ແຮງງານແບບສັງຄົມນິຍົມນັ້ນ ໄດ້ນໍາເອົາຄວາມເສຍຫາຍມາໃຫ້ແກ່ ທໍາມະ
ຊາດ. ການໃຫ້ລ້າກຽວກັບແຫລ່ງທໍາມະຊາດຊຶ່ງກ່ອນອິນຫມິດກໍຄືທ່ຽວ ແລະ
ແຫລ່ງນໍ້ານັ້ນ ໄດ້ສົ່ງຜົນສະທ້ອນເຮັດໃຫ້ນັບມື້ນັບທໍາຄວາມເສຍຫາຍໃຫ້ແກ່ ບັນ
ດາເງື່ອນໄຂພັນຖານແຫ່ງຊີວິດ (ຕົວຢ່າງ, ການຫລຸດຜ່ອນຄວາມ ອຸດົມສົມບູນ
ຂອງທ່ຽວແລະການລົດພັນທ່ຽວປູກຝັງ). ການໃຫ້ລ້ານັ້ນບໍ່ພຽງແຕ່ເຮັດ ໃຫ້
ແຫລ່ງຊັບພະຍາກອນທຽມນັ້ນຕ້ອງຖືກສູນເສຍປະລິມານສໍາຮອງທີ່ບໍ່ຟື້ນຄືນໄດ້
ເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ຍັງເຮັດໃຫ້ນິໄສຂອງຄົນຖືກເສຍຫາຍນໍາອີກ. ທໍາທີ່ແບບ ຂາດ
ຄວາມຄິດອ່ານທີ່ມີຕໍ່ທໍາມະຊາດ, ການນໍາໃຊ້ທ່ຽວ, ແຫລ່ງແຮ່ຈໍານຢ່າງຕະພິດ
ຕະພັນນຈະພາໄປເຖິງການບໍ່ມີຄວາມຮູ້ສຶກຮັບຜິດຊອບຕໍ່ອະນາຄົດ.

ຢູ່ໃນສະພາບເງື່ອນໄຂແຫ່ງລະບອບສັງຄົມນິຍົມນັ້ນ, ການຮັກສາໃຫ້
ມີຕະຫລາດ, ການຮັກສາສິດຂອງຜູ້ໃຊ້ສອຍໃນການເລືອກຊື້ສິ່ງຂອງໃຊ້ສອຍນັ້ນ
ເໝືອນກັນກັບການຮັກສາ ເງື່ອນໄຂດ້ານການເມືອງພັນຖານຂອງການກວດກາ
ປະຊາຊົນຕໍ່ການເຄື່ອນໄຫວຂອງອົງການວາງແຜນ, ຕໍ່ຄຸນນະພາບຂອງການຄຸ້ມ
ຄອງເສດຖະກິດແຫ່ງຊາດ. ຕາມທາດແທ້ຂອງມັນນັ້ນ, ການຄ້າ, ການແລກ
ປ່ຽນສິນຄ້າແມ່ນແນໃສ່ຕ້ານກັບການເປັນແບບດຽວກັນ, ແລະດ້ວຍເຫດນັ້ນມັນກໍ
ຕ້ານກັບແນວຄິດບັນຊາເສດຖະກິດແບບອອກຄຳສັ່ງ, ແບບບໍລິຫານ. ການຄ້ານັ້ນ
ແມ່ນການກະຕຸ້ນ, ແມ່ນແຫລ່ງທີ່ມາຂອງການແບ່ງເປັນຫລາຍຊະນິດບໍ່ພຽງ ແຕ່
ກ່ຽວກັບສິ່ງຂອງໃຊ້ສອຍເທົ່ານັ້ນ ແຕ່ຍັງກວມໄປເຖິງຄວາມຕ້ອງການຂອງຄົນ
ອີກດ້ວຍ. ແລະຕະຫລາດຍາມໃດກໍເກີດມີຄວາມຕ້ອງການອັນໃໝ່ເຊິ່ງຍາກທີ່
ຈະຄຳນຶງເຖິງໃນເວລາຮ່າງຄຳສັ່ງໃດໜຶ່ງ. ຕະຫລາດນັ້ນທຳຄວາມ ເສຍ
ຫາຍໃຫ້ແກ່ອຳນາດຕົວຈິງຂອງພວກນັກບໍລິຫານ "ຂອງໂຮງງານໃຫຍ່ໜຶ່ງ",
ເພາະມັນຖືວ່າຜູ້ຊື້ເປັນຜູ້ຕັດສິນສຸດທ້າຍ. ຕະຫລາດສອນໃຫ້ຄົນຄິດ, ກວດ ກາ
ຄວາມຮູ້ຄວາມສາມາດຂອງຂ້າລັດຖະກອນ. ແລະສະຫະກອນໄດ້ມີສ່ວນອັນສຳ
ຄັນຢູ່ໃນຂະບວນວິວັດດັ່ງກ່າວ.

ຍ້ອນເຫດນັ້ນເອງ, ການພົ້ນພູຄວາມສົນໃຈທີ່ມີຕໍ່ຫລັກການ ຕ່າງໆ
ແຫ່ງການເຄື່ອນໄຫວຂອງສະຫະກອນນັ້ນ ກໍຄືສິ່ງສະແດງໃຫ້ເຫັນຢ່າງຖຽງ ບໍ່
ໄດ້ກ່ຽວກັບການເຮັດໃຫ້ເສດຖະກິດທັງໝົດ ແລະການເມືອງຂອງສັງຄົມ ມີ
ລັກສະນະມະນຸດສະທຳ.

ບາງຄຳມ້ວນທ້າຍ

ພວກເຮົາຂໍລໍ້ມຄົນອີກເທື່ອໜຶ່ງວ່າ: ເມື່ອເວົ້າເຖິງລະບອບສັງຄົມ
ນິຍົມອັນເປັນຄືລະບອບຂອງບັນດາສະມາຊິກທີ່ສົ່ງໄລ່ນັ້ນ, ເລນິນບໍ່ໄດ້ຈຳກັດ ທີ່
ຕັ້ງແລະຄວາມໝາຍຂອງສະຫະກອນຢູ່ໃນສັງຄົມສັງຄົມນິຍົມນັ້ນພຽງແຕ່ ກ່ຽວ
ກັບໜ້າທີ່ທາງດ້ານເສດຖະກິດເທົ່ານັ້ນ, ແຕ່ເພິ່ນຖືວ່າສະຫະກອນເປັນຄືເງື່ອນ
ໄຂອັນຈຳເປັນແຫ່ງຄວາມກ້າວໜ້າທາງດ້ານການເມືອງ ແລະວັດທະນະທຳ
ຂອງສັງຄົມສັງຄົມນິຍົມ. ຂໍສະຫລຸບດັ່ງກ່າວນີ້ແມ່ນບໍ່ເປັນທີ່ສົງໄສແລ້ວ. ທີ່ຕັ້ງ
ຂອງສະຫະກອນນັ້ນຖືກກຳນົດດ້ວຍຄວາມອາດສາມາດຂອງມັນນັ້ນເອງເຊິ່ງກໍຄື
ການກະຕຸ້ນຄວາມຫ້າວຫັນທາງດ້ານສັງຄົມແລະເສດຖະກິດ. ຫລັກການຕ່າງໆ
ແບບສະຫະກອນນັ້ນສາມາດແລະຈຳເປັນຕ້ອງນຳໃຊ້ຢູ່ໃນກໍລະນີ ທີ່ຫລັກການ
ເຫລົ່ານັ້ນບໍ່ຂັດແຍ່ງກັບຫລັກການແຫ່ງການຂະຫຍາຍຕົວຢ່າງມີແຜນການ ຂອງ
ສັງຄົມນິຍົມ, ຫລັກການແບບສະຫະກອນສາມາດຊ່ວຍໃຫ້ມີຄວາມເປັນເຈົ້າ ຕົນ
ເອງທາງດ້ານເສດຖະກິດຂອງພົນລະເມືອງ, ຊ່ວຍໃຫ້ການຜະລິດເປັນໄປຢ່າງ
ເໝາະສົມ, ຊ່ວຍໃນການດຳລົງຊີວິດປະຈຳວັນຂອງຄົນ. ຄືດັ່ງທີ່ໄດ້ສະແດງໃຫ້
ເຫັນແລ້ວນັ້ນ, ຖ້າປາສະຈາກສະຫະກອນແລ້ວກໍຈະບໍ່ສາມາດມີການເຄື່ອນໄຫວ
ເປັນປົກກະຕິຂອງສັງຄົມສັງຄົມນິຍົມໄດ້, ບໍ່ສາມາດຕອບສະໜອງຄວາມຮຽກຮ້ອງ
ຕ້ອງການຂອງຄົນ ທາງດ້ານເສດຖະກິດສັງຄົມຢ່າງເຕັມສ່ວນແລະຢ່າງເໝາະ
ສົມໄດ້. ສະຫະກອນໄດ້ສະແດງໃຫ້ເຫັນວ່າມັນເປັນວິທີການທີ່ມີປະສິດທິພາບໃນ
ການແກ້ໄຂຂໍ້ຂັດແຍ່ງພາຍໃນ, ຂໍ້ຂັດແຍ່ງທີ່ມີຢູ່ໂດຍທຳມະຊາດເຊິ່ງເປັນລັກສະ
ນະສະເພາະເດີມຂອງຮູບແບບການຜະລິດຂອງລັດ. ຖ້າປາສະຈາກສະຫະ

ກອນນັ້ນ, ເວົ້າລວມໃນຫລາຍກໍລະນີ ແມ່ນຍາກທີ່ຈະແນການເຄື່ອນໄຫວຂອງວິ
ສາຫະກິດແບບຫົວປວງຊົນໄປໃນທາງໃດ, ຍາກທີ່ຈະກວດກາຕຽງປະສິດທິພາບ
ຂອງການເຄື່ອນໄຫວດັ່ງກ່າວ. ໃນຄວາມໝາຍທີ່ວ່ານີ້ ສະຫະກອນແມ່ນເປັນ
ພາຫະນະແຫ່ງການປັບປຸງຕົນເອງທີ່ມີປະສິດທິພາບທີ່ສຸດຂອງເສດຖະກິດສັງຄົມ
ນິຍົມທັງໝົດ.

ໃນເວລາດຽວກັນ, ສະຫະກອນໃນທຸກຮູບແບບຂອງມັນເຊິ່ງລວມທັງ
ຮູບແບບກ່ຽວກັບບັນຫາເຮືອນຢູ່, ຮູບແບບກ່ຽວກັບການສະໜອງ ແລະການໃຊ້
ສອຍແລະອື່ນໆນັ້ນ ແມ່ນຮູບແບບຂອງການເປັນເຈົ້າຕົນເອງທາງດ້ານເສດຖະ
ກິດຂອງມະຫາຊົນທີ່ມີລັກສະນະເຂົ້າເຖິງທຸກຄົນກວ່າໝູ່, ແລະດ້ວຍເຫດນັ້ນ
ມັນຈຶ່ງເປັນເງື່ອນໄຂທີ່ຈຳເປັນແຫ່ງສຸຂະພາບຈິດຂອງສັງຄົມ. ດັ່ງນັ້ນ, ສະຫະ
ກອນແມ່ນໜຶ່ງໃນບັນດາເງື່ອນໄຂທີ່ຈຳເປັນແຫ່ງການປົກປັກຮັກສາ ແລະຂະ
ຫຍາຍລະບອບສັງຄົມນິຍົມ, ປັບປຸງລະບົບການພົວພັນທາງດ້ານສັງຄົມທັງໝົດ.

ຫ້າມຈຳໜ່າຍ

ຄຳອະທິບາຍຮູບພາບ

I. ໃນເວລາຂຽນປຶ້ມ "ທຳມະ" ກາກ
 ມາກ ຜູ້ກ່າວລັດທິກອນມູນິດວິທະຍາ
 ສາດ ໄດ້ເອົາໃຈໃສ່ແນວຄິດ ກ່ຽວ
 ກັບສະຫະກອນ ແລະການ ປະຕິບັດ
 ແນວຄິດດັ່ງກ່າວ ໃຫ້ເປັນຈິງ ຢູ່ໃນ
 ການເຄື່ອນໄຫວຂອງ ສະຫະກອນ
 ຂອງກຳມະກອນໃນອຸມປີ ໖໐ ຂອງ
 ສະຕະວັດທີ ໑໙, ເພິ່ນຖືວ່າ ສະຫະ
 ກອນເຫລົ່ານີ້ແມ່ນຫນຶ່ງໃນບັນດາຮູບ
 ການ ການອອກແຮງງານຂອງສັງຄົມ
 ໃນຂອບເຂດຂອງລະບອບ ສັງຄົມນິ
 ຍົມ ຊຶ່ງແມ່ນໄລຍະຕົ້ນຂອງລະບອບ
 ກອນມູນິດ.

2. ຊາເລຍ ຟູຣິເຢ (ຈາກ ໒ -
 ໑໘໖໗), ນັກສັງຄົມນິຍົມໄຟຟ້ນລອຍ
 ເນກ ຜູ້ຍິ່ງໃຫຍ່ຂອງຝະລັ່ງ. ເພິ່ນ

ໄດ້ວາດພາບກ່ຽວກັບສັງຄົມ ໃນຂະ
ນາຄິດ ໄວ້ວ່າເປັນຄືການຮ່ວມມືກັນ
ລະຫວ່າງໜ່ວຍງານຕ່າງໆ ຊຶ່ງໃນ
ນັ້ນຄົນເຮົາສາມາດສະແດງຄວາມ
ສາມາດ ແລະພອນສະຫວັນຂອງຕົນ
ໄດ້ຢ່າງເຕັມປຽນ.

3. ໂຣແບດ ໂອແວນ (ຈຸກກາ-
ຈຸດຊຸດ) , ນັກສັງຄົມນິຍົມໄຟຟ້ນລອບ
ເລກ ຜູ້ຍິ່ງໃຫຍ່ຂອງອັງກິດ. ເພື່ອ
ຢັ້ງຢືນ ແລະແຜ່ຂະຫຍາຍແນວຄິດ
ກ່ຽວກັບ ການເຕົ້າໂຮມແຮງງານ
ແລະການຊົມໃຊ້, ເພິ່ນໄດ້ ຈັດຕັ້ງ
ກອມມູນ ການຜະລິດ ແລະຕັ້ງຊື່ວ່າ
"ຄວາມກົມກຽວ ແບບໃໝ່".

4. ເຄື່ອງໝາຍຂອງສະຫະກອນ
ແລະວິສາຫະກິດຕ່າງໆ ໃນ ຊຸມ
ປີ ໒໐.

5. ບາດກ້າວເດີນ ບາດທຳອິດ
ຂອງສະຫະກອນໃຊ້ສອຍ, ຮ້ານ
ຄ້າສະຫະກອນທີ່ມີຊື່ວ່າ " ກອມ
ມູນ".

6. ກຸ່ມກະເສດ-ອຸດສາຫະກຳທີ່
ມີຊື່ວ່າ "ມິດສະກູ" ພວມ ຈຳ
ຫນ່າຍ ພົນຜະລິດຂອງຕົນ ຢູ່ໃນ
ຕະຫລາດ.

7. ເຮືອນພັກທີ່ປຸກສ້າງຂຶ້ນຈາກ
ກອນທັນທີຫຼຸດສ່ວນກັນ, ຢູ່ ຊານ
ເມືອງມິດສະກູ.

8. ປະຈຸບັນນີ້ ມີວິສາຫະ ກິດ
ການຄ້າຫລາຍແຫ່ງ ທີ່ດຳເນີນວຽກ
ງານໂດຍໃຊ້ເຄື່ອງໝາຍຫຍໍ້ ວ່າ
"ໂກອອບ" (ຫຍໍ້ມາຈາກຄຳວ່າ
"ສະຫະກອນ").

9. ຫ້ອງປະຊຸມໃຫຍ່ ຂອງສະຫະ
ກອນ ໃຊ້ສອຍ. ມິດສະກູ, ຫໍ ປະ
ຊຸມໃຫຍ່ຂອງແກນແລງ, ເດືອນຫັນ
ວາ, ປີ ໑໙໘໔.

Das Kapital.

Kritik der politischen Oekonomie.

Von

Karl Marx.

Erster Band.

Buch I: Der Produktionsprocess des Kapitals.

Das Recht der Uebersetzung wird vorbehalten

Hamburg

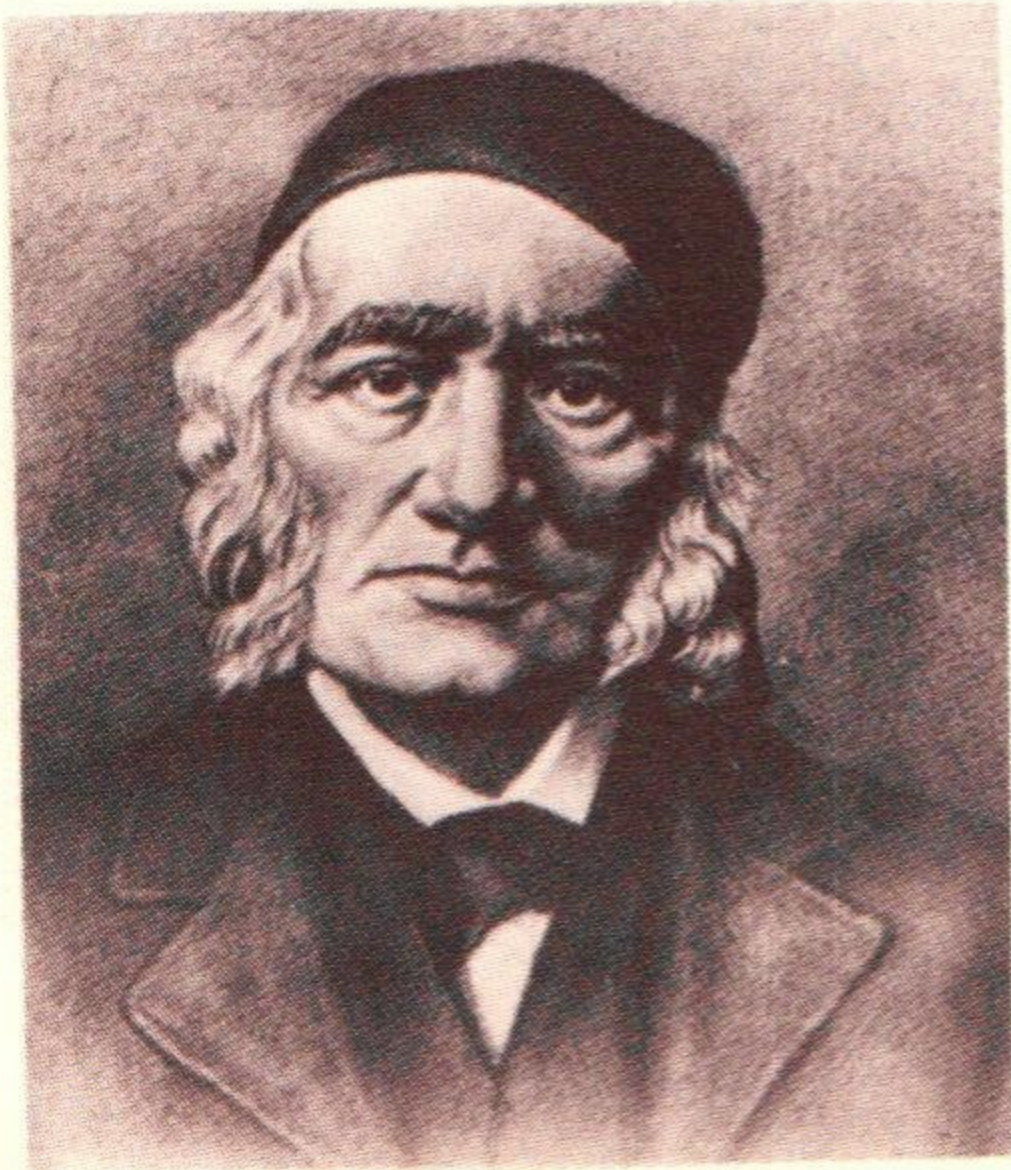
Verlag von Otto Meissner.

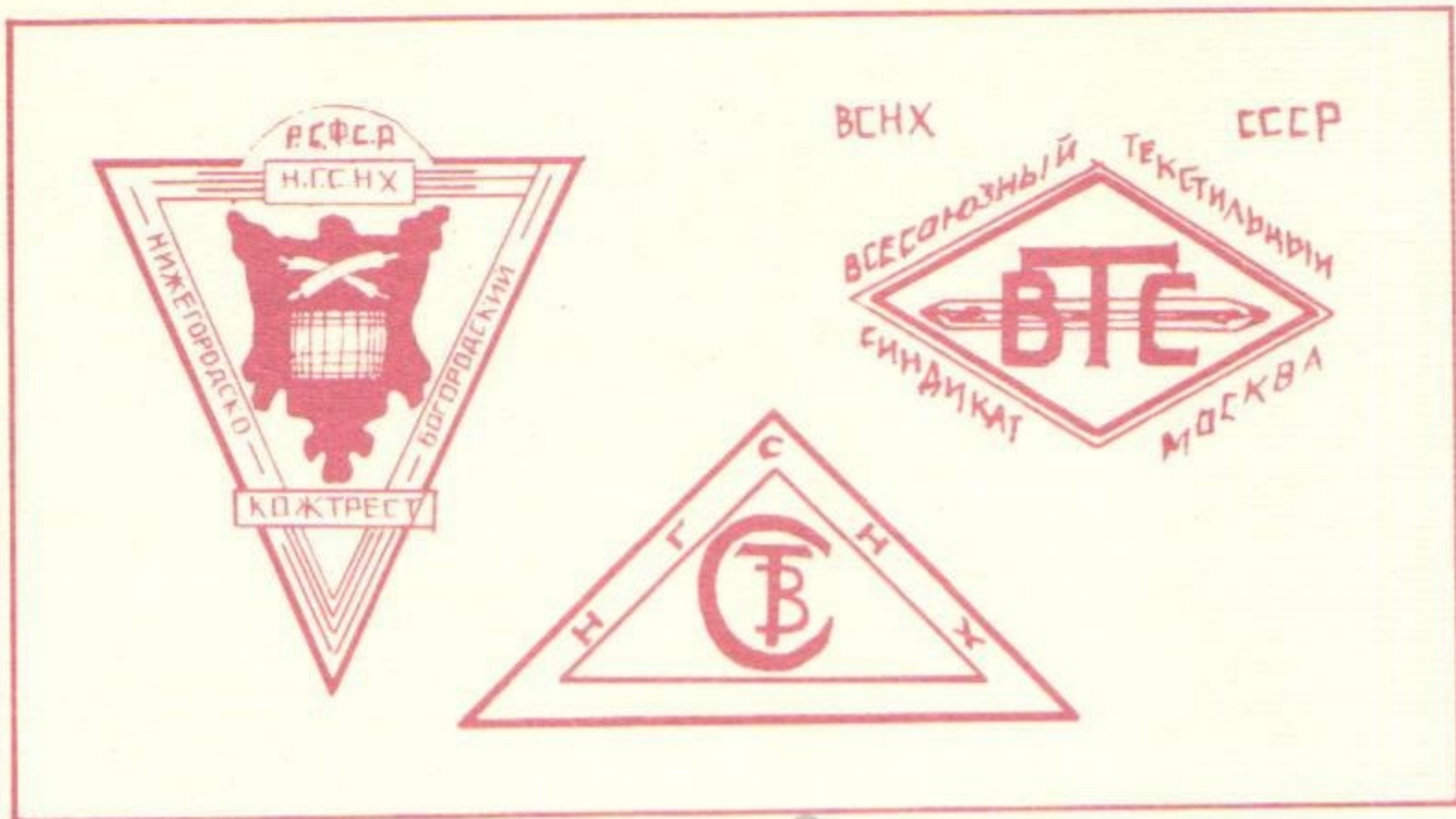
1867.

New-York: L. W. Schmidt, 14 Barclay-Street.

И. М. Мухоморов (Великий)

О КООПЕРАЦИИ

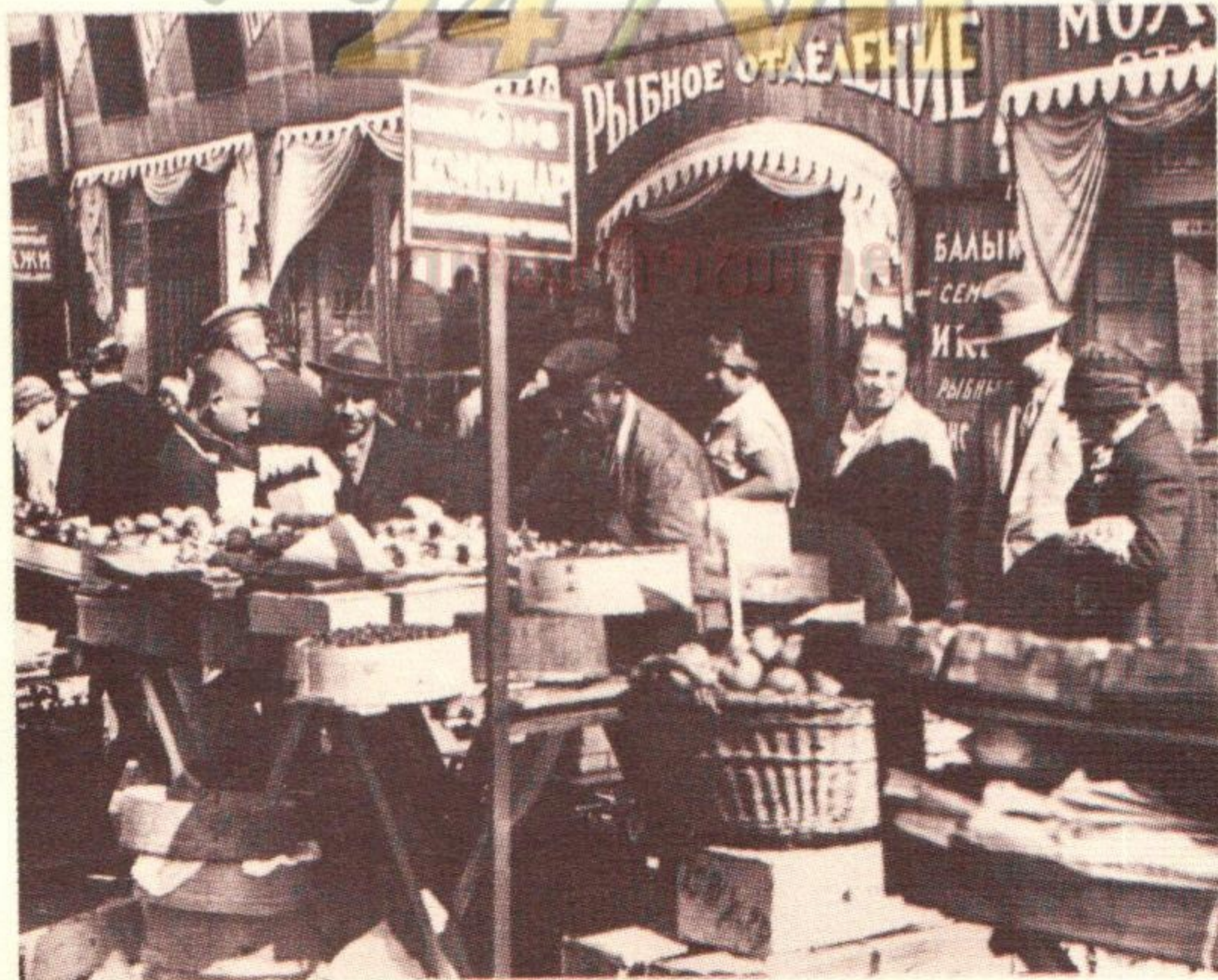

4

5

Газета
Центрального
Комитета
КПСС

Сельская ЖИЗНЬ

Прочитайте все три издания!

ПРИЗНАТЕЛЬНОСТЬ ОТЧИЗНЫ
Горжестанное собрание в Москве

ПРОЕКТ Закон Союза Советских Социалистических Республик О КООПЕРАЦИИ В СССР

Сельская жизнь в СССР развивается стремительно. Крестьяне активно вовлечены в кооперативное движение, что способствует росту производительности труда и улучшению материального положения. Это является важным шагом на пути к построению социализма.

Важнейшим условием успешной кооперации является поддержка государства и партии. Необходимо обеспечить крестьян техникой, удобрениями и другими необходимыми ресурсами. Только так можно достичь высоких результатов в сельском хозяйстве.

Крестьяне должны осознавать свои обязанности перед Родиной и активно участвовать в социалистическом строительстве. Только совместными усилиями можно преодолеть трудности и достичь процветания нашей страны.

Сельская жизнь в СССР развивается стремительно. Крестьяне активно вовлечены в кооперативное движение, что способствует росту производительности труда и улучшению материального положения. Это является важным шагом на пути к построению социализма.

И. Виноградов — перемены в системе кооперации в СССР

1. Социалистическая кооперация в ее основе

В условиях социализма кооперация становится основой для развития сельского хозяйства. Она позволяет объединить ресурсы и знания крестьян, что приводит к более эффективному использованию земли и рабочей силы.

Крестьяне, объединяясь в кооперативы, получают возможность получать выгоды от социалистического строительства. Это стимулирует их к более активному участию в производственных процессах.

Государство должно оказывать всестороннюю поддержку кооперативному движению. Это включает в себя предоставление льгот, субсидий и технической помощи. Только так можно обеспечить успешное развитие сельского хозяйства.

Крестьяне должны осознавать свои обязанности перед Родиной и активно участвовать в социалистическом строительстве. Только совместными усилиями можно преодолеть трудности и достичь процветания нашей страны.

Крестьяне должны осознавать свои обязанности перед Родиной и активно участвовать в социалистическом строительстве. Только совместными усилиями можно преодолеть трудности и достичь процветания нашей страны.

Крестьяне должны осознавать свои обязанности перед Родиной и активно участвовать в социалистическом строительстве. Только совместными усилиями можно преодолеть трудности и достичь процветания нашей страны.

Крестьяне должны осознавать свои обязанности перед Родиной и активно участвовать в социалистическом строительстве. Только совместными усилиями можно преодолеть трудности и достичь процветания нашей страны.

Крестьяне должны осознавать свои обязанности перед Родиной и активно участвовать в социалистическом строительстве. Только совместными усилиями можно преодолеть трудности и достичь процветания нашей страны.

Коммунистическая партия Советского Союза

ПРАВДА

Основана
5 мая 1912 года
В. И. ЛЕНИНЫМ

Орган Центрального Комитета КПСС
№ 10 (101) 5 марта 1953 года

Сегодня публикуется проект Закона Союза Советских Социалистических Республик «О кооперации в СССР». В соответствии с Конституцией СССР Закон определяет организационные основы кооперации и создает условия для ее активного развития на основе добровольного начала и социалистического духа. Проект Закона направлен на укрепление кооперации в СССР.

ПРОЕКТ Закон Союза Советских Социалистических Республик О КООПЕРАЦИИ В СССР

Сельская жизнь в СССР развивается стремительно. Крестьяне активно вовлечены в кооперативное движение, что способствует росту производительности труда и улучшению материального положения. Это является важным шагом на пути к построению социализма.

Важнейшим условием успешной кооперации является поддержка государства и партии. Необходимо обеспечить крестьян техникой, удобрениями и другими необходимыми ресурсами. Только так можно достичь высоких результатов в сельском хозяйстве.

Крестьяне должны осознавать свои обязанности перед Родиной и активно участвовать в социалистическом строительстве. Только совместными усилиями можно преодолеть трудности и достичь процветания нашей страны.

Сельская жизнь в СССР развивается стремительно. Крестьяне активно вовлечены в кооперативное движение, что способствует росту производительности труда и улучшению материального положения. Это является важным шагом на пути к построению социализма.

6

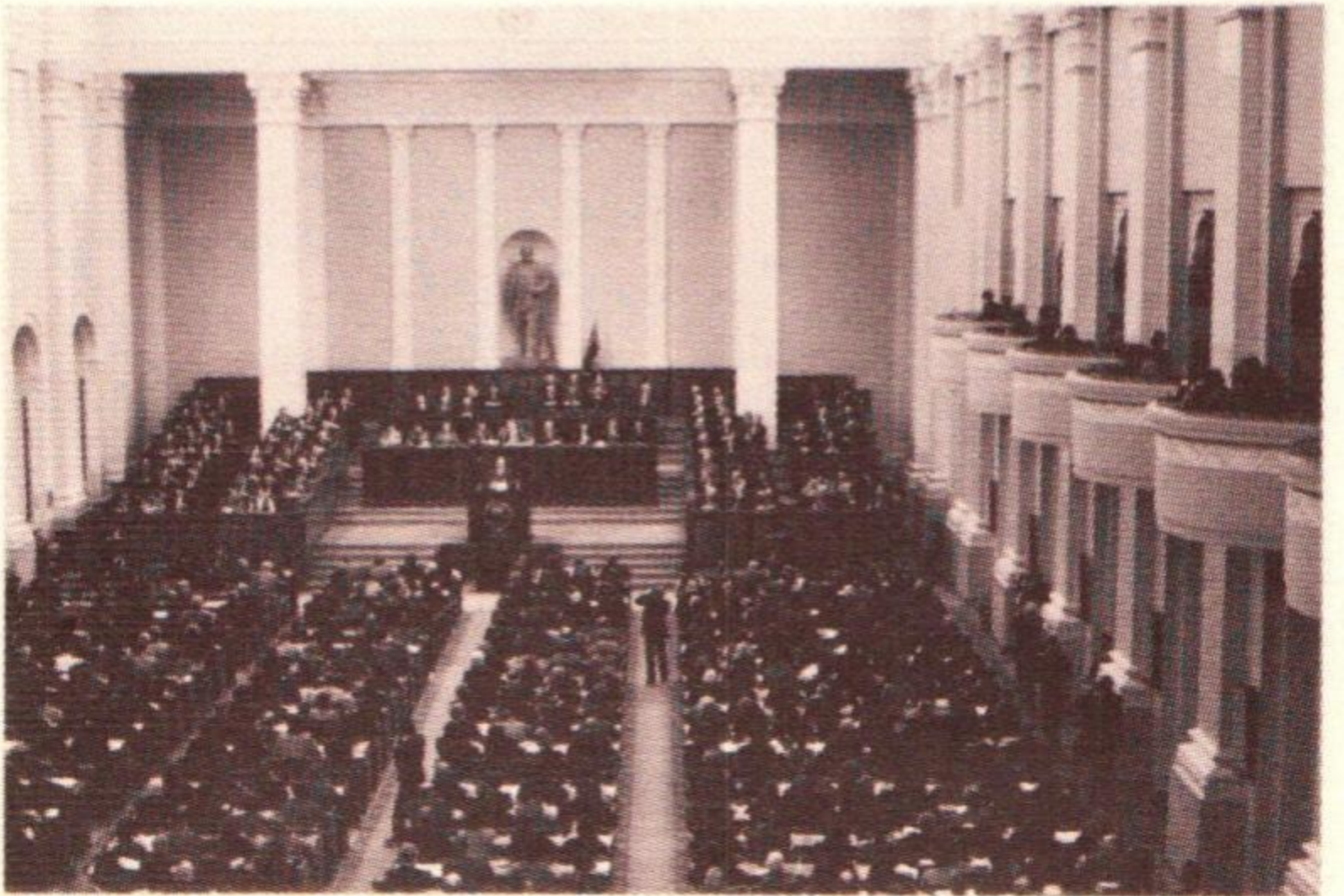
7

8

9

"

"

VIQ2.T.28

5.000 518

ບັນດາມູນຮາກ ທີ່ມີຊີວິດຊີວາ ຂອງ ລັດທຳມາກ

ສຳນັກງານຂ່າວສານ ໂນໂວສະຕີ